NATIONAL LIBRARY
NOV 15 1972
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
NEWSPAPER FOR ALL LATVIANS

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telefones: 465-7902. United States Editoral Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

42. N-RS. Trešdiena, 1972. g. 11. OKTOBRIS 22. GADS

WEDNESDAY, OCTOBER 11, 1972

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Latviešu katoļu apvienības Kanadā 15. kongresa prezidijs Latviešu namā Toronto, no kreisās: prāv. Dr. B. Kokins, prāv. S. Mozga, A. Zaks, J. Grodnis, K. Boriss (līdzšinējais LKAK valdes priekšsēdis), tēvs Jānis (B. Krastiņš), prāv. A. Pekšs, A. Gertmanis, V. Rundāns un F. Zeps. Foto: JAK

Ievēlēta KLKA jaunā vadiba

KLKA 15. KONGRESA NORISE TORONTO

Kanadas latviešu katoļu apvienības 15. kongress risinājās 7. oktobrī Latviešu namā Toronto, pulcinot 66 delegātus, ar turpinājumu nākošā dienā, kas sākās ar svinīgu dievkalpojumu lietuviešu baznīcā. Pēcpusdienā Latviešu namā bija Viktora Rundāna referāts „Latgale dziesmās un skaņās" ar sekojošām diskusijām, otrai sapulcēšanās dienai beidzoties ar latviešu katoļu jaunatnes mūzikāliem un tautisko deju priekšnesumiem skolotājas K. Zariņas vadībā. Kongresā, pēc centrālās valdes, vienību un revīzijas komisijas ziņojumiem, ievēlēja centrālo valdi un revīzijas komisiju, apsprieda apvienības statūtu maiņas, pieņēma budžetu un pārrunāja turpmāko darbību.

Kongresu atklāja centrālās valdes priekšsēdis K. Boriss, sniedzot īsu atskatu par Kanadas latviešu katoļu apvienības līdzšinējo darbību divu gadu periodā, kāds pagājis no iepriekšējā kongresa. Pēc Latvijas valsts himnas nodziedāšanas tēvs Jānis no Montrealas teica lūgšanu, kongresa dalībniekiem ar klusuma brīdi pieminot veļu valstī aizgājušos katoļu apvienības locekļus. Garīgos ievadvārdus teica prāv. Dr. B. Kokins, klātesošiem nodziedot „Ved mūs pie Dieva, ak Marija".

Latvijas nacionālās apvienības Kanadā un priekšsēža T. Kronberga sveicienus nodeva I. Alksnis, sveicot arī no Toronto latviešu biedrības. No Daugavas Vanagu Kanadas valdes sveica valdes loceklis E. Treilons, bet no korporācijas Lacuania — K. Znotiņš. Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars sveicienu nodeva S. Gabrāns. No Amerikas latviešu katoļu apvienības sveica P. Daugavietis.

Kongresu rakstveidā bija sveicinājuši: mons. Dr. K. Ručs no Beļģijas, prelāts A. Grosbergs no Indianapoles, ASV, prāv. H. Bečs no Edmontonas, bīskapa J. Rancāna fonda valdes priekšsēdis K. Sventeckis, LKSA Dzintars prezidents O. Počs, Latviešu katoļu biedrības Lielbritanijā valdes priekšsēdis A. Kalvišs, prof. Dr. H. Tichovskis un Vindzoras latviešu katoļu kopas pārstāvis V. Bernāns.

Pēc pārtraukuma, kuŗa laikā katoļu draudzes dāmu komitejas priekšnieces Monikas Babrānes vadībā bija sagatavojusi kongresa dalībniekiem Latviešu nama pagraba zālē kafiju ar maizītēm, nama galvenā zālē turpinājās kongress. Kongresa prezidijā izraudzīja J. Grodni, kas kongresu vadīja, palīgu A. Zaku, sekretārus A. Gertmani un V. Rundānu un K. Borisu, pie prezidija galda vietas ieņemot arī goda viesiem — prāvestiem B. Kokinam, S. Mozgam, A. Pekšam un tēvam Jānim, tāpat arī F. Zepam, kas bija ieradies no Indianapoles, ASV.

Latviešu katoļu apvienības Kanadā ziņojumu sniedza valdes priekšsēdis K. Boriss, kam sekoja vienību ziņojumi no Toronto, Montrealas, Londonas un Hamiltonas, pie kuŗiem pakavēsimies mūsu laikraksta nākošā numurā. Revīzijas komisijas ziņojumus sniedza B. Senkēviča.

Centrālajā valdē ievēlēja Dr. P. Cakulu (58 balsis), Kornelija Zariņu (58), A. Zaku (57), B. Loginu (45), S. Gabrānu (41), V. Korolkēviču (41) un A. Gribustu (32), valdes loc. kandidāts P. Erts. Revīzijas komisijā ievēlēja: B. Senkēviču, P. Broku, A. Budži un A. Vuciņu.

KLKA budžetu ienākumos un izdevumos pieņēma līdzsvarotu uz 2300 dol., kāds bija uzstādīts KLKA 2. augusta valdes sēdē.

Vakara delegātiem un viesiem bija kopējas vakariņas, bet pēc tam saviesīgs vakars. **O. K.**

Archibiskaps A. Lūsis Austrālijā

Archibīskapu A. Lūsi Sidnejas internaconālajā lidlaukā sagaidīja prāv. A. Grosbachs no Melburnas, māc. J. Krauklis un māc. P. Laiviņš, abu Sidnejas ev. lut. draudžu priekšnieki O. Beimanis un K. Aigars ar dēlu Raimondu, LAA viceprieksšēdis G. Bračs, SLB viceprieksšēdis V. Koškins, korp. kopas pārstāvis G. Bogdanovičs, korp. Latvia pārstāvis B. Plaude un D. Ķencis. Vienības draudzes locekļi tēvs un dēls Saivas, Vienības draudzes valdes loceklis A. Grīnbergs un Latviešu katoļu biedrības Austrālijā Sidnejas nodaļas valdes priekšsēdis Ed. Šmugajs ar dzīvesbiedri.

Latvijas universitātes gada svētku aktā Sidnejā archibīskaps A. Lūsis norādīja, ka visvarīgākā nozīme ir kristīgai dzīves ziņai. Latvijas universitātē zinātnes patiesības un brīvība netika pārvērsta patvaļā, kā tas tagad notiek daudzās universitātēs, tāpēc mēs tagad no liela attāluma un daudz gadiem, kas izplēnējuši mūžībā, sveicam Latvijas universitāti, kur mantojām ne vien zināšanas, bet to sirds un gara bagātību, kas nesarūs. Zināšanas nav tikai līdzeklis materiālo vērtību iegūšana. Kur par galveno vērtību uzlūko tikai materiālo vērtību vairošanu, tur „ceļmalas pilnas ar imperiju

(Turpinājums 10. lp.)

GATAVOSIMIES UZ L P B KANADAS KOPAS TRADICIONĀLO

Preses balli

4. novembrī pl. 8.00 vak. Casa Loma

Ieeja $7.-, biedriem, studentiem un pensionāriem $5.-. Kartes iepriekšpārdošanā, ielūgumi un galdiņi rezervējami — „Lotus Florists", 792 Bathurst St., tel. 533-3884. Ielūgumi dabūjami arī pie visiem kopas biedriem.

LKAK kongresa delegāti balsošanā pieņem svarīgus lēmumus turpmākam darbības periodam. Foto: JAK

LATVIJA AMERIKĀ

Trešdiena, 1972. g. 11. OKTOBRIS 42. N-RS.

Latviešu nedēļas laikraksts. Iznāk **trešdienās.** Izdevējs — Latvija Amerikā **Publishing** Ltd. Atbildīgais redaktors KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV —

par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50 tekstā $5.00 pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

ETHNIC PRESS ASSOCIATION OF CANADA 1970-1971

Rietumvācijas bundestaga vēlēšanu kampaņai sākoties.
„Miļā, klusāk! Nekad nevar zināt, kas klausās." Ed. Keiša zīmējums

RIETUMVĀCIJA
VĒLĒŠANU PRIEKŠVAKARĀ

Pirmoreiz Rietumvācijas pastāvēšanas laikā parlaments izteica neuzticību valdībai un radīja iespējas parlamenta priekšlaicīgai atlaišanai un jaunu vēlēšanu izsludināšanai. Kanclers Brants uzticības nobalsojuma pieprasījumu valdībai parlamentā iesniedza 20. septembrī. Parlaments, pēc satversmes noteikumiem, par uzticības iesniegumu varēja balsot tikai pēc 48 stundām, 22. septembrī, kad arī ar 248 opozicijas balsīm kanclera Branta koalicijas valdībai izteica neuzticību un pavēra ceļu parlamenta priekšlaicīgai atlaišanai. Uzticību valdībai izteica tikai 233 koalicijas deputāti, pie kam visi valdības locekļi no balsošanas atturējās. Tulīt arī valsts prezidents Heinemans parlamentu atlaida un izsludināja jaunas vēlēšanas 19. novembrī.

Līdzšinējā valdība kanclera Branta vadībā darbosies līdz jaunā parlamenta sanākšanai un jauna kanclera ievēlēšanai. Šis bija sestais Rietumvācijas parlaments, kas darbojās tikai trīs gadus un bija spiests darbību izbeigt gadu pirms pilnvaru izbeigšanās. Pēc parlamenta vēlēšanām 1969. gadā kanclera Branta sociāldemokratu un brīvo demokratu valdība sāka darbu ar 11 balsu vairākumu, kad tas saruka vairākiem brīvo demokratu deputātiem pārejot kristīgo demokratu partijā un kad šinī pavasarī arī daži sociāldemokratu partijas deputāti pameta savu partiju un pārgāja pie kristīgajiem.

Izmantojot šo stāvokli, opozicijas partija 27. aprīlī iesniedza neuzticības votumu kancleram Brantam, bet cieta neveiksmi, jo par to nobalsoja tikai 247 deputāti, pie kam pat daži kristīgo deputāti balsoja par kancleru un valdību. Valdība gan palika amatā, bet neveiksmi piedzīvoja otrā dienā, 28. aprīlī, kad parlaments noraidīja 1972. gada valsts budžetu ar 248 pret 248 balsīm. Līdz ar to valdība bija zaudējusi vairākumu un parlaments nonāca stāvoklī, kad vairākuma nebija ne valdībai, ne opozicijai, tāpēc visas partijas iestājās par jaunu vēlēšanu izsludināšanu. Brants vēlēšanas novilcināja līdz parlamenta rudens sesijai.

Vēlēšanu iznākumu neviens nevar iepriekš pateikt. Viens gan ir skaidrs, ka kristīgo demokratu partija atkal Vācijas vadībā varēs stāties tikai tad, ja iegūs absolūto vairākumu, jo brīvie demokrati jau iepriekš pateica, ka darbosies tikai sociāldemokratu sastādītā valdībā. Arī sociāldemokratu partijas vadītājs kanclers Brants deklarējis, ka liberālo valdību sastādīs, ja iegūs kaut tikai vienas balss vairākumu. Gandrīz visi politiskie vērtētāji ir ieskatos, ka lielu vairumu neiegūs ne sociāldemokrati un brīvie demokrati, ne arī tagadējā opozicija.

Rietumvācija nekad vēl nav atradusies tik lielos financiālos un politiskos spaidos kā pašreiz. Dzīves dārdzība ceļas, politiskā nedrošība aug, bet pāri visam tam valda neapmierinātība ar Branta jaunajiem austrumu līgumiem, kas izraisījis pretišķību pieaugumu starp labo un kreiso spārnu. Rietumvācijas pilsoņi gaida stabilu valdību, valūtas drošību un galvenais — saprātīgu valdības politiku. To visu izšķirs 19. novembra balsošanas rezultāti, uz kuriem jau tagad tomēr lielas cerības neliek.

Lasītāju vēstules.

NEATBILDĒTI JAUTĀJUMI

Ja kādreiz kāds latviešu izcelsmes sociologs pētīs mūsu laikmetu, viņš tieši laikrakstu lasītāju vēstulēs atradīs bagātīgus materiālus. Tās ir godīgas un tādas, kur rakstītāji mēģina viens otram „iezāģēt". Pēdējās sākušas dominēt mūsu presē, un liecina, ka mūsu sabiedrība nav vairs īsti vesela.

Latvija Amerikā 23. aug. numurā ir divi šādu vēstuļu paraugi, kur rakstītāji kautrīgi slēpjas aiz „G. S." un Līvu Justa." Abiem sagādā milzīgu prieku, ka vēstulēs minētajiem jauniešiem nav veicies ar filmas Mērnieku laiki sagādāšanu. Vai mums nevajadzētu vispirms priecāties, ka mūsu jaunatne vēl interesējas par latviešu lietām? Varētu, protams, debatēt par minētās filmas skatīšanas vēlamajām un nevēlamajām pusēm, bet tas vēl līdz šim nekur nav darīts un to nedara arī abi anonimie tautieši. Filmu viņi, tāpat kā mēs pārējie, vēl nav redzējuši, bet tas nav viņus kavējis to izsmiet. Bet ko tad viņi īsti izsmej? Brāļus Kaudzītes? Vai tos latviešus dzimtenē, kas tur pašaizliedzīgi cīnās par mūsu kultūru? Cienītie šo vēstuļu rakstītāji, ja esat nolēmuši no dzimtenes akas vairs nekad nedzert, tad, lūdzu, vismaz nespļaujiet tajā: mūsu tauta no tās dzer.

Es respektēju katru, kas uz šo filmu neies, jo tā ir katra paša brīvā izšķiršanās, bet es noteikti pretošos katram, kas man mēģinās aizliegt šo filmu apmeklēt, ja tāda izrāde vispār notiks. Kas šos cenzorus iecēlis? Kā vārdā viņi runā un ko viņi pārstāv?

Tai pašā laikraksta numurā ir arī V. Irbes vēstule — Es nevaru klusēt. Domāju — paldies Dievam! — beidzot viņš ir pārtraucis savu klusēšanu un nāks ar paskaidrojumiem. Ir taču sakrājies tik daudz neatbildētu jautājumu. Atbildi prasa kontroversais rakstnieku cēliens Vankuverā, tāpat atbildi šai pašā laikrakstā viņam prasījusi Kalamazū preses kopa. Arī Aivara Ruņģa jautājums palicis neatbildēts. Un vai tas, ko Laikā rakstīja H. Mindenbergs, neatbilstu patiesībai? Un tad vēl Dienvidkalifornijas apskata redaktora raksts. Vai arī tas neprasa atbildi?

V. Irbes vēstule „Es nevaru klusēt" ir vecu frazu un nepatiesību savārstījums. Es minētajā seminārā savu dzeju lasījis netiku un netiku arī saņēmis sabiedrības naudu. Biju aizbraucis vienīgi klausīties. Savāds gadījums, Irbes kungs, vai ne? Izskatās tik aizdomīgi — cilvēks klausās . . . Pēc Irbes informācijas (skat. L.A. 6. sept. 6. lp.) Stumbrs neesot Vankuverā pie lasīšanas laists tāpēc, ka esot pārāk skaļš. „Skaļumu" vairākkārt viņš ir piedēvējis Veltai Tomai un man. Varbūt kāds varētu nākt klajā ar konkrētu gadījumu? Lūdzu, dāmas un kungi! Nebūsim kautrīgi! Tikai neaizmirstiet parakstīt savu pilnu vārdu. Ja vēsture kādreiz spriedīs, ka Rīgas apmeklējumi būs bijuši kļūda, šo spriedumu pazemīgi pieņemšu, bet kamēr tāda sprieduma nav, lai Čuibes un Irbes mierīgi „pastāv pie ratiem".

Lasītāji vēl joprojām nav sagaidījuši V. Irbes paskaidrojumus Vankuveras notikuma lietā — ja Stumbru nelaiž pie lasīšanas tāpēc, ka viņš bijis Latvijā, tad tas ir skandāls! Kur palicis „Vērotājs", „Lasītāju" un „Dzejas cienītāju" dvēseles sašutums? Visi klusē kā ūdeni mutē ieņēmuši. Varbūt V. Irbe pateiktu latviešu sabiedrībai, kur un kad mēs esam nobalsojuši, ka Latvijā rakstītā dzeja ir spitālīga? Ja man tādu lēmumu parādīs, tad, kaut personīgi nepiekrizdams, to tomēr ievērošu.

Lai nebūtu pārpratumu un kāds nedomātu, ka es rakstu šo vēstuli tāpēc, lai sūdzētos par to, ka Irbe nav mani uzņēmis sava galma dzejnieku pulkā — gribu pateikt, ka nevienā viņa organizētā sarīkojumā nelasīšu.

Dabīgi, ka visi esam noguruši un paliekam arvien nervozāki. Lietas neiet tā, kā mēs gribētu. Ņujorkā rīko priekšlasījumus, bet klausītāji nepārsniedz lektoru skaitu. Čikagas preses kopa rīko gadskārtējo rakstnieku cēlienu — ierodas 20 klausītāju. Kādu nedēļu vēlāk tai pašā zālē klavieru koncertu sniedz A. Zirnīte — un kas tas bij par vērtīgu koncertu! — tomēr klausītāju ļoti maz. Kas pie tā vainīgs? Varētu skatīties spogulī, bet tas ir neērti. Pie visa vainīgi dzimtenes apmeklētāji. Sāk darboties baumu dzirnas. Ko visu jau par sevi neesmu dzirdējis! Būtu labi, ja V. Irbem kāds pastāstītu, ka civilizētā sabiedrībā katram par saviem apgalvojumiem ir jāatbild.

Valdis Krāslavietis, ASV

POLEMIKA NEVIETĀ

Rakstnieks Aivars Ruņģis, kas tik jauki sevi parādīja vairākos paneļos Sidrabenē, diemžēl „ievilkts" Kalamazū „nemierniekos" un nodarbina savu spalvu par dziesmu svētku laikā Vankuverā notikušo rakstnieku cēlienu un rakstnieku „nedienām" pie Gaŗezera, rakstīdams: „Pārrunu gaitā atklājās, ka Latviešu preses biedrības izkārtojums nepatīkami satraucis ne tikai autorus, bet arī klausītājus un sabiedrību".

Tie ir pārdroši teikti vārdi un uzdrīkstēšanās piesaistīt visu latviešu sabiedrību šiem „nemierniekiem". Cik noprotu, tad neviens no trokšņa taisītājiem Vankuverā nav bijis, bet vadās no Olafa Stumbra un viņa draugu vienpusīgās informācijas. O. Stumbrs, kā dzirdēju, „buntojis tautu" un pēlis Preses biedrību par to, ka viņš, kas nav šīs biedrības biedrs, nav pielaists Vankuverā nolasīt savus dzejoļus.

Esmu bijis ar saviem draugiem kā Klīvlendā, tā Vankuvērā, un dzirdējis turienes rakstnieku cēlienus. Mūsu vērtējums bija, ka Vankuveras literārais sarīkojums guva lielāku klausītāju piekrišanu. O. Celle Kalifornijas Apskatā cildina tikai vienu dzejnieci, bet „piemirsis" citus, kas pat saņēmuši godalgas. Nesaprotu, kāpēc Olafs Stumbrs, kas ir dzejnieks, neiestājas Preses biedrībā? Vai viņam būtu kādas bailes?

Ceru, ka dziesmu svētku rīkotājiem Klīvlendā nebūs vajadzīgs Ojāra Celles partejiskais brīdinājums.

V. G., Klarksonā, Ont.

UN KĀ DV SARĪKOJUMOS VIŅU BIEDRIEM?

Latvijā Amerikā 27. septembŗa numurā lasāms, ka Latviešu preses biedrības Toronto kopas rīkotā Preses ballē 4. novembrī Casa Loma pilī ieejas maksa būs 7 dol., bet biedrības biedriem — 5 dol.

Ir ļoti nepareizi, ka mūsu lielākās organizācijas — Daugavas Vanagu biedriem savos sarīkojumos jāmaksā pilna ieejas maksa. Katrs DV organizācijas biedrs atbalsta savu organizāciju ne vien ar rēgulārām biedru maksām, bet arī ziedojumiem vairākas reizes gadā! Esmu DV organizācijas biedrs un nepatīkami izjūtu šo netaisnību. Tādēļ ticu, ka turpmāk visus DV sarīkojumus biedri varēs apmeklēt par pazemināta ieejas maksu. Tas veicinātu arī jaunu biedru, sevišķi jaunatnes, iesaistīšanos DV organizācijā.

Valdis Šteinmillers, Toronto

Latviešu teātŗa jaunaudze Austrālijā

MĀRTIŅA ZIVERTA KOMĒDIJA ZAĻĀ KRŪZE

Kopš gadiem esam pasākuši katru mūsu jaunatnes nodarbību slavēt, slavēt un vēlreiz slavēt. Mums jāpriecājas, ja jaunie prot runāt, lasīt un rakstīt latviski; ja dejo tautas dejas, koklē, un kur tad nu vēl, ja tie spēlē latviešu teātri! Šādu mūsu sabiedrības pieeju nekad neesmu varējusi izprast, un manuprāt tie ir nevajadzīgi glaimi. Priecāsimies šodien, tāpat kā kādreiz dzimtenē, par pamatskolēnu deklamācijām vai teātrīšiem pie svētku eglītes, bet ja kāds jaunietis arī pēc visu skolu beigšanas vēl runā, lasa vai raksta latviski, tad atzīsim to par tīri normālu parādību. Ja kāds mūsu jaunietis arī pēc sava divdesmitā gada spēlē latviešu teātrī, tad tas r pieaudzis tēlotājs un tā snieguma kvalitāti nosaka nevis vairs vecums, bet uz latviešu skatuves pavadītie gadi. Tāpēc, apcerot nupat redzēto Zīverta komēdiju Zaļā krūze, lietoju tās pašas vērtību mērauklas kā Sidnejās latviešu teātrim, jo visi tēlotāji ir pieauguši, beiguši vidusskolas un vismaz jau pāris gadu apmeklē augstākās mācību iestādes, bet latviešu teātri, atskaitot Egilu Kipsti, spēlē jau piecus gadus, piedaloties aptuveni divās izrādēs gadā.

Teātŗa programmā lasāmas Zīverta atziņas par minēto komēdiju: „Tas ir delartisks viencēliens ar daudzām situāciju un dialogu variācijām. To drīzāk varētu saukt par skatuvisku rotaļu nekā par spēli mūslaiku teātŗa izpratnē." Divdesmitā gadu simteņa sākumā, lai cīnītos pret valdošo naturālismu, teātŗa mākslas kopēji pievērsās tā saucamam delartiskajam spēles stilam, kas izveidojies no italiešu masku spēles tradicijām. Vācijā minētam stilam pievērsās Reinhards, Krievijā Meierholds, bet latviešiem Jānis Muncis, kas režijas mākslu bija apguvis pie Meierholda Krievijā, bet nodibinoties Dailes teātrim, sadarbībā ar režisoru Ed. Smiļģi, sāka tur kultivēt inscenējumus ar dziesmu un deju iespraudumiem (intermēdijas), kas kļuva par raksturīgu Dailes teātŗa spēles veidu. Aizgāja pat tiktālu, ka intermēdijas lietoja dažās Šekspīra un Blaumaņa komēdijās. Tomēr nevarētu sacīt, ka toreizējos teātŗa apmeklētājos tik krasi izlēcieni būtu guvuši piekrišanu. Tāpēc, pēc pirmās piecgades, lai teātris varētu eksistēt, Smiļģim bija jāatbrīvojas no Munča ekspresionistiskiem meklējumiem un tai vietā jāatrod teātrālā un literārā elementa apvienojums, ko vēlāk saucām par formas teātri.

Kaut kas jau no tādiem eksperimentiem iestiepjas arī nākotnē. Šodien būs maz, kas gribētu skatīties delartisku Blaumani, bet absurdistus citādi nebūt nav iespējams inscenēt. Ievērojot Zīverta aizrādījumus, režisors Kārlis Gulbergs minēto komēdiju centās arī delartiski inscenēt, kas nozīmē, panākt trauksmainu un spilgtu spēles stilu ar nepārtrauktu tempa kāpinājumu līdz izrādes beigām. Jauniem tēlotājiem šāds stils ļoti vēlams, jo attīsta ķermeņa lokanību un valodas ritmiku. Viencēliens Zaļā krūze jāpieskaita „bezplota" lugām. Tā īsti jau tur nekas nenotiek, arī raksturi nepārtop. Toties komēdija pilna teātrāliem trikiem un dialogu pretmetu nostādījumiem. Vislabāk režisoram Gulbergam bija izdevies izkopt tēlotāju dialogus ar mērķtiecīgiem un trāpīgiem iekritieniem. Tas tāpēc, ka visu trīs tēlotāju teksta zināšanas bija teicamas.

Pirmā vietā jāmin Ilonas Saukas Šeples kundzes sniegums, kas ar tērpu, pozi un žestiem īsti iekļāvās delartiskā stilā. Par Sauku gribētos sacīt, ka viņa ir dzimusi delartiskai skatuvei, jo skatītājam bija skaidrs, ka viss ir tikai spēle. Kā otru gribas atzīmēt Egila Kipstes Vurma kungu. Kaut arī Kipste atbildīgākā lomā atradās uz skatuves tikai otro reizi, tad ar savu impulsīvo un spraigo spēli viņš lieliski kāpināja izrādes tempu. Varētu vēlēt jaunajam tēlotājam neaizmirst, ka panākumi ir nodrošināti, ja vienam procentam talanta pievieno deviņdesmit deviņus procentus centības un sūra darba, kas jāveltī aktieŗa balss un kustību harmonizācijai. Delartiskajā spēles stilā, ko sniedza abi minētie tēlotāji, īsti neiekļāvās Elgas Mednes Ruta, jo viņa centās galvenokārt parādīt savas emocijas: skumjas, mīlestību, greizsirdību, dusmas u. t. t. To jau visu varēja darīt, paturot vērā, ka delartiskajā teātrī tēla ārējam veidojumam nav vajadzīgs nekāds iekšējais pārdzīvojums vai pamatojums, jo viss ir tikai spēle. Protams, šai kļūmē vainojams režisors, kas ļāva Elgai Mednei kā vienīgai nomaldīties reālpsiholoģijā. Nevarētu arī sacīt, ka Gulbergam būtu sevišķi paveicies arī Rutas situāciju izkārtojums, pārāk daudz nepamatotas skaidelēšanas. Kaut arī Elga Medne spēlējusi uz Sidnejas latviešu teātŗa skatuves jau piecus gadus no Blaumaņa līdz Jonesko, viņa vēl nekad nav spējusi „iziet" no savas personības un ieiet dotajā skatuves tēlā, kas ļoti kavējis jaunās tēlotājas augšupeju.

Neskatoties uz minētām kļūmēm, nav noliedzams, ka mūsu aktieŗu jaunaudze pieliek vislielākās pūles, lai iekaŗotu latviešu teātŗa skatuvi. Diemžēl, to pavisam nevar sacīt par jauno dekorātoru Andri Kariku. Kāds tad ir dekorātora uzdevums? Dekorātors ir optiski kalpojošais līdzrežisors un dekorācijām jāsekmē izrādes drāmatiskā darbība. Ja nu izvēlēts delartiskais spēles stils, par ko liecināja arī spoguļa vietā redzamais rāmis, tad kāpēc gan viņa glāzēs lēja šķidrumu, arī viņa liešanai un dzeršanai bija jābūt optiskai. Bezgaumīgi un pavirši bija veidots izrādei tik nozīmīgais telpu dalītājs, kas ar savu nestabilitāti ne tikai nepalīdzēja, bet pat traucēja tēlotājus. Bez tam teksts taču liecina, ka tā ir mājīga vācu sievietes istaba, tādu illūziju skatītājs no Kurika telpu iekārtojuma neguva.

Nesaprotu, kādēļ mūsu vecie dekorātori Uldis Āboliņš, Džēms Krīvs, Jānis Svilāns u. c. aizvien varējuši iedziļināties drāmas norisēs un ar interesi veikt savu uzdevumu, turpretim jaunie bieži ir neattaisnojami pavirši. Programmā nebija minēts gaismotājs. Varbūt tāpēc skatuve bija gan izgaismota, bet gaismas nodarbojās kā izrādes komponents, kas delartiskajā teātrī tik nepieciešami, un iespēju šoreiz bija tik daudz.

Nobeigumā gribētos sacīt, ka mūsu jaunie tēlotāji ir ļoti spējīgi un tiem būtu jāpiedalās mūsu gadskārtējā teātŗu festivālā, kas palīdzētu novērst paviršo pieeju skatuves darbam, bet pēdējais ir tuvos rados ar diletantismu.

Ņina Luce

Gleznotājs Jūlijs Popelis pie savas gleznas „Sēņotāja"
Foto: JAK

Jūlija Popeļa gleznu izstāde Toronto

IMPRESIJAS

Viens no šejienes ražīgākajiem latviešu gleznotājiem neapšaubāmi ir Jūlijs Popelis, kas pēc profesijas gan ir inženieris, bet cītīgi nodevies arī gleznošanai. Viņa ceturto patstāvīgo darbu izstādi septembŗa pēdējās dienās redzējām iekārtotu abās Sv. Jāņa baznīcas zālēs. Salīdzinot 47 tur izstādītās eļļas gleznas ar iepriekšējās izstādēs redzētajām, iezīmējusies Jūlija Popeļa mākslas neapšaubāma augšana. Mainījies arī gleznu formāts, ar respektējami liela apmēra eļļas darbiem, kādi bija, piemēram, Dzimtene, Sēņu laikā, Puķu pārdevēja un citi audekli.

Jau agrāk Jūlijam Popelim bija mīļi dzimtenes motīvi ar izteikti simbolisku nacionālu iekrāsojumu vai paparastie atmiņu gleznojumi, kuŗu netrūka arī šoreiz, tāpat kā puķu gleznojumi, kas šajā izstādē bija gandrīz puse no visiem viņa darbiem — 21 glezna. Puķes gleznotājam aug paša mājas dārzā, Toronto pilsētas rietumdaļā, tās smaržo un elpo arī viņa gleznās, gan kā tieši dabas paraugi, gan tikai atmiņās, kā tas redzams lielajā gleznā Puķu pārdevēja. Mūsu vecākai paaudzei šī glezna liek atcerēties puķu pārdevējas Rīgas ielās, kur tās bija tikpat neatņemama sastāvdaļa Rīgas sejai kā ormaņi un avīžu pārdevējas. Jūlijs Popelis, pats rīdzinieks būdams, ļoti pārliecinoši parādījis vienu no šīm „puķu sievinām" ar grieztajām puķēm, saspraustām ar gaŗajiem kātiem ūdens traukos — konservu kārbās un spainīšos, lai uzglabātu no novīšanas. Silts Rīgas motīvs, tuvs Aleksandra Čaka trīsdesmito gadu dzejai.

Bez dažādām Rīgas vecpilsētas ainavām gleznotājam tikpat iemīļoti arī Latvijas lauku temati, pie kuŗiem viņš atgriežas savās dzimtenes atmiņās. Tāda ir lielā formāta glezna Dzimtene — Latgales ainava ar ezeriem, pakalniem un mežiem, zilo Latvijas debesu un balto mākoņu atspīdumu. Lauku motīvs redzams arī gleznā Sēņu laikā — Sieviņa ar beku grozu. Dzīva, izteiksmīga glezna. Brūnās baravikas tik dzīvas, ka liekas pat smaržo.

Jūlijs Popelis apgarots savā mākslā arī ar smalkjūtīgu humoru, kāds jaužam gleznā Sapulce ar angliskotu nosaukumu — „Meeting". Gleznā attēlots zosu bars, izstieptiem kakliem dzīvā apspriedē. Neapšaubāmi simbolisks gleznojums, „sabiedrisks motīvs", kuŗā gleznotājs gribējis labsirdīgi pasmaidīt par mūsu sabiedriskās dzīves ēnainajām pusēm. Viegls šmaids pavīd arī gleznā — Jaunā cepure, kur uz pavecākas dāmas galvas redzams vesels puķu klēpis. Puķes, kas gleznotas tik mīļas, zināmos gadījumos kalpo arī kā izteiksmes līdzeklis kādam citam iecerētam tematam. Vispār, Jūlija Popeļa gleznās atrodam daudz „literātūras", izsakot savus pārdzīvojumus un jūtas krāsu valodā. Puķes dominē arī daudzās viņa lauku ainavās: Pavasaris mežā, Aizliegtās puķes, Margrietiņas vējā, „klusajās dabās", kuŗās gleznotājs nav bijis pārāk izšķērdīgs priekšmetu izvēlē, bet ar pieticīgu elementu sakopojumu un krāsām sasniedzis vajadzīgo efektu.

Jūlija Popeļa darbos vairāk jūtams pagātnes sentiments, mazāk tagadnes, kaut gan netrūkst arī daudz Kanadas dabas gleznojumu: Georgian Bay, Kashe lake, Perry Sound,, Mattagami River u. c. Katrā ziņā vēlams, lai gleznotājs neapstātos savas mākslas pusceļā, bet tikpat rosīgi līdztekus savam profesionālam darbam turpinātu darboties arī ar otu un paleti.

K. S.

Gleznu skate Hamiltonā

Lūcija Bērziņa no 14. — 15. oktobrim rīko savu gleznu skati pašas mājā, 1 Beulah Ave., Hamiltonā. Skate atvērta no plkst. 11 rītā līdz 7 vakarā, izstādot pavisam 50 darbus. Gleznotāja gaida viesos arī latviešu sabiedrību, jo līdz šim lielāko daļu viņas darbu ieguvuši kanadieši un amerikāņi.

Lūcija Bērziņa gleznieciībai pievērsusies pirms pieciem gadiem, šim darbam iedvesmi guvusi Annas Dārziņas rīkotajā gleznu izstādē Hamiltonā. Gleznot mācījusies Hamiltonā pie kanadiešu skolotājiem. Viņas darbu skaits jau tuvojas simtam.

ls.

Eduards Freimanis

DZĪRES MĀRTIŅU NAKTĪ

Kalnā pakāpies dzeŗu
rudens elpu
kā mātes raudzēto
apkūlu alu.
Vienā malkā manu
pīlādžu ogas,
otrā bērzu sulas,
ko atlaižas padzerties strazdi,
lai balsīm nepietrūkst sudrabs.
Trešā malkā vaivaru vīns,
kas piedarbos tvan
dievaiņu laikā,
kad ceļi
no mājām
uz kapsētām
īsi.
Rītu ziemelis mani
ielejā nopūtīs —
Manām Mārtiņu dzīrēm,
rudeņu vīniem,
maniem bērziem,
strazdiem un veļiem
dangainiem ceļiem
ziema mirdzošus
sērautus klās.

Tūkstoš vēstuļu vienā gadā

VAIRĀKKĀRTĪGI APBALVOJUMI PROF. DR. A. BERĶIM

Latviešu republikāņu apvienības valdes loceklis un republikāņu Nacionālitāšu padomes informācijas daļas vadītājs prof. Dr. Aleksandrs Berķis, kā zināms, ir centīgs lasītāju vēstuļu un ievadu rakstītājs amerikāņu laikrakstos. 1972. gadā vien, no krasta līdz krastam, iespiests vairāk nekā 1000 prof. Dr. A. Berķa lasītāju vēstuļu un rakstu. Būdams īsts latviešu patriots, prof. Berķis sauc komūnismu īstajā vārdā un savos rakstos arvien atgādina Latvijas likteni un Baltijas valstu tiesības atgūt brīvību.

Profesora Dr. A. Berķa darbs nav palicis nepamanīts amerikāņu patriotu aprindās: viņam nupat piešķirts „Freedom Foundation at Valley Forge - George Washington" medaļa līdz ar naudas balvu. Kā zināms, šo apbalvojumu piešķir komisija, kuŗā ieiet AV kongresa pārstāvji, universitāšu prezidenti un citi redzami politiski un intelektuāli darbinieki. Blakus šim apbalvojumam prof. Berķis jau piekto gadu pēc kārtas saņēmis arī „Congress of Freedom - Liberty Award" apbalvojumu.

Jautāts par pašreizējo politisko stāvokli, prof. Dr. A. Berķis izteica visdziļāko pārliecību, ka mūsu pienākums parādīt komūnisma īsto seju aprindās, kuŗu lēmumi var ietekmēt pasaules likteņus, un neatlaidīgi prasīt Baltijas valstu brīvības jautājuma aktīvizēšanu. Profesors ir pārliecībā, ka mūsu pienākums atbalstīt prezidentu Niksonu un par viņu nodot savas balsis novembŗa vēlēšanās, kā arī gādāt, lai prezidents iegūtu republikāņu vairākumu kongresā.

„Nevaram paļauties, ka Niksona ievēlēšana būtu jau nodrošināta," saka prof. Berķis. „Tāpēc ikvienam novembŗa vēlēšanās jābalso par prezidentu Niksonu un jāaicina to pašu darīt arī citus. Būtu traģiski", nobeidz prof. Berķis, „ja kūtrības dēļ, neizsakot mūsu gribu vēlēšanu laikā, tiktu ievēlēts Mekgaverns, kas sludina ultrakreiso mācības, iet kreiso radikāļu pavadā un aicina Ameriku kapitulēt komūnismam, pat atbruņoties tiklāt, ka ASV aizsardzība vairs nebūtu iespējama. Mekgaverna uzvara nozīmētu arī Latvijas brīvības aprakšanu uz visiem laikiem. To derētu ievērot arī mūsu „neitrālajiem".

Prof. A. Berķis

Līdz ar šo lai būtu izteikta arī mana personiskā pateicība prof. Aleksandram Berķim par viņa lielo darbu brīvības principu un Latvijas brīvības jautājuma labā.

Voldemārs Korsts

Valentine Hermane

☆

No jauna atrast to,
Kas sen jau zaudēts šķita,
Bez meklēšanas, negaidīti
Top mirklī mūžība.

Ir laimīgs tas,
Kas neprasa
Un negaida nekā,
Bet sevi visu dāvina
Kaut tikai vienam mirklim
Dzīves gājumā.

Kultūras biroja aicinājums

Amerikas latviešu apvienības Kultūras biroja vadītājs Marģers Grīns informē:

ALAs Kultūras birojs aicina māksliniekus un daiļamatniekus no visiem kontinentiem iesūtīt metus — zīmējumus jaundarbiem latviešu lietiskās mākslas visās nozarēs: audumi, rotas, keramika, kalumi, lējumi, koks, metalls, akmens, dzintars. Tāpat aicināti iesūtīt metus apvienotās nozarēs: telpu iekārtojumi un sacerējumi, tērpu un rotu apvienojumi un daudzām citām iespējām šajā laukā.

Aicinājums iecerēts jaunu ceļu, jaunu veidu, jaunas izteiksmes rosināšanai latviešu lietiskā mākslā. Ceram arī uz jauno mākslinieku atsaucību ar savu devumu.

Metu balvām piešķirti $200, paredzēti vēl citi apbalvojumi. Iesūtītam metam jābūt paša autora sacerētam un parakstītam. Viena autora zīmējumu skaits un to apmēri nav ierobežoti. Darbu pavadvēstule rakstāma ar autora vārdu, adresi un, ja vajadzīgs, sniedzami arī īsi paskaidrojumi par iesūtīto darbu.

Meti iesūtāmi līdz 1973. gada 1. februārim ALAs Kultūras biroja Daiļamatniecības nozares vadītājam Osvaldam Grīnam: 419 Birch Street, Westfield, Indiana 46074.

Metus izstādīs ALAs Centrālo kultūras dienu rīkotā grafikas un lietiskās mākslas izstādē Čikagā 1973. gada 10. un 11. martā.

Darbi sūtāmi pietiekami izturīgā iesaiņojumā. Atpakaļsūtīšanu sedz rīkotāji.

Hermanis Kreicers

Ekskursija vēsturē

(11. turpinājums)

Māniga lieta ir arī nodokļu samazināšana, ko mēdz solīt vēlēšanu laikā balsu pirkšanai. Nodokļu samazināšana rada valsts kasē iztrūkumu. Tas sedzams kādā citā veidā, vai nu samazināmi līdzekļi sociāliem nodrošinājumiem, izglītībai, aizsardzībai vai citām sabiedriskām vajadzībām. Galu galā visas tās vajadzības jāsamaksā iedzīvotājiem, ražotājai tautai tiešos vai netiešos nodokļos. Ja vienā vietā līdzekļus piešķir devīgāk, otrā jāsašaurinās.

Interešu pretišķības ir. Asiņainā komūnistu varmācība nav devusi neko labāku. Demokratiskajos Rietumos ir daudz augstāka labklājība, ir brīvība un kultūra. Katrā ziņā interešu pretišķību izlīdzināšana ir viens no svarīgākiem valsts vadības uzdevumiem un prasa godīgu un izpratnīgu pieeju.

14.

Šad tad savās publikācijās, referātos un aktu runās noejam arī tuvākā un tālākā vēsturē. Protams, tad pavīd dažādi apgaismojumi un viedokļi, un dažāda ir arī lasītāju un klausītāju reakcija. Dažreiz izraisās asi strīdi, neiecietība un vienpusība.

Tāds strīda ābols ir, piemēram, mūsu 1922. gada satversme. Laba vai slikta? Un tas nav tikai pagātnes vērtējums, bet arī skats nākotnē. Kādu gribam nākotnes Latviju — demokratisko partiju laiku, autoritāro Ulmaņa vai kādu citu?

Šā vai tā, 1922. g. satversmes pirmie 2 panti nav atmetami.

1. Latvija ir neatkarīga demokratiska republika.

2. Suverēnā vara Latvijā pieder Latvijas tautai.

Te īsi un skaidri izteikta tautas vēlēšanās pašai brīvi kārtot savu dzīvi. Ne vien latviešu, tā ir katras pilngadīgas, apzinīgas tautas vēlēšanās.

Cita lieta, kā lai tautas suverēnā vara īstenojas dzīvē. Te var izšķirties par prezidentiālu vai parlamentāru demokratiju. Pirmajā liela vara ir tautas vēlētam prezidentam, otrā visu kārto parlaments. Pirmā ir stabilāka, noteiktāka, tuvojas konstitucionālai monarchijai, un prezidents juridiski un morāli atbild par valsts likteņiem. Otra ir izplūdusi, ar nestabilu izpildvaru, un neviens diezko par valsts dzīvi personīgi nejūtas atbildīgs. ASV ir prezidentiāla, Latvija bija parlamentāra republika. Paraugi tātad ir, varam salīdzināt.

Nav universālas satversmes, kas der katrai tautai, katrā laikā un apstākļos. Senie romieši briesmu laikos mēdza izraudzīt uz 6 mēnešiem diktātoru, kam piešķīra neaprobežotu varu. Diktātors nepūlējās varu paturēt ilgāk, bet apmierinājās ar tēvijas glābēja godu, ko viņam neviens neliedza.

Protams, ir jāmeklē labas satversmes, taču tā vien vēl nenoteic tautas un valsts likteņus. Satversme ir forma, trauks, saturu dod sabiedrība, tauta. Ja tā nav pietiekami apzinīga un godprātīga, tā sagandēs visideālāko satversmi ar korupciju, kukuļošanu, demagoģiju un citiem negodīgiem un necienīgiem darījumiem. Piemērs — mēs paši. Mums bija visai demokratiska satversme, bet mēs izrādījāmies tās necienīgi. Būtu pārspīlēti apgalvot, ka mūsu demokratiskais partiju laiks bijis pilns aprādīto netikumu, taču pietiekami netīrs, lai sagatavotu zemi 1934. g. 15. maija apvērsumam.

Un kā ir zemēs, kur 70—80% iedzīvotāju ir analfabeti? Vai tur eiropiska demokratija maz iespējama?

Varam domāt un diskutēt par satversmi. Ir pat ļoti vēlams apsvērt nākamās Latvijas (un Baltijas kopvalsts) iekārtu. Tikai tas darāms iecietīgi, nosvērti, bez pārspīlējumiem un ietiepīgām ambīcijām, pamatā liekot mūsu 1922. g. satversmes pirmos 2 pantus.

*

Apmēram tāda pati nenosvērta nostāja vērojama pret vīriem, kas savus vārdus ierakstījuši mūsu vēsturē. Tur ir vesela rinda — Kārlis Ulmanis, viņa pretinieks Andrievs Niedra, Rainis, pulkvedis Jukums Vācietis, ģenerālis Jānis Balodis un sava tiesa mazāk slavenu vārdu. Mazāk atklātās publikācijās, vairāk un nesavaldīgāk privātās pārrunās strīdamies, kuŗš no viņiem bijis „draņķis" un kuŗš nevainojams goda vīrs un cildens darbinieks. Katram savs pulks vai pulciņš mīlētāju un nīdēju. Vieni tos ceļ vai debesīs, otri neganti šķendējas.

Tāda viņu norakstīšana nicināmo vai cildeno ailēs ir vienpusīga un netaisna. Visi viņi, arī tie, kas mums nepatīk, ir mātes Latvijas dēli, katrs ar savu īpatu seju un nostāju. Arī lieliem vīriem mēdz būt savas cilvēcīgas vājības. Savos darbos un cīniņos viņi ielikuši gan savu lielumu, gan mazumu. Jāņa Grīna vārdiem runājot, nedarīsim viņus par svētbildēm, bet arī netiesāsim pārsteidzīgi un bargi. Maldīties, klupt — ir cilvēcīgi. Cenšoties iedziļināties bez aizspriedumiem un naida, izpratīsim viņu darbus un nedarbus un atklāsim viņu patiesos vaibstus un portretus. Pagātne nav grozāma. Nav nozīmes gānīties par pagātni un tās darbinieku vainām. Tās drīkstam gan redzēt, lai neatkārtotu.

*

Šad un tad pavīd paklusa berze starp mūsu sākotnējo bruņoto spēku dienvidniekiem un ziemeļniekiem. Kur tie laiki, bet tā vēl nav izlīdzinājusies!

Dienvidnieki lepojas — viņi pirmie stājušies Pagaidu valdības rīcībā. To godu viņiem neliegsim. Tur bija mūsu intelliģence ar Studentu rotu pirekšgalā. Pēc brīvības cīņām viņi bija augstos posteņos jaunās valsts iestādēs, organizācijās un izveidoja spožas tradicijas savu cīņu un nopelnu atcerei, ko turpina arī trimdā.

Ziemeļnieki (ar igauņiem) atbrīvoja no lieliniekiem Vidzemi un izcīnīja Cēsu kaujas. Tikai pēc tam Ulmaņa valdība varēja atgriezties Rīgā un sākt enerģisku valsts izveidošanu. Dienvidnieki atbrīvojās no vācu un ziemeļnieki no igauņu virspavēlniecības. Abas grupas apvienoja vienā Latvijas armijā, un tās pirmais virspavēlnieks bija ģen. Dāvids Sīmansons.

Atskaitot virsniekus, ziemeļnieki bija lauku arāji un pēc karjem atgriezās savās sētās. Palika neliela grupa, kas jutās apieta un nobīdīta malā. (Laikam drusku arī bija.) Te tā rīvēšanās. Vai nav sīka niekalbība ar to vēl tagad noņemties?

Netrūkst jau arī citu tādu kā gāganu karu. Piemēram, kas ir mūsu lielākais ienaidnieks — komūnisms vai krievu imeriālisms. Ej nu izsveŗ tos 2 -ismus! Tāpat, kas liekams pirmā vietā — kristietība vai latvietība. Tas ir apmēram tāpat kā strīdēties, kas bija vispirms — ola vai vista. Tā jau gan ir pati dzīve, kas gādā, lai netrūktu pašmāju kariņu gan par teorētiski skanīgiem jautājumiem, gan tīriem krikumiem. Ja tajos pārāk aizraujamies un iekaistam, tad izniekojam savu enerģiju sīkumos, un tās pietrūkst mūsu lielajiem mērķiem.

15.

Tai paaudzei, kas iegājusi jau 8. gadu desmitā, ir tik raibi mūži kā laikam nevienai citai. Katram personīgi aiz muguras raibu raibie piedzīvojumi un pārdzīvojumi. Dzīvojam taču vētrainā 20. gadsimtā, kas tik neganti šūpojis un svaidījis atsevišķus cilvēkus, tautas un valstis. Kaut vai mūsu tautu.

1905. gads, 1. Pasaules kaŗš, savas valsts izcīnīšana un izveidošana, neatkarības zaudēšana, 2. Pasaules kaŗš, lielas tautas daļas aizklīšana bēgļu ceļos, un trimdā, un tautas nospiešana komūnistu varmācībā dzimtenē. — Cik tur nav karsti mīlēts un nīsts, liets asiņu un asaru, celts un postīts! Cik daudz dzīvību visam tam ziedots!

(Turpmāk beigas)

Dr. R. Markus

Ceļi un tilti

Nacionālās ģeografijas biedrības izdevumā iznākusi ļoti vērtīga un skaisti ilustrēta grāmata „Great Religions of the World". Kristīgā ticība, kas mūs visvairāk interesē, ir lielākā no visām un aptver apmēram trešo daļu no visas cilvēces, apaļus 950 milj. Raksta autors D. Robinsons 317. lp. raksta: „Kā neviena cita reliģija, kristietība ir sašķēlusies jau no tās sākumiem." Pievienotā diagramma rāda, ka Amerikas Savienotās Valstīs pastāv kādas 20 kristīgo baznīcas ar ne mazāk kā pusmiljonu piederīgo ikkatrā, daudzas mazākās nemaz neskaitot. Katrai ir savas dogmas, rituāli, liturģijas, kas kā dziļas, nepārejamas aizas šķir un atsvešina citu no citas, radot pat naidīgus nogrupējumus, bez jebkādiem savstarpējiem tiltiem pāri šīm aizām, it kā tam nebūtu kopēja pamata — Kristus mācības.

Vērojot kristīgās reliģijas vēsturi, tieši jābrīnās, cik liels un nepārvarams spēks ir bijis un vēl vienmēr ir reliģiskām dogmām, rituāliem un liturģijām, kas bija domāti Kristus godināšanai, bet kas faktiski kā čaula aizstāja pašu Kristus mācību. Ļoti raksturīgs piemērs ir krievu pareizticīgā baznīca. Kad Vladimirs Svētais ap 1000. gadu pieņēma kristīgo ticību, viņš iepriekš izsūtīja sūtņus iepazīties ar toreiz pastāvējušām baznīcām. Sūtņi, atgriežoties pēc veiktā uzdevuma, ziņoja princim Vladimiram, ka Sv. Sofijas baznīcas (Istanbulā) dievkalpojums bijis tik aizgrābjoši skaists, ka viņi nav zinājuši, vai atrodas uz zemes vai debesīs. Protams, grieķu katoļu baznīca kļuva par krievu baznīcu, kur zelts, ornamenti, dārgakmeņi un citi atribūti valdzināja cilvēka prātu un sirdi. Un vēsturnieki šo izvēli uzskata par ārkārtīgi svarīgu krievu reliģijas dzīvē. Tā, līdzīgi citām lielākām vai mazākām kristīgām baznīcām, ir pasaule par sevi, kas ir lepna ar savu grezno tērpu un kam nekādi tilti uz citām kristīgām baznīcām nav vajadzīgi. Līdz reformācijas laikmetam plašām tautas masām jau pati Kristus mācība nebija pieejama, to aizstāja grezni tērpti priesteri, greznās ceremoniālās liturģijas, tikpat greznās, apzeltītās baznīcās.

Tikai mūsu laikā, un sevišķi pēc traģiskajiem pasaules kariem, kristīgajos pamazām sāka ataust atziņa, ka kristītīgās baznīcas savā izolācijā nav bijušas sava kristīgā uzdevuma augstumos, lai novērstu vai mīkstinātu asiņainos konfliktus tautu starpā. Bija pat daži mēģinājumi celt saprašanās tiltus. Biju šāda mēģinājuma aculiecinieks un līdzdalībnieks četrdesmitos gados trimdā Vācijā, Minchenē, strādādams UNRRAs universitātē. Šajā universitātē bija saplūdis, bēgot no krievu komūnisma invāzijas, daudz studējošās jaunatnes un mācības spēku no ziemeļaustrumu, austrumu un dienvidaustrumu Eiropas zemēm — protestanti, katoļi un pareizticīgie. Universitātē dzima doma par kopēju dievkalpojumu vajadzību . Tika noturētas vairākas šo ticības nogrupējumu pārstāvju iepriekšējās sagatavošanās apspriedes, lai noskaidrotu šādu dievkalpojumu iespējas. Katoļi caur vietējo kardināli bija dabūjuši atļauju nodomātajam mēģinājumam. Atceros šo pirmo, neparasto dievkalpojumu, kas bija domāts kā garīgs tilts starp tik atšķirīgām kristīgām baznīcām. Diemžēl,tas arī bija pēdējais šāds dievkalpojums. Tilts neizturēja gadu simteņiem kopto dogmu, rituālu un liturģiju svaru un sabruka. No personiskiem piedzīvojumiem man dziļi atmiņā ir iepiedusies Austrijas erchercoga — dedzīga katoļa — runa sakarā ar kādu svinīgu gadījumu Rietumvirdžinijas universitātē, kuŗā viņš uzsvēra, ka cīņā pret bezdievīgo komūnismu vienīgais glābiņš ir kristīgo baznīcu apvienošanās, kas iespējama vienīgi ar saprašanos un tuvināšanos. Tas notika vēl tai laikā, kad uz dzīves skatuves nebija parādījies „priesteris" Gropijs, kas sludināja visāda veida varmācības sociālās „taisnības" sasniegšanai.

Tad pāvests uzņēmās iniciātīvu, tuvojoties grieķu katoļu baznīcai; tā beidzās ar skaistu kristīgu aktu — abu lielo baznīcu galvu saskūpstīšanos. Pašās pēdējās dienās spēcīgu stimulu kristīgo apvienošanās kustībai ir devis anglikāņu baznīcas galva Kenterberijas archibīskaps, piedaloties katoļu oikūmēniskā dievkalpojumā Sv. Patrika katedrālē Londonā un mudinot visus kristīgos vienoties ap Kristus tēlu; vēlāk viņš šo mudinājumu atkārtoja episkopāļu katedrālē. Tas spilgti liecina par atziņas atmodu, ka baznīcas ir pārāk tālu aizgājušas no Kristus mācības, aizstājot to ar pasaulīgām lietām, kas valdzina cilvēka acis un ausis, bet neskaŗ viņa dvēseli, kuŗu iepriecināt un glābt ir nācis Kristus. Tās ir mūsdienu iepriecinošās parādības — kā balsti kristīgo cilvēku saprašanās tiltam. Arī Amerikā kristīgo baznīcu apvienošanās kustība ir diezgan dzīva. Bet kad reiz šie tilti būs tik stipri, lai visas kristīgās tautas varētu pa tiem staigāt un saprasties kristīgās mīlestības garā, tas pēc ticības vīru atzinuma būs ilgu un smagu pūļu rezultāts. Mūsu lielo pārmaiņu laikā kristīgo konfesijas vēl turpina dzīvot pārliecībā, ka katra pārmaiņa līdzšinējā kārtībā ir no ļauna, antikrista! Kā strausi tās ir iebāzušas galvu smiltīs un savā aklumā neredzot, kas pasaulē notiek, domā, ka viss ir labi, kā ir.

Lai Kristus mācība kļūtu dzīva un iedarbīga, baznīcu dogmām, tāpat liturģijām — cik skaistas un greznas tās arī būtu — kā arī ārējiem izgreznojumiem — cik ļieli ģeniji arī pie tiem būtu strādājuši — visam tam jākļūst sekundāram pašas Kristus mācības priekšā, kam pienākas augstākā prioritāte. Vai tas ir panākams? Varbūt ne! Varbūt vienīgi pats Kristus savā otrajā atnākšanā spēs apvienot ap sevi visus kristīgos, nesot mieru zemes virsū un labu prātu cilvēkiem. Tomēr kā kristiešiem mums jācenšas mūsu dzīvē tuvoties šim ideālam, kaut arī kā tāla zvaigzne tas mums nebūtu sasniedzams. Tikai sekojot šai zvaigznei, kristīgā cilvēka dzīve gūst jēgu un vērtību. Mūsu morālā pagrimuma laikmetā Kristus ir mūsu vienīgā cerība.

Vara un zelts ir apmiglojuši mūsu garīgo skatu un dzen mūs uz postu un iznīcību. Nu jau būs turpat simts gadu, kopš pazīstamais krievu rakstnieks Tolstojs, neuzticēdamies valdībai un baznīcai, lai pasargātu cilvēci no briesmīgā kaŗa posta, savos reliģiski filozofiskos rakstos ieteica neklausīt kaŗā iesaukšanas pavēlēm; ja visi tā darīšot, kaŗa nebūšot. Neatbildīga filozofija! Otrādi, kristīgo uzdevums ir radīt tādu stāvokli, lai pašu kaŗu tautu starpā nebūtu un nebūtu, tātad, arī iesaukšanas. Mūsu laiku problēma, kas stāv pari visām dogmām, ir: kā novērst postīgos un sevišķi kristīgo apziņā tik dziļi cilvēka cieņu pazemojošos kaŗus. Vēl dzīvā atmiņā vecākai paaudzei ir tik briesmīgais Pirmais pasaules kaŗš. Tās taču visas bija kristīgas valstis, kas to uzsāka. Vai kristīgā cilvēce, kas pēc skaita aptver trešo daļu pasaules iedzīvotāju, bija kaut ko darījusi, lai šo kaŗu novērstu? Diez' vai tā pat apzinājās, ka tai kas jādara neizsakāmā posta un sāpju novēršanai?

(Turpinājums 6. lp.)

2000 dol. tikai acu priekam

Francijas pensionārs, 62 g. vecais Rodžers Bonemere, bijis priecīgi pārsteigts, kad viņa pilsētas dzīvoklī ienākušas divas skaistules un viena no tām sākusi vecā pensionāra priekšā izģērbties kaila. Viņam negaidītais „priekšnesums" tā iepaticies, ka nepamanījis, ka otra skaistule, pārmeklējot atvilktnes, paņēmusi 2000 dolaru, visu vecā vīra ietaupījumu.

Divriteņu Kanadā šovasar pārdots vairāk nekā automašīnu. Toronto pilsētas techniskā daļa apsver jautājumu par īpašu ceļiņu izbūvēšanu velosopedistiem, kas arvien vairāk sāk traucēt autosatiksmi. Augšējā attēlā riteņbraucēji kādā no daudzajiem Toronto parkiem. Vernera Ciņa uzņēmums

Sniedze Grante

LIEPAI SVEŠUMA DĀRZĀ

Kā rūnu rakstiem
tavai rievainai mizai pirksti pāri slīd;
ziemas tavas
un vasaras — lasu.
Debesīs dziļi un zemē ieaugusi,
ne jau viena mūža vairs esi.
Dziesmas un putnus šūpojusi savos zaros.
Vējus mierinājusi — novakaros.
Pāri laikiem un tālumam plešas tavs skats;
miers vai šo zemi vēl baros,
vai nemiers postīs?
Un tur, tai mīļajā, mazajā zemē,
vai šūpuļi dēlus tur šūpo un—karodziņa raksītājas—?
Debesīs dziļi un zemē ieaugusi,
tu spītīgu spēku sevī nesi.

NJUJORKA

● Latviešu valsts svētkus Ņujorkā šogad rīko 18. novembrī Barbizon Plaza viesnīcā, pie Centrālā parka. Vakaru rīko Ņujorkas latviešu organizāciju padome. Aktā runās A. Abakuks no Anglijas, bet koncertā piedalīsies DV un Džamaikas vīru ansamblis.

● Jau vairāk nekā gadu draudze meklē piemērotu namu jauna draudzes nama iegādei. Ir bijuši vairāki piedāvājumi. Nesen piedāvāts Bruklinas inženieŗu kluba nams (117 Remsen St.). Prāvā ēka lietota sabiedriskām vajadzībām, parocīgā rajonā, bet tai nepieciešami prāvi remonti.

● Vasarā Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze no sarakstiem svītrojusi 22 vārdus. Šinī laikā notikušas 109 adresu maiņas. Pēc budžeta draudzes nodevās vajadzēja ienākt 14.540 dolaru, bet ienācis tikai apmēram puse — 7.760 dolaru. Pagājušā gada vasarā ieņēmumi bija ap 10.000 dolaru. Vasarā Ņujorkas draudzē notikušas trīs laulības, no tām divas ar cittautību partneŗiem. Kristīti 6 bērni, bet veļu valstī aizgājuši 7 draudzes locekļi, piedzimuši 6 bērni. Viena laulība bijusi Ņujorkas katoļu draudzē.

● Ap 80 apmeklētāju pulcējās Latvijas universitātes gadasvētku sarīkojumā 23. septembrī Barbizon Plazas viesnīcā, kuŗā uzrunu teica prof. E. Kāpostiņš, bet Dr. J. Dragūns akadēmiskajā runā iztirzāja latviešu kultūras stāvokli citu tautu vidū. Priekšnesumu daļā pianiste M. Nāruna atskaņoja J. Vītola Tautasdziesmu parafrazes, bet N. Kalniņš lasīja sava darba fragmentu. Vakaru vadīja V. Vanaģelis.

● Gleznotāja Jāņa Cielavas atraitne Anna Lukrēcija Cielava atrasta mirusi 11. septembrī savā dzīvoklī Bronksā. Pirms dažām nedēļām viņa ārstējās slimnīcā. Dzimusi Liepājā 1909. gadā, mācījusies gleznieciību Liepājas mākslas skolā, gleznojusi portretus. Nelaiķi pēdējā gaitā izvadīja prāv. N. Trepša.

● Ņujorkas latviešu draudzes Ņudžersijas novada dāmu komitejas sarīkojumā 17. septembrī „Navaho" kluba telpās Irvingtonā, Ņudžersijā, pulcējās ap 400 apmeklētāju. Sarīkojumu atklāja dāmu komitejas priekšnieces vietniece L. Krūmiņa. Par jautrību gādāja „Trīs no Pārdaugavas" ar savām priecīgām ziņģēm. Ar šo sarīkojumu „Trīs no Pārdaugavas" atzīmēja piecu gadu darbību. E. Nīgala vadītās gleznu izlozes laimētāji bija S. Pētersone ar K. Černoka gleznu, S. Trautmane (K. Garokalna, glezna), L. Ģēģere (O. Grundes glezna) un Freiberga (A. Krūkliņa glezna). Deju starpbrīžos jaunatne piedalījās ar tautas dejām un rotaļām. Atlikumu lēš ap 1000 dolaru.

—be.

NOPELNU STIPENDIJU IEGUVĒJI ASV SKOLU APGABALOS

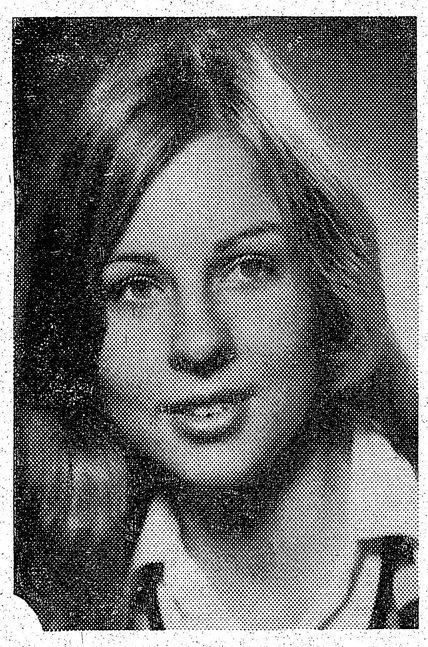

Vija Klode

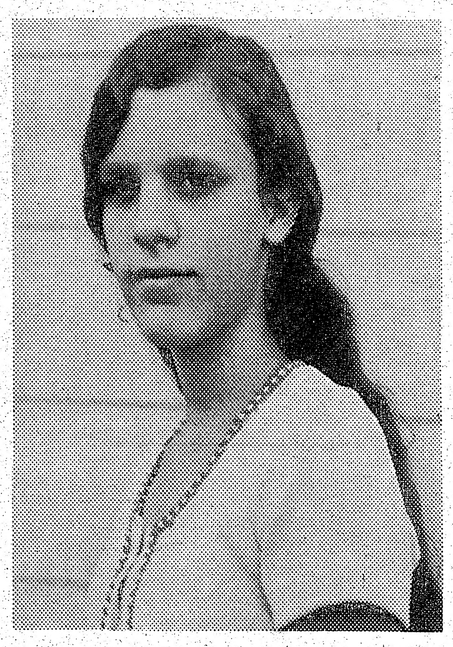

Rasma Zēberga

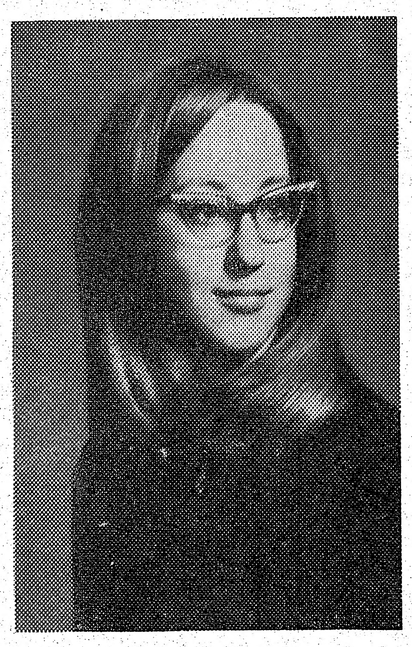

Rita Timermane

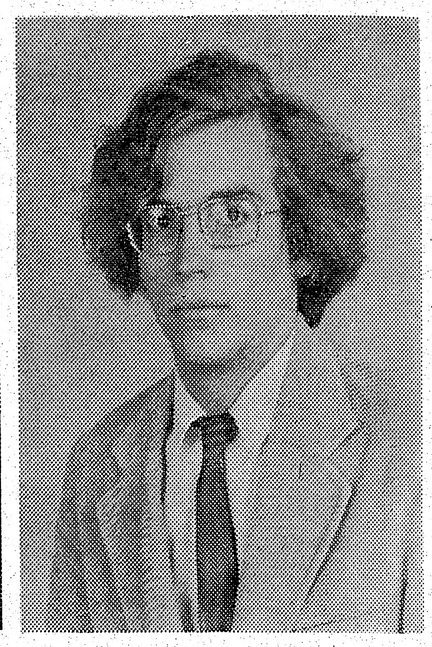

Pēteris Rancāns

Ceļi un tilti

(pārnesums no 5. lp.)

Vācu karavīri gāja kaujās ar greznām ķiverēm, kurās bija iegravēts sauklis: „Mit Gott für Kaiser und Vaterland". Mēs krievu armijā pirms lielākas kaujas noturējām svinīgu dievkalpojumu frontes tuvākā aizmugurē un lūdzām no Dieva uzvaru pār ienaidnieku — mūsu kristīgās draudzes brāļiem. Tolstojs uzskatīja baznīcu par valdības ieroci tās plānu — arī karu — atbalstīšanai. Bet no kurienes tad valdība nāca, — taču no tiem pašiem kristīgajiem, vai nu ķeizara iecelta, vai arī tautas ievēlēta. Šis karš gul uz kristīgo cilvēku apziņas un sirdsapziņas kā kolektīvs grēks, kam neizbēgami sekoja arī kolektīvs sods. Vai šie rūgtie grēka augļi nebija bezdievīgais komūnisms un bezdievīgais nacionālisms, kas kā kraukļi pacēlās uz briesmīgā kara drupām un gruvešiem? Cilvēki bija zaudējuši ne vien ticību baznīcai, bet arī ticību Kristus mācībai, it kā Kristus mācība būtu viņus pievīlusi.

Un vai sekojošais Otrs pasaules karš, kas bija daudz nežēlīgāks un postošāks, nebija Pirmā pasaules kara tālākās sekas? Šos rūgtos grēka augļus mēs turpinām baudīt, kad priekšā rēgojas jaunu karu tēli. Kā atraisīties no kara lāsta, nav akadēmisks jautājums, bet jautājums par paša dzīvību un dzīves jēgu, ko sargāt un uzturēt ir kristīgo augstākais pienākums. Tas prasa kristīgo nerezervētu apvienošanos ap Kristus svarīgāko bausli: „Tev nebūs nokaut un Tev būs mīlēt savu tuvāko kā sevi pašu. Un tas savukārt ir iespējams, ceļot tiltus starp sadalītām baznīcām. Pamats šiem tiltiem jau ir likts priekš 2000 gadiem, vajadzīga vienīgi virsbūve, lai Kristus mācība varētu brīvi un netraucēti rosīties, protams, arī pāri visām politiskām robežām, tā radot lielu garīga spēka potenciāli visā kristīgajā pasaulē.

Ievērojot kristīgās ticības lielo izplatību, šis potenciālis būtu milzīgs, un kristīgo starpā karš nebūtu iespējams. Tas skan tik loģiski, bet, diemžēl, ne viss loģiskais ir reālitāte vai kļūst reālitāte. Cilvēks savā garīgajā evolūcijā vēl nav sasniedzis tādu stāvokli, lai spētu kalpot idejai, kas prasa tik daudz nesavtīguma. Vara un zelts vēl vienmēr žilbina cilvēka prātu un kārdina viņa ego. Pāvests kristīgo vienības nedēļas ietvaros izteicās, ka lielākā grūtība, ar kuru viņam jācīnās, ir nesaskaņas pašā baznīcā, kas diskreditē baznīcu un attur cilvēkus no baznīcas.

Pasaule, pateicoties ātriem satiksmes līdzekļiem, ir kļuvusi maziņa, un tālās austrumu tautas ir kļuvušas mūsu tuvākie kaimiņi. Arī uz tiem mums jāmet tilti. Arī šiem tiltiem Kristus būvētie pamati ir visdrošākie. Piem., uz lielajām austrumu reliģijām hinduismu, budismu un to paveidiem, uz islāmu — arī attiecas Apustuļu darbu grāmatas 17. nodaļā atrodamie, atēniešiem teiktie vārdi: „Dievs licis visām tautām celties no vienām asinīm un dzīvot pa zemes virsu un nospraudis noteiktus laikus un robežas, kur tiem dzīvot, lai tie meklētu Dievu, vai tie Viņu varētu nojaust un atrast, jebšu Viņš nav tālu nevienam no mums. Jo Viņā mēs dzīvojam un rosāmies, un esam, kā arī daži jūsu dziesminieki sacījuši: Mēs arī esam Viņa cilts" (17,26 — 28.) Uz to arī viņas ir arī viņas ir inspirējis Dievs — Radītājs, kas ir pāri visam un mums visiem kopīgi.

Kristīgo vienībā ir meklējams ceļš uz skaistāku un pilnīgāku dzīvi, kristīga cilvēka cienīgu.

Palīdzības darbam veltīti 70 gadi

Šajās dienās pagāja 70 gadu, kopš pie Bostonas latv. ev.-lut. draudzes Džamaika Plēnā pastāv sieviešu palīdzības komiteja baznīcas labdarības darbam. Tā saucas „Sieviešu biedrība" ar īpašiem darbības noteikumiem — „blakus statūtiem". Dalībnieces maksā arī gada nodevas.

Bostonā pastāvošā Latviešu trīsvienības draudze, atšķirīgu uzskatu dēļ draudzes vadībā, 1901. gadā sadalījās un draudzes kodols palika bez organizēta sieviešu palīdzības darba. Tikai gadu vēlāk mācītāja dzīvoklī sapulcējušās septiņas draudzes locekles: Olga Kārkliņa, Berta Smita, Emma Pinkule, Anna Biedermane, Madliene Pinkule, Doroteja Šmita un Ženija Pinkule lūdza draudzes padomei atļauju dibināt „Sieviešu biedrību". Tā darbojusies latviskā garā nepārtraukti visus šos gadus, par spīti kara laika grūtībām un asimilācijas spiedienam. Mainījušās vairākas priekšnieces, no kurām visilgāk amatā bijusi Emma Pinkule (30 gadus). Sekretāres pienākumus visilgāk veikusi Elfrida Karkliņa.

Pēc 1949. gada biedrībā sāka ieplūst jaunās latviešu ieceļotājas un dažus gadus vēlāk pārņēma tās vadību. Pašreiz priekšniece ir Anna Celmiņa, bet sekretāre jau vairākus gadus — Olga Švarcberga. Biedrības darbs neierobežojās tikai draudzes, vai vietējās sabiedrības apjomā. Pirmajos pēckara gados palīdzības darbs izpaudās galvenokārt latviešu karā bēgļu un karavīru aprūpē, vēl tagad atbalstot dažus grūtdieņus Austrijā.

Biedrība iegūst līdzekļus no saviem sarīkojumiem. Tradicionālie no tiem ir Meteņu vakars, Rožu diena un Ziemsvētku tirdziņš, kas allaž labi apmeklēti. Kad 1928. g. draudze iepirka savu baznīcu (100 Rockview St.), biedrībai vairākus gadus bija daudz darba, steidzinot bankas parāda nomaksu.

Gaŗo darba posmu atzīmējot, draudze savām darbiniecēm 5. novembrī rīko pateicības dievkalpojumu ar referātu un azaidu.

Ev. D.

Inženieŗu balle 27. oktobri

TLB INŽENIEŖU UN TECHNIĶU KOPAS SANĀKSME

Toronto latviešu biedrības inženieŗu un techniķu kopas 5. oktobŗa sanāksmē Latviešu namā, uzsākot sezonu, bija ieradušies 16 kopas biedri, kuŗus apsveica kopas valdes priekšsēdis V. Sabanskis. Referātā „Transistors — 20. g. simteņa brīnums" V. Sabanskis vērsa klausītāju uzmanību uz transistoru nozīmi tagadējās milzu technikas attīstībā, tos lietojot ap 50 proc. elektrorūpniecībā. Bez transistoriem, ar kuŗiem darbina televīzijas un radioaparātus, aizstājot pirms tam lietotās elektroniskās lampas, nebūtu iespējama arī ceļošana uz mēnesi. Arī skaitļotāju darbs balstās uz šī technikas brīnuma. Interesanto referātu papildināja ar skaņu filmas demonstrēšanu krāsās. Pārrunās piedalījās R. Strazds, V. Ozols, E. Broders u. c.

Trešā latviešu technisko zinātņu kongresa rīcības komitejas priekšsēdis inž. J. Švanks pakavējās pie šī kongresa norises un atziņām. Kongresu šāgada maijā Toronto izkārtoja šejienes inženieŗu un techniķu kopa, kuŗas valdes priekšsēdim un pārējiem darbiniekiem bija veltīta inž. J. Švanka pateicība, pieminot kongresa finanču daļas vadītāju K. Buliņu, administrātoru E. Broderu, balles vadītāju A. Liepkalnu, tāpat Latviešu inženieŗu apvienības ārzemēs vadību un Toronto latviešu kreditsabiedrības materiālo atbalstu. Referāti bijuši augstas kvalitātes, tāpat architekta E. Janiša projektu izstāde un citi pasākumi. Kongress pārsniedzis iecerēto un devis pāri par 1000 dol. atlikuma, kuŗa sadalījumu paplašinātā sēdē izkārtos rīcības komiteja oktobŗa beigās, izbeidzot savu darbību.

Revīzijas komisijas atzinumu sniedza tās sekretārs E. Tiltiņš. (Komisijas priekšsēdis L. Vēveris, loceklis O. Kļavenieks). Kongresa ienākumi bijuši 4672, bet izdevumi 3474,80 dol., dodot atlikumu 1197,20 dol.

Tradicionālās inženieŗu balles vadītājs A. Liepkalns aicināja kopas biedrus sekmēt šo sarīkojumu, kas notiks 27. oktobrī plkst. 8 vakarā Inn on the Park viesnīcā, ierodoties pašiem un aicinot kopas labvēļus.

O. K.

Daudznāciju teātŗa festivālam gatavojoties. Augšējā attēlā no kreisās: latviešu pārstāve Daudzkultūru teātŗu apvienībā Inta Purva, Sv. Lorensa mākslas centra direktors J. Palejs (Palley) un igauņu pārstāve Valve Andre. Teātŗu festivāls risināsies no 5. — 19. novembrim Sv. Lorensa centrā Toronto. Latvieši 12. novembrī izrādīs Mārtiņa Zīverta lugu Čūska, Emmas Znotiņas-Kalniņas iestudējumā.

Toronto latviešu kreditsabiedrība
Latvian (Toronto)
Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.
maksā
5% par noguldījumiem,
5½% par ilgtermiņa noguld.
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus. Reizē ar naudas noguldīšanu vai aizdevumu izsniegšanu kreditsabiedrība izdara dzīvības apdrošināšanu līdz $2000.00 vai $5000.00.
Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā,
sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.
TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

VĒRTĪGI SVĒTKU SAIŅI UZ LATVIJU
Viss samaksāts, ātra piegāde.
IMITĒTIE ĀDAS KAŽOKI **$108.00**
Pasūtiniet šos ļoti vērtīgos un siltos kažokus jūsu piederīgiem. Izvēlaties mink̦a (strīpaino vai vienkāršo), vai karakula.
10 GALVAS LAKATI $54.90
5 vilnas lakati ar lielu vai mazu puķu, kā arī austrumnieciskiem musturiem un 5 zīda lakati, dažādās krāsās.
Ar gaisa pastu **$63.40**
5 VILNAS LAKATI **$96.00**
54 x 54 collas, ar bārkstīm, skaistiem puķu musturiem.
Ar gaisa pastu **$113.00**
SPECIĀLS DĀVANU SAINIS **$169.00**
Labākās kvalitātes vērtīgi audumi.
3 jardi kungu ziemas mēteļu 100% vilnas drāna, 3 j. dāmu 100% vilnas mēteļu drāna, 3½ jardi kungu 100% vilnas uzvalku drāna, 3 jardi dāmu ziemas 100% vilnas kleitas drāna, 2 dubultpalagi, 2 spilvenu pārvalki, 6 musturoti dvieļi.
SPECIĀLS Nr. 1 ..... **$62.00**
10 mārc. cūku tauki, 10 m. kviešu milti, 10 m. rīsi, 10 m. cukurs.
Vēl daudz vairāk speciālu saiņu.
Pieprasiet mūsu ilustrēto katalogu.
PASŪTINIET TAGAD
caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street, Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
ĻOTI SVARĪGI
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES
Mums ir 23 gadu pieredze šai uzņēmumā un mums ir daudzi tūkstoši apmierinātu klientu.

Tomja Kuŗa

(14. turpinājums)

Aizklātā, demokratiskā balsošanā kopģimene nolēma padoties prokurora lēmumam un visi, izņemot oficiāli salaulātos Cārlsu un Pīnu, divās nedēļās bija vasarnīcu atstājuši un izklīduši, kur nu kuŗais. Man personīgi šis piedzīvojums, vai labāk sakot, pārdzīvojums bija kā briesmīgs murgs. Nezinu kādēļ, bet dzirdot un domājot par šo kopģimeņu kustību, man nekad neienāca prātā, kā izglītoti cilvēki ir spējīgi dzīvot tik neaprakstāmā netīrībā un morāla pagrimuma zaņķī. Uzņēmumi, kas glabājās policijas kartotēkā, pārspēja katru pornografisku izdevumu. Klausoties skaņu lentē, kas bija uzņemta kāda narkotiska seansa laikā, kļuvu fiziski un garīgi slims. Divas stundas pēc tam es mocījos ar vemšanu. Iedomu sērga, kas savā varā bija sagrābusi šos kādreiz godīgos un cienījamos cilvēkus, kas ierosināja tos izrauties no pastāvošās sabiedrības un tās likumiem, kas it kā kavēja viņu garīgo augšanu un attīstību, nelietderīgi izsūkdama viņu fizisko enerģiju, iesaldēja tos pasaku, teiku un bērnišķīgas fantazijas pasaulē, sadrumstalojot viņu ticību dzīvei un apturot gribu un vēlēšanos strādāt. Kā vienībai „Brīvo ļaužu" kopai nebija nekādu noteikumu vai statūtu, bet attieksmē pret abu dzimumu attiecībām pašsacerētie noteikumi bija pretrunīgi, smieklīgi stingri un neīstenojami....

Cietumā man ir bezgala daudz laika, un, kā tu zini, es mīlu vēsturi, tāpēc sāku interesēties par šī veida kustību pagātnē, bet arī tad lielākā daļa 19. gadsimta ūtopisko kopģimeņu vai sabiedrisko kopu, kā Rapaiti, Zoraiti, Ikariāni, nepārdzīvoja pat paši savu paaudzi. Pie tam, salīdzinot ar mūsu gadsimta kopģimenēm, viņiem bija augsts dzīves standarts, darba griba un māka, tradicijas un reliģija."

„Jūs teicāt, ka dzīvojāt kopģimenē, bet „Brīvie ļaudis" jau bija izjucis iestādījums, kad ieradāties," Kristīne iebilda.

„Es būtu to darījis, bet arī pārējās kopģimenes, kuŗām vēlējos piebiedroties, cerēdams uz labākiem higiēniskiem apstākļiem, bija likvidējušās. Uz vienas kopģimenes sabrukušā nama sienas ar melnu krāsu bija uzrakstīts: MŪŽAM LAI NEBEIDZAM MAINĪTIES". Tas brēca vēl vairāk pēc nožēlas nekā nolaistās mājas grausts... Varbūt tomēr daudz vieglāk pakļauties sabiedriskajām normām un likumiem, aizrauties īslaicīgās mīlas dēkās un citās izpriecās, jo, kā „Brīvo ļaužu" kopģimenes galva Katskiļos, Čārls, teica: „Pastāvošā iekārta, ko mēs tik ļoti nīstam un ignorējam, nav vienīgais sacelšanās un pašiznīcināšanās avots. Ej, cik vien tālu tu gribi, līdz pasaules galam, uzkāp visaugstākā kalna galotnē, tavs ienaidnieks no tevis neatstāsies, viņš tev vienmēr sekos. Un tas nav ne kaŗa dienests, ne likumi, ne policija, ne tiesa, bet tas esi, cilvēk, tu pats, ar visām savām zemiskajām un neapmierinātajām kaislībām, noziedzīgām domām un tieksmēm, ko narkotiskās vielas vēl daudzkārt pastiprina, atņemot katru cilvēcīgu atbildības un pienākuma apziņu." Šaubas un iekšējs nemiers kā ķirmis graužas kopģimenes dzīves pamatos, ārdīdams tos drusku pa drusciņai. Visi šie „brīvās kopdzīves" meklētāji neilgojās ne pēc kā cita kā pēc sava kaktiņa un stūrīša, ko viņi varētu saukt par savu, kas piederētu kopģimenei."

„Kā viņi kārtoja sadzīves lietas? Kaut kādām sabiedriskām normām un likumiem taču jābūt arī visprimitīvākā sabiedrībā," Kristīne jautāja.

„O jā, noteikti, bet tos pasludināja pēc vajadzības, ja priekšlikumu balsošanā pieņēma. Piemēram: vai sūnus laist mājā vai atstāt pagalmā? Ko darīt ar automašīnām, ja tās vairs nedarbojas? Kopģimenes locekļi zināja daudz par garu izsaukšanu, okultismu, bet nekā par auto mechaniku vai ūdens pumpi pagalmā. Tie paši cilvēki, kas tik ļoti cīnījās pretī pastāvošajai kapitālistiskajai iekārtai, kā pašu par sevi saprotamu lietu saņēma sociālās apgādes pabalstu."

„Vai jūs klaiņojāt pa kopģimenēm, mēģinot izbēgt no gaidāmā soda?" Kristīnes balss šoreiz skanēja sausi un lietišķīgi.

„Nē, tikai līdz tiesas dienai," apsūdzētais atbildēja. „Un jums pat prātā neienāca aizbraukt pie ģimenes, sievas, bērniem, pie saviem vecākiem?"

„Ja tēvs un māte dzīvotu savrup, es būtu viņus apciemojis, bet Elīzas māja nav mana māja. Kopš iecelojām no Vācijas bēgļu nometnes, nekad neesmu tur juties kā mājās. Priekšnamā plastika paklājs līdz pat virtuvei, cauri dzīvojamai istabai, lai nenotraipītu tepiķi. Arī visas mēbeles pārklātas ar auksto, caurspīdīgo materiālu. Kā tur var justies kā mājās? Viņa teicās taupām un sargājam jauniegūtās mantas, lai viss gadiem izskatītos kā jauns. Kam tas vajadzīgs? Mēs paši taču novecojam! Liekas, ka Elīza sagatavojusies dzīvot saules mūžu!... Man bija kauns, jutos neveikli, aicinot draugus ciemā. Kā cilvēks var justies, sēžot uz šīm aukstā plastika pārvilktajām mēbelēm? Ēdamistabā ģimene ēda tikai Ziemsvētkos un Lieldienās, pārējo laiku pie mazā galda virtuvē, katrs savā reizē, jo visi nevarēja ap to apsēsties. Varbūt tev liekas, ka tie ir dzīves sīkumi, bet šādā vidē es pat nespēju elpot. Man patīk brīvība, sirsnība, dabiskums!... Bērniem nebija atļauts vest draugus mājās, varot ko saplēst vai sabojāt. Šis arī bija viens no galvenajiem iemesliem uzmeklēt kopģimenes. Protams, tur bija otra galējība."

„Vizuma kundze teica, ka jūsu mājā bijis ļoti skaisti un mājīgi, kad viņi ar Raiti tur bijuši," Kristīne mēģināja atspēkot Grīvas apsūdzību.

„To es ticu, it īpaši vēl, ja Elīze par apciemojumu zināja iepriekš. Viņa pārāk labi pazīst Aiju un tās gaumi," Ritvars rūgti noteica. „Tici vai netici, lielākā daļa kopģimenes locekļu, sevišķi gados jaunākie, nāk no mājām, kur viņi nejūtas kā mājās... Tas bija arī mans galvenais iemesls" kukuļu ņemšanai." Es gribēju kļūt bagāts, iekārtot māju kā man patiktu un dzīvot tanī ar bērniem un vecākiem. Biju pārāk naīvs un ticēju „draugiem", ielaižoties šai netīrajā veikalā. Te nu patiesi varu dziedāt mana vecā tēva mīļāko dziesmu — Stāsti manim, Daugaviņa... —, atceroties visus tos zilos brīnumus, par kuŗiem draugi stāstīja, kā tie pārvērtīšot manu dzīvi, kā es varēšot būt kungs vārda tiešā nozīmē. Kungs gan, bet sprostā, kā visi reti putni."

Kristīne redzēja, ka Grīvu nomāc briesmīga depresija, kas viņā var izraisīt domu par sevis iznīcināšanu.

„Tu izskaties nogurusi," Grīva saņēma jaunās sievas roku.

„Esmu, jo gaidu ģimenes pieaugumu. Starp citu, Bobs un viņa draugs mēģina kārtot jūsu paroles lietu. Vislielākie nopelni ir tomēr Vizuma kundzei. Viņa spēj apburt visus. — Bobu, miljonāru Velsu un vēl daudz citu mums nepieciešamu cilvēku, bet drīz laikam arī viņas vientulības gadi beigsies."

„Kā tu to domā?" inženieris nobāla.

„Viņa drīz precēsies," Kristīne noteica. „Viņa precēsies ar cietuma instruktoru Braunu. Iedomājies tikai, atteica miljonāram Velsam!" Jaunavas balss skanēja šķelmīgā priekā.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas vecāku sapulcē 6. oktobrī Latviešu namā piedalījās pāri par 40 bērnu vecāku. Direktrise V. Slavieša ziņoja, ka skolā audzēkņu skaits šogad ir 125 cerēto 140 vietā, jo 11 pamatskolu beigušo nav iestājušies ģimnazijā izglītības turpināšanai. V. Slavieša izteica vēlēšanos budžetu palielināt uz 6300 dolariem, motivējot to ar nopietnu vajadzību sagatavot jaunus skolotājus un dodot viņiem zināšanas un praksi, strādājot kopā ar vecajiem skolotājiem. Direktrise cer, ka latviešu sabiedrība un organizācijas to sapratīs un atbalstīs skolu ar ziedojumiem.

Ģimnazija arī šogad lūgs no latviešu sabiedrības ziedojumus Draudzīgā aicinājuma ietvaros, pieņemot ziedojumus jau tagad un sūtot tos direktrisei: 161 Castlefield Ave., Toronto 310, vai arī nododot tieši skolai, piektdienas vakaros Latviešu namā. Mācības maksa 40 dol., arī tad, ja no vienas ģimenes ģimnaziju apmeklē vairāki bērni; sagatavošanas klasē mācības maksa ir 50 dol. no katra bērna. Tautas augstskolas kasieris K. Priedītis ziņoja par pagājušā gada budžeta īstenošanos, kas pārsniegts. Iztrūkumu segs no Tautas augstskolas rezerves fonda. Nākamā gada budžeta izpildīšanās būs atkarīga no ienākumiem. No Draudzīgā aicinājuma un organizāciju ziedojumiem paredz ieņemt 3500 dol., bet pārējo summu segs bērnu vecāki. Sapulce ievēlēja 16 klašu pārstāvjus. Skolas padomes sēde notiks otrdien, 17. oktobrī, plkst. 8 vakarā Latviešu nama telpās.

● Toronto latviešu koncertapvienības pirmajā šās sezonas koncertā 5. oktobrī Sv. Lorensa centrā bija pulcējušies 430 apmeklētāju, kas noklausījās mūsu jaunā mākslinieka Gunara Larsena vijoles koncertu. 23 g. vecais vijolnieks Toronto viesojās jau otru reizi, jau pirms četriem gadiem ar savu māsu, arī vijolnieci, koncertējot Sv. Jāņa baznīcas zālē. Austrālijā mūzikālo izglītību guvušais Gunars Larsens nodibinājis savu klavieru trio Šveicē, no kuŗa čechu pianists Pēters Cizmarovics pavadīja viņa koncertu Toronto. Abi mākslinieki pēc koncerta saņēma ziedus. Toronto latviešu koncertapvienības programmas ietvaros nākošais būs Austras Holcmanes (soprāns) koncerts 23. novembrī un 25. janvārī Andas Zirnītes klavierkoncerts, kam 5. maijā sekos Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa koncerts Andreja Jansona vadībā, ar to beidzot koncertapvienības 14. sezonu. Vēl dabūjamas abonementa kartes, bet ieejas kartes atsevišķiem koncertiem to sarīkojuma vakarā pie kases. Visi koncerti notiks Sv. Lorensa centrā („Town Hall").

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas audzēkņu gadskārtējais rudens izbraukums šogad bija 1. oktobrī, piedaloties 90 ģimnazistiem un 6 skolotājiem, to vidū arī ģimnazijas direktrise V. Slavieša un ekskursijas atbildīgais vadītājs 4. klases audzinātājs J. Ozols. Izbraukumu kārtoja 4. klases audzēkņi Pēteris Snuciņš, Alvis Butkēvics, Sandra Cicurska un Ilze Andžāne, dalībniekiem plkst. 8 rītā no Latviešu nama dodoties divos autobusos uz Midlandi.

● Toronto latviešu pensionāru apvienības valde un revīzijas komisija pēc konstruēšanās sanāca savā pirmajā darba sēdē, lai pārrunātu darba projektu Kanadas valdības „Jauno horizontu" programmas ietvaros, kā arī sastādīja valdības noteikumos prasītā projekta desmit vadītājus-direktorus, kuŗos ietilps apvienības 5 valdes locekļi, bez tam vēl Rūdolfs Roze, Kārlis Tannis, Aloizs Budže un Leonīds Jankovičs, kā arī pieaicinātā Edīte Āpše, kas pensiju nesaņem. Jaunais plāns atļauj pieprasīt pusotra gada laikā līdz 15.000 dol. lielu piešķīrumu. Pēc pieprasījuma iesniegšanas noskaidrosies Toronto latviešu pensionāru apvienībai piešķirtā daļa tās plāna īstenošanai.

● Toronto latviešu Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālava šovasar paplašināto draudzes māju nodeva lietošanai sezonas beigu sarīkojumā 7. oktobrī. Pēc māc. A. Brieža lūgšanas vārdiem Tālavas pārvaldes priekšnieks A. Amoliņš sarīkojuma ievadījumā pateicās talciniekiem, kas piedalījušies izbūves darbos, pēc tam A. Bencone skandēja nelaikes Lidijas Auzānes-Tīcmanes dzejoli par Tālavu. Viņa nolasīja arī humoristisku tēlojumu par tagadējo moderno laiku, bet A. Rostokai bija humoristiskas vārsmas par „Tālavas dienām un nedienām". Inž. O. Dzērvītis dalījās iespaidos par savu neseno Rīgas apmeklējumu un atbildēja uz klausītāju jautājumiem. Ida Amoliņa rādīja krāsu diapozitīvus, papildinot Artura Amoliņa stāstījumu par viņu Eiropas ceļojumu. Tālavas darbinieces O. Vandeles vadībā bija rūpējušās par kafijas galdu. Izlozē Ž. Esenberga gleznu — Tālavas ainavu — laimēja A. Graubiņa, bet O. Dzērvīša dāvāto „Rīgas balzāmu" — A. Kaktiņš. A. Bencone bija dāvinājusi nometnes vajadzībām zāļu un pārsienamo komplektu pirmai medicīniskai palīdzībai. Ar atskaņotāja deju mūziku apmeklētājus iepriecināja A. Freimanis. Sarīkojums, kuŗā bija ieradušies vairāk nekā 50 apmeklētāju, deva nometnei ap 100 dol. atlikumu. Savās vasaras mājās Tālavā, kuŗas būvētas arī ziemas vajadzībām, no Toronto uz dzīvi pārcēlušās jau piecas latviešu ģimenes. Vēl turpinās divu vasaras māju celšanas darbi.

● Māc. Ā. Čops salaulājis Georgu Juri Silaru ar Ursulu Irēnu Ustianovski.

● Makšķerēšanas izbraukumā 1. oktobrī ar sirdstrieku miris 64. g. vecais Valdis Kraulis. Nelaiķi pēdējā gaitā 5. oktobrī uz Riverdēlas krematoriju izvadīja igauņu mācītājs A. Tauls. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri igaunieti Lindu. Toronto latviešu biedrības vārdā, kuŗas ilggadējais biedrs nelaikis bija, atvadījās Biruta Senkēviča.

● Latviešu flatēlistu kluba šīs sezonas pirmā sanāksme būs 15. oktobrī pulksten 2 pēc pusd. kluba sekretāra P. Rudlapas mājā, 117 Westrose Ave. J. Ronis no Bramptonas referēs par Latvijas pastmarku viltojumiem. Turpat būs iespējams mainīt, pirkt un pārdot Latvijas pastmarkas. Sanāksmē varēs piedalīties arī interesenti, kas nav kluba biedri.

● Latviešu preses biedrības Kanadas kopas gadskārtējā Preses balle 4. novembrī, plkst. 8 vakarā Casa Loma pilī, ar sekojošu rakstnieku cēlienu 5. novembrī, plkst. 1 pēc pusd. Latviešu namā. Balles ieejas kartes iepriekšpārdošanā un galdiņu rezervēšana puķu veikalā Lotus Florists, 792 Bathurst St., tālr. 533-3884.

● Toronto latviešu biedrības Balto bērzu vakars 4. nov., plkst. 7,30 vak. Latviešu namā. Par Latvijas bērziem stāstīs mežkopības darbinieks H. Jeckalējs, dziedās ansamblis Ceļinieki, bet Lonija Vasariņa un Ērika Krēmane skandēs dzejoļus un tautasdziesmas par bērziem.

● Sv. Andreja draudzē iesvētes mācības sāksies 3. novembrī. Jauniešu pieteikšanās pie māc. Ā. Čopa. Iesvētes dievkalpojums 27. maijā.

● Katru gadu Lieltoronto vidusskolu apvienība izrauga savus attiecīgā mācības gada izlases sportistus (Athletes of year). Starp pirmajiem 26 publicētiem sportistiem atrodams arī 19 g. v. Pēteŗa Dadža vārds no Malvernas vidusskolas, 13. kl. Viņš spēlē futbolu, ir basketbola un volejbola vienību kapteinis. Piedalās arī peldēšanas vienību sacīkstēs. P. Dadzis ir arī zēnu sporta apvienības vadītājs. Viņš uzturēsies vienu gadu Šveicē un paredzējis studēt tieslietas Jorkas universitātē.

● Toronto DV sporta kluba 19 gadu darbības atceres vakars 14. oktobrī, plkst. 7 vak. DV namā ar sportistu apbalvošanu. Pēc tam saviesīgs vakars.

● Toronto mednieku un makšķernieku kluba sezonas atklāšanas sarīkojums ar medījumu un zivju izlozi 21. oktobrī, plkst. 7 vakarā Bērzainē. 15. oktobrī, plkst. 12 dienā tītaru šaušana un foreļu makšķerēšana pirmo reizi Bērzaines ūdeņos, kur ielaistas foreles.

● Baltijas sieviešu padome rīko 22. oktobrī, plkst. 4 pēcp. Igauņu namā 20 gadu darbības atceri ar koncertu un priekšlasījumu. Runās pazīstamais politiskais komentātors Lubors Ziņks.

● Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrības Kanadā gadskārtējais groziņu vakars 28. oktobrī, plkst. 7 vak. Latviešu namā. Tajā pašā dienā vēl notiks divi citi sarīkojumi: DV namā — Daugavas vanadžu sarīkojums „Romas pagrabiņā", plkst. 8 vak. un vīru ansambļa Kalvis 21 gada darbības atceres koncerts Sv. Lorensa centrā (Town hall).

● Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulaine aizvadītās vasaras sezonas nobeiguma vakars 21. oktobrī, plkst. 4 pēcp. Saulaines sabiedriskās telpās ar groziņiem. Bez Saulaines darbiniekiem aicināti piedalīties arī citi labvēļi. Piedalīsies baritons Alberts Vītols un Ženija Vītola (soprāns), kā arī ansamblis Ceļinieki.

● Gaujas gaidu vienības Mārtiņvakars 5. nov., plkst. 5 pēc pusd. Sv. Andreja baznīcas zālē.

Dr. E. Upenieks (pa kreisi) un B. Čevers nopietnās pārrunās LKAK kongresa laikā Latviešu nama zālē Toronto.

Foto: JAK

Spožs sezonas atklāšanas koncerts

Sezonas sākumam Toronto latviešu koncertapvienība bija izvēlējusies vijolnieku Gunāru Larsenu. Šī izvēle bija laimīga, jo vēl tikai divdesmit trīs gadu vecumā Larsens jau ierindojies starptautisko mūziķu saimē. To apstiprināja Lucernas šā gada internacionālā mūzikas festivāla programmas grāmata, kuŗā ir lasāms viņa un viņa māsas Mairitas Larsenas vārds.

Koncerts iesākās ar Vitali Chaconnu un pēc tam Bacha trešo partitu, kas rakstīta tikai vijolei bez klavieŗu pavadījuma. Kaut gan ar pirmajiem locina vilcieniem bija manāmas Larsena izcilās spējas, mūzikālā interpretācija šeit bija nevienāda: brīžiem tā izraisījās jo spilgti, brīžiem it kā zaudēja intensitāti un atslāba. Izskaidrojums nāca vēlāk: mākslinieks tikko bija ieradies no Austrālijas, un nebija vēl pārvarējis ceļa nogurumu. Bet — programmas tālākā posmā, Bethovena sol mažora sonātā, Larsens jau sevi atguva pilnīgi. Šī sonāta, viena no visiemīļotākām, un tāpēc visvairāk dzirdētām, tika sniegta spraigā, pārdzīvojumiem bagātā izteiksmē. Čechu pianists — Pēters Cizmarovics, bija līdzvērtīgs partneris pie klavierēm. Kaut gan vijoļu sonātās abiem instrumentiem ir piešķirta vienlīdzīga loma, komponists pats par dažām savām sonātām izteicies ka tās patiesībā esot klavieŗu sonātas vijoles pavadījumā. Dažubrīd, runājot par labu pianistam, to varēja attiecināt arī uz šo darbu. Abi mākslinieki klausītājus šeit turēja spraigumā no pirmās līdz pēdējai notij. Izpildījums bija bagāts dinamiskiem kontrastiem, izsvērtām frazēm, briljantām pasāžām, kas viss sakļāvās brīnišķīgā saliedējumā. Mākslinieki abi kopā izveidoja it kā ko vienu, lielu un veselu, tā apstiprinot filozofijā izteikto domu, ka veselais tomēr ir vairāk nekā tikai daļu summa.

Sekoja franču komponista Rusela sonāta, kas klausītājiem deva iespēju iepazīties ar šā divdesmitā gadu simteņa komponista savdabīgos idiomos izteikto mūzikālo domu. Larsens līdz ar pianistu to pasniedza īsti drāmatiskā kāpinājumā.

Programmā uzņemtie latviešu komponistu darbi bija: Jāzepa Mediņa Romance un Skerco, un Jāņa Mediņa Arija. Mākslinieks tos nospēlēja iejūtīgi, — tā runādams ne tikai uz latvieša sirdi, bet arī uz sirdsapziņu.

Programmu noslēdza Seint Sensa (Saint-Saensa) Havanēze (Havanaise). Šis gabals klausītājus ieveda spāniskā gaisotnē ar visām tās kaleidoskopiskām norisēm: raksturīgiem ritmiem, meldijām un skaņu nokrāsām.

Izvērtējot sniegumu, liekas, ka visā programmā klausītājus visvairāk valdzināja Larsena brīnišķīgais tonis, kuŗu mākslinieks rādīja gan plūstošā kantilēnā, kā arī tehnisko paņēmienu dažādībā.

Ja Orfejs ar savām kokles skaņām varēja likt uzplaukt puķēm, un noliekties kokiem, tad nebūtu jābrīnas, ka to spētu arī Larsena vijole. Gribētos viņam to novēlēt.

Marta Tūtere-Kundrats

Būs mazāk runu

KĀ RISINĀSIES 18. NOVEMBRA SVĒTKI TORONTO

Latvijas valsts dibināšanas atceres dienas rīcības komiteja 4. oktobŗa sēdē Latviešu namā pārrunāja svētku akta programmu. Sēdē piedalījās rīcības komitejas priekšsēdis I. Alksnis, vicepriekšsēži R. Roze un E. Ziplāns, sekretārs O. Kļavenieks un rīcības komitejas locekļi — A. Budrēvics, V. Korolkēvičs, V. Miklašēvics, J. Zuntaks un korporāciju kopas pārstāvis V. Miklašēvics, jun.

A. Alksnis informēja par veiktajiem priekšdarbiem. Svinīgais sarīkojums, kā jau agrāk ziņots, arī šogad notiks Ītona auditorijā. Galvenais runātājs būs Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra priekšsēdis PBLA valdes loceklis P. Reinhards no Anglijas, kas šai laikā apmeklēs Ziemeļameriku sakarā ar PBLA valdes sēdi.

Svinīgo aktu ievadīs ar lūgšanu, kuŗai sekos rīcības komitejas priekšsēža uzruna. Pēc svētku runas, no kuŗas apmēram ceturtā daļa teksta būs angļu valodā, Latvijas himnas un apsveikumiem sāksies koncerts. Tajā piedalīsies DV Toronto nodaļas vanadžu koris, diriģentes Austras Plampes vadībā un DV vīru koris ar mūzikālo vadītāju komponistu I. Saksu un diriģentu A. Saulīti. Svētku akta skatuves dekorējumu veiks māksl. J. Zuntaks ar palīgiem. Programmu vadīs A. Kaļiņš.

Pēc A. Budrēvica un V. Miklašēvica, jun. ierosinājuma vienojās, ka latviešu valodu nerunājošiem akta viesiem līdz ar ielūgumu piesūtīs arī īpašu aprakstu angļu valodā par Latviju, bet svētku programmas brošūrā būs ziņas latviešu un angļu valodā par Latvijas tapšanu un 18. novembri, lūdzot LNAK priekšsēdi T. Kronbergu uzņemties šī apraksta sastādīšanu. Pārrunājot programmas norisi, atzina, ka būtu ierobežojams runātāju un apsveicēju runu ilgums. Ieejas maksa svētku sarīkojumā būs līdzīga iepriekšējam gadam — ziedojums, sākot ar 2 dol. no personas; pensionāriem — 1 dolars.

O. K.

Uzglabājiet!

Paturiet prātā — TRAC — šādas veco laikrakstu savākšanas dienas!

Toronto pilsēta katru mēnesi savāc vecos laikrakstus pārstrādāšanai. Uzglabājiet laikrakstus un sasietus novietojiet ielas malā pl. 7 no rīta. Toronto pilsētas TRAC mašīnas tos savāks:

CETURTDIEN, 12. OKTOBRĪ

ja jūsu rēgulārās atkritumu savākšanas dienas ir pirmdienas un trešdienas.

PIEKTDIEN, 13. OKTOBRĪ

ja jūsu rēgulārās atkritumu savākšanas dienas ir otrdienas un ceturtdienas.

Šī pasākuma sekmes atkarīgas no jūsu sadarbības.
Tuvāku informāciju varat iegūt, zvanot
367-7742.

Atkritumu pārstrādāšana (recycling) ir paraža, pie kuŗas jūs varat pierast.

TRAC TORONTO RECYCLING ACTION COMMITTEE
CITY of TORONTO
H. F. Atyeo, P.Eng., Commissioner of Streets. William Dennison, Mayor.

Stariņš Čikagā

Čikagā 30. septembrī viesojās Mineapoles teātris ar Gunāra Griezes komēdiju Te runā Stariņš. Luga pauž jaunu ideju — latviešu apvienošanu latviešu pilsētā. Apsveicams solis, bet vai īstenojams, kaut gan Stariņš min vairākas citas tautas, kas protot apvienoties.

Luga sākas ar prologu. Uz ekrāna parādās kalnains lielpilsētas skats ar autoceļiem. Kāds stalts, padzīvojis vīrietis ar nesamo rokā steidzas talruņa būdā. Pēc dzirdētas sarunas skatītāji iepazīstas ar Jāni Stariņu (Arvīds Eglītis), kas pieteic savu ierašanos pie bērnības drauga. Tālrunī atbild drauga sieva Klāra (Elza Adamsone). Priekškaram paceļoties, uz skatuves sarunājas Klāra un tuvējā kaimiņiene Berta Pulveris (Lonija Raestas). Drīz ierodas Stariņš, bet kā jau parasti, neatrazdams savai idejai — latviešu apvienošanai — nekādas atsaucības, pat ne izpratnes, sāk veikli ieteikt līdzpaņemto putekļsūcēju. Ar tirgošanos veicas — rodas četri pasūtinājumi no vienas pašas bagātas latvietes — Amerikas miljonāra šķirtenes Margrietas Hilleras (Aina Zvanera). Bet abas šīs brīvās sievietes, Berta un Margrieta, sāk tīkot pēc paša tirgotāja sirds. Stariņš, nesapratsts ar savu īsto ideju — latviešu pilsētu, atteic šos precību piedāvājumus pat miljonārei Margrietai, kaut gan nauda pašam Stariņam tik nepieciešama, ka ir spiests lūgt miljonārei naudas čekus, ko viņa arī izraksta. Ierodas arī pats mājas tēvs Aleksandrs Birstiņš (Edgars Inde), kam sirdslieta tikai makšķerēšana, bet šoreiz nav laimējies. Arī mietpilsoniskam jaunības draugam Birstiņam neinteresē Stariņa idejas. Pēdīgi viņš savu ideju grib atklāt drauga dēlam Leonardam (Jānis Raestas), bet arī tas aizbildinās ar nevaļu, jo apsolījis satikšanos ar amerikāņu meiteni. Tā Stariņš ar savu ideju paliek viens.

Luga beidzas ar epilogu, Stariņam no tālruņa būdas sarunājoties ar savu ģimeni. Par svaigo tematu un tā risināšanu uz skatuves atzinība pienākas lugas autoram Gunāram Griezem, režisoram Arvīdam Dronem, aktieŗiem, dekoratoram Jurim Dulbem un gaismotājam Mārim Ķiplokam. Daugavas vanadžu kopas darbinieces bija skaisti dekorējušas bufeti. Žēl, ka pensionāriem biļešu puscena nebija iepriekš izziņota. Sakarā ar Pļaujas svētku sarīkojumiem apmeklētāju bija pamaz.

V. A.

NUJORKA

● Gandrīz 500 apmeklētāju bija ieradušies Ņujorkas draudzes Ziemeļu novada dāmu komitejas rīkotajā „Miķeļa tirgū" 1. oktobrī Jonkeru baznīcas apakšējā zālē. Te varēja dabūt dažādus cepumus vai citus gardumus. Apmeklētāji varēja izmēģināt laimi loterijā vai laimes spēlēs, bet bērniem bija atsevišķas nodarbības. Priekšnesumu daļā varēja noskatīties Ņujorkas draudzes Īstoraŋžas pamatskolas meiteņu vingrošanas priekšnesumus Z. Lapiņa vadībā un Ņujorkas tautas deju kopas Trejdeksnis tautas deju uzvedumu Z. Gaujenieces vadībā.

● Līdzšinējais Ņujorkas draudzes Salas novada īpašuma pārzinis Rūdolfs Bērziņš ar 1. oktobri savus pienākumus nodeva Jēkabam Ulbergam, kas līdz šim strādāja viesnīcā Waldorf Astoria. Pēc 1. oktobŗa dievkalpojuma sekojošajā kafijas sarīkojumā novada darbinieki un draudzes locekļi atvadījās no līdzšinējā īpašuma pārziņa.. R. Bērziņš savus pienākumus uzņēmās tad, kad jauno Salas baznīcu ar mācītāja dzīvokli nodeva draudzes lietošanā. Līdzšinējam pārzinim pateicās māc. O. Gulbis, novada vārdā atvadījās N. Ūdris, bet no dāmu komitejas Ilga Budkēviča.

● Vācijas viesņa Ludmilla Sepe Pļaujas svētku dievkalpojumā 1. oktobrī Salas baznīcā nodziedāja divas Bruno Skultes komponētās dziesmas ar Noras Klīves un Teodora Zeiferta tekstiem. Pēc dievkalpojuma sekojošajā koncertā L. Sepe dziedāja tautas dziesmas. Pie ērģelēm dievkalpojuma laikā un pie klavierēm pavadīja B. Skulte. Ar līdzīgu programmu L. Sepe piedalījās arī 8. oktobŗa dievkalpojumā un koncertā Ņujorkas draudzes Džamaikas novadā.

—be

ČIKAGA

● Čikagas Sv. Jāņa draudzē 1. oktobrī Paujas svētkos sprediķoja draudzes mācītājs G. Straumanis. Dievkalpojumā un vēlāk pie azaida galda dziedāja Elza Mekša. Pļaujas svētku dalībnieki pēc tam noskatījās Māras Antenas sagatavoto izrādi — A. Brigaderes „Čaukstenes". Daļa draudzes locekļu ieradās arī Cianas draudzes dievkalpojumā,kuŗu vadīja šās draudzes mācītājs A. Rautenšilds ar mācītāju — viesi J. Cālīti, kas teica spredikī. Dievkalpojumu kuplināja Cianas un baptistu draudžu koris, piedaloties solistei M. Cakarei (soprāns) ar pavadītāju V. Treimani. Azaidā uzrunu teica mācītājs J. Cālītis, stāstot par savu darba vietu Arubas salā pie Venecuēlas, 20 jūdžu gaŗā un 6 jūdžu platā. salā darbojas draudze ar 100 locekļiem — nēģeŗiem, indiāņiem un iebraucējiem. Ar priekšnesumiem kuplināja B. Liepiņa, E. Upermanis, J. Sedliņš un Cianas draudzes jaunatnes pulciņš.

V. A.

Romas pagrabiņš aicina

Vai atceraties Romas pagrabu Rīgā? Vai atceraties Romas pagrabiņu Toronto pagājušā gadā? Vai atceraties tās smaidošās viesu apkalpotājas, krietnos „oriģinālatspirdzinājumus" un Romas pagrabiņa speciālitātes? Kā var aizmirst!

Aicinām jūs uz Romas pagrabiņu sestdien, 28. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā DV namā Toronto. Šogad Romas pagrabiņā viesosies „Les Belles" no Francijas ar oriģinālām franču dejām, dziesmām un jautrību. Ieradīsies arī slavenā franču skaistule „Brigette" ar savām dejām.

Tāpat kā pērn, būs dabūjami oriģinālatspirdzinājumi (šoreiz krietnāki), arī paša Romas pagrabiņa speciālitātes — gan siltas, gan aukstas, kā piemēram siera un speķa austiņas, pikantie kumosi, slepenās akniņas u. c. Par viesu labklājību rūpēsies smaidošas viesu apkalpotājas. Deju mūziku spēlēs pazīstamie Runči trimdā. Būs vēl daudz un dažādi pārsteigumi. Ieeja 2,50 dol., bet jauniešiem 1 dolars.

Uz redzēšanos 23. oktobrī Romas pagrabiņā Toronto!

Neciešami apstākļi Lietuvā

BĒG PAT KOMŪNISTU PARTIJAS BIEDRI

Čikagā ieradusies lietuviešu ģimene, kas pēc 3 gadu plānošanas un naudas krāšanas izbēgusi no okupētās Lietuvas. Pārbēdzējs no komūnistiskās Lietuvas Zigmas Butkus izteicies: „Ja pārbēgšana neizdodas pirmajā mēģinājumā, tad vairs nav citas izdevības".

Plānojot un cerot trīs gadus aiz dzelzs aizkara, 35 g. vecais Zigmas Butkus ar sievu ārsti Daņutu un meitām 11 g. veco Loretu, 10 g. veco Raimondu un 3 g. veco dēlu Rimvidas izbēga jau pirmajā mēģinājumā un pēc divu mēnešu slapstīšanās ieradies ASV.

Preses konferencē Čikagā Butkus sacīja: „Tos, kuŗus noķeŗ bēgšanā, apvaino nodevībā, kas sodāma ar nāves sodu vai arī ar 15 gadiem ieslodzījumu spaidu darbu nometnēs, ko krievi nosauc par „vieglu sodu". Butkus, tiesnesis un advokāts tagadējās Lietuvas tiesā, paskaidroja, kāpēc viņš bēdzis: „Tur bija pilnīga apspiešana un ik dienas vilšanās... Man kā tiesnesim bieži zvanīja no partijas biroja un pasacīja, kādam jābūt manam spriedumam. Man izbēgšana bija vieglāk iespējama manas vienreizējās situācijas dēļ kā Pad. savienībā izglītotam advokātam un komūnistu partijas biedram. Mani vienīgie bēgšanas izdevumi līdz robežai bija ceļa nauda, ko ietaupīju 3 gados."

Bēgšana notika caur vairākām Rietumeiropas valstīm, iekām bēgli jutušies pietiekami droši sazināties ar ASV pārstāvjiem. Bet Butkus atteicās sniegt sīkākas ziņas par savu izbēgšanu, lai pasargātu pārējos un savus vecākus, kas palikuši Lietuvā.

„Viņiem un pārējiem stāvoklis bezcerīgs," sacīja Butkus. „Jaunā lietuvieša Romas Kalantas pašsadedzināšanās Kauņā bija domāta, lai pievērstu ASV prezidenta uzmanību, bet tas nenotika..."

Nobeigumā laikraksts The Toronto Star, sniedzot šo ziņu, piezīmē, ka Lietuva ir Austrumeiropas valsts ar 3 milj. iedzīvotāju, ko 2. pasaules kaŗa laikā ar varu okupēja Pad. savienība.

Politiskā arēna . . .

(Pārnesums no 20. lp.)

dzīve kā pašlaik.

Vašingtonas politiskās aprindās Trudo un konservātīvo partijas līdeŗa Stenfilda izredzes vēlēšanās vērtē vienādi. Protams, ka Vašingtona labprāt vēlētos redzēt uzvarētāja lomā nosvērto, bet diemžēl tautā ne pārāk populāro Stenfildu.

Savienoto Valstu prezidenta vēlēšanu kampaņa droši vien neiedegsies pilnās liesmās arī atlikušās pāris nedēļās līdz vēlēšanu dienai 7. novembrī. Kampaņa tikai gruzd, un nekādi zibeņi vai spožas raķetes nav parādījušās ne no republikāņu, ne arī no demokratu partijas puses. Liekas, ka republikāņi tik pārliecināti par Niksona uzvaru, ka ieteikuši Niksonam kampaņā aktīvi nepiedalīties. Acīm redzot, arī prezidents paļaujas uz amerikāņu sabiedriskās domas pētīšanas institūtu pēdējā laika ziņojumiem, kuŗi viņam vairāk nekā labvēlīgi. Visumā sabiedriskās domas pētīšanas institūti Niksona un Mekgaverna popularitātes koeficientu novērtējuši gandrīz vienādās attiecībās.

Domājams, ka pēc vēlēšanām Niksons, ja republikāņi iegūs vairākumu arī senātā un tautas vietnieku namā, ierosinās maiņu amerikāņu konstitūcijā attieksmē uz prezidenta vēlēšanām. Tas ir paradokss, ka pasaules lielākā republikā prezidentu neievēl tiešās proporcionālās vēlēšanās, bet gan ievēl tā dēvēto elektorātu kolledžu, kas formāli pasaka gala vārdu saskaņā ar vēlēšanu rezultātiem. Līdzšinējā priekšvēlēšanu norisē izskatās, ka Niksons jau tagad sagatavo republikāņu partijas uzvaru 1976. gada vēlēšanām un ka republikāņu kandidāts šajās vēlēšanās būs tagadējais viceprezidents Spiro Agņū. Var gadīties, ka pēc vēlēšanu reformām 1976. gadā Niksonam no jauna tiks dota iespēja kandidēt. Bet to rādīs nākotne.

Pēdējās dienās daudz par sevi liek runāt Dr. Kisingers, kas „lēkā" starp Parīzi un Vašingtonu, un daudzi šeit domā, ka beidzot atvērušās durvis tiešām Vašingtonas un Hanojas sarunām par pamieru Vietnamā. Ja pamieru parakstītu līdz 17. novembrim, tad tas būtu vēl viens liels trumpis prezidenta Niksona rokās. Pesimisti gan norāda, ka formāls pamiers starp Hanoju un Saigonu nebūt neizslēdz Hanojas agresiju citā virzienā, konkrētā gadījumā minot Kambodiju. Tieši pēdējās dienās komūnisti Kambodijā sākuši daudzus terrora uzbrukumus, ko var uzskatīt par uvertīru plašākām militārām akcijām. Gan piebilstams, ka Hanoja noasiņojusi un Pekinga varbūt aizliks kāju priekšā Hanojas tālākiem nolūkiem tikai tādēļ vien, lai nepieļautu Kremļa priekštiltu pozicijas radīšanu savas imperijas dienvidu flankā.

Nopietni politiskie komentātori pārliecināti, ka pēc šī raksta sākumā pieminētajām trijām vēlēšanām tiks atvērtas vienas otras jaunas durvis, bet visumā starptautiskā politiskā arēnā jaunu gladiātoru parādīšanās nav gaidāma. Vēl jāpiemin kāda līdz šim nepieminēta iespēja. Un tā ir vadības maiņa Pad. savienības politbirojā. Kā zināms, Pad. savienībā neražas un neracionālās lauksaimniecības technikas dēļ šogad būs ievērojams pārtikas līdzekļu trūkums un daudzās vietās to var uzskatīt pat par badu. Nav jāaizmirst, ka Chruščovs tika nogāzts tieši viņa politiskās eksperimentēšanas rezultātā lauksaimniecībā. Kāds ir faktiskais pārtikas stāvoklis Pad. savienībā, to atklāti rietumos vēl neviens nezina. Katrā ziņā tas ir katastrofāls, un tādēļ kādam par to būs jāmaksā. Varbūt šoreiz tas vēl nebūs Brežņevs un Kosīgins, bet daudzu birokratu un arī mazo partijas vīreļu galvas ripos. Un kas zina, vai Chruščova likteni nepiedzīvos arī Brežņevs tieši tā paša iemesla dēļ kā tagad necilos Maskavas kapos apglabātais Ņikita Sergejēvičs.

Aleksandrs Ķegumnieks

Archibīskaps A. Lūsis Austrālijā

(Turpinājums no 1. lp.)

drupām", uzsvēra archibīskaps savas uzrunas beigās.

Profesore E. Karlsone-Bērziņa, kas ar Londonas kreditsabiedrības vadītāju Robertu Bērziņu tajā pašā laikā no Kanadas viesojās Austrālijā, turpat stundu gaŗā akadēmiskā runā aplūkoja kinesioloģijas principus cilvēku spēju attīstībā. Kinesioloģija ir zinātne, kas pētī cilvēka ķermeņa kustības ar fizikas un anatomijas metodēm. Interesants bija runātājas atzinums, ka vairums cilvēku tikai „dzīvo" un par savu ķermeni nemaz neinteresējas.

Akta turpinājumā nolasīja Jaunās Dienvidvelsas universitāšu beigušo latviešu vārdus, un solistes Iņāra Rulle-Rīda un Brigita Saiva dziedāja solo dziesmas.

Archibīskapa A. Lūša Austrālijas apmeklējuma daudzo dievkalpojumu virkni ievadīja Sidnejas ev. lut. latviešu draudzes svētku dievkalpojums 24. septembŗa agrā rītā, latviešu pirmajā dievnamā Hombušā (Sidnejā), tajā pašā dievnamā, kuŗam archibīskaps iesvētīja pamatakmeni pirms 5 gadiem un 5 mēnešiem, savā pirmajā Austrālijas apmeklējuma laikā. Dievkalpojumā vēl piedalījās prāv. A. Grosbachs no Melburnas, draudzes mācītājs J. Krauklis, Vienības draudzes mācītājs P. Laiviņš, Volongongas mācītājs A. Zīds un Miera draudzes mācītājs J. Pīlmanis. Dziedāja H. Rutupa jauniešu koris.

Pirms svētbrīža draudzes priekšnieks O. Beimans nolasīja pergamenta tekstu, ko iemūrēja Sidnejas latviešu ev. lut. draudzes jaunā nama pamatā, ko parakstīja archibīskaps, prāvests un mācītāji. To ievietoja vaŗa kastītē, kam diriģents H. Rutups pievienoja savu abu koŗu fotografijas un koncertu programmas. Draudzes namu cels par Latviju krttušo kaŗavīru piemiņai, tādēļ virsnieku apvienības pārstāvis A. Ozoliņš pievienoja apvienības statūtus un Kaŗa invalidu žurnālu, bet DV Sidnejas noda..as pārstāvis M. Tenisons — grāmatu par latviešu kaŗavīriem.

„Tauta, kas aizmirst savus varoņus — nav savas brīvības cienīga," teica archibīskaps. „Ja Latvijā brīvības cīnītāju pieminekļus nolīdzina ar zemi, tad mums šie pieminekļi jāceļ savās sirdīs." Pēc dokumentu iemūrēšanas archibīskaps pamatakmeni iesvētīja.

Latviešu katoļu draudzes vēlējumu un aploksni nodeva draudzes priekšnieks B. Rancāns, sveica Latviešu apvienības Austrālijā prezidija vicepriekšsēdis G. Bračs, Sidnejas latviešu biedrības priekšnieks M. Siliņš, virsnieku apvienības pārstāvis V. Tauriņš, koŗu pārstāvji u.c.

Vienības draudzes svētku dievkalpojumā Sv. Annas baznīcā piedalījās archibīskaps un visi jau iepriekš minētie mācītāji. Dziedāja Sidnejas latviešu biedrības jauktais koris diriģenta V. Ruļļa vadībā, ērģeles spēlējot J. Freimanim. Dievkalpojumu iesāka ar Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils". Archibīskapa runas temats bija par bailīgajiem zvejniekiem, kas piemirsuši Kristu. Pēc svētku dievkalpojuma viesi, draudzes padomes locekļi, dāmu komitejas darbinieces, koŗa dalībneki un draudzes locekļi dažas stundas pakavējās draudzes zālē, Stratfīldā, kur archibīskaps stāstīja par baznīcas pastāvēšanu trimdā un dzimtenē.

Archibīskapam A. Lūsim vēl bija paredzēta viesošanās un dievkalpojumi Austrālijas galvaspilsētā Kanberā, Brisbanē, Adelaidē, Pertā un svinīga latv. ev. lut. baznīcas iesvētīšana 9. oktobrī Melburnā. Tā ir jau trešā latviešu baznīca Austrālijā. Pirmā bija Sidnejā (māc. J. Krauklis), otra Adelaidē (māc. Voitkus) un tagad trešā Melburnā (prāv. A. Grosbachs).

Latvijas universitātes gada dienā Melburnā, atceres aktā runu teica prof. E. Karlsone-Bērziņa.

Ed. Šmugajs

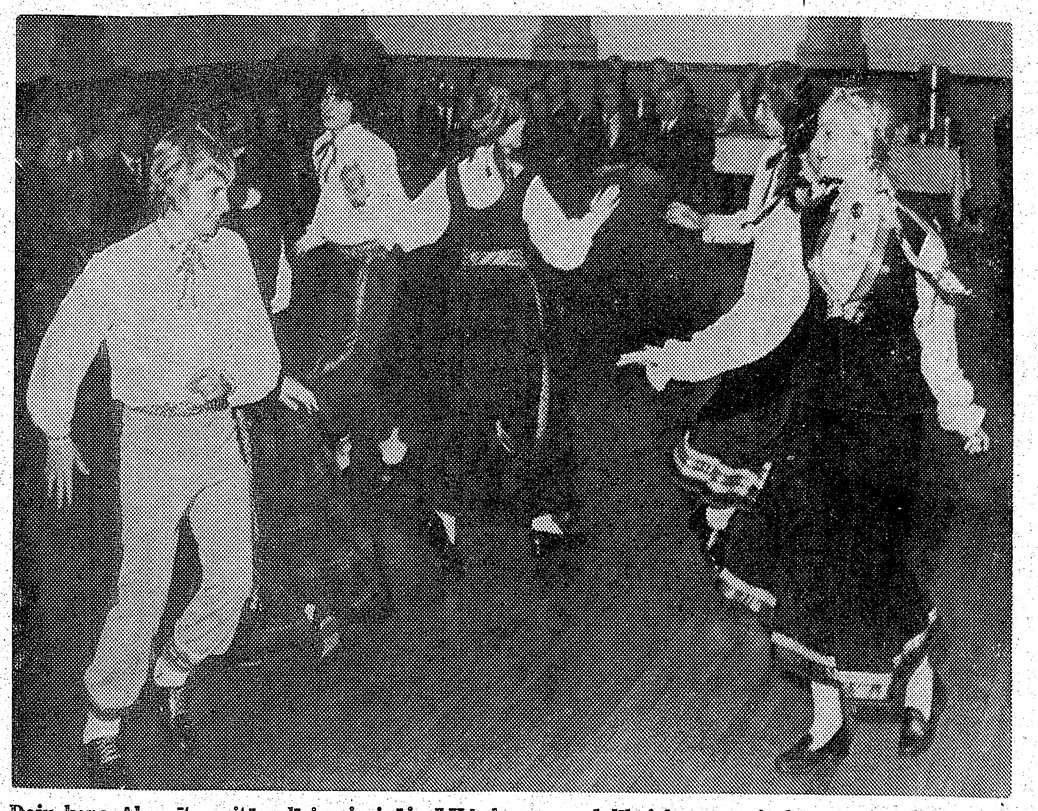

Deju kopa Abrenīte raitā soli iepriecināja LKA kongresa dalībniekus ar vairākām tautas dejām Latviešu nama zālē.

Foto: JAK

Rakstnieku cēliena šoreiz galvenokārt ņujorkieši

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes sēdē 3. oktobrī, piedaloties M. Lorbergam, O. Liepam, I. Purvai, I. Saksam un uz brīdi arī B. Senkēvičai, galvenokārt pārrunāja 4. novembŗa Preses balles un 5. novembŗa rakstnieku cēliena organizēšanas jautājumus. Par piedalīšanos rakstnieku cēlienā jau ievadītas sarunas ar Jāni Širmani, Nikolaju Kalniņu, Reinholdu Milleru, Henriju Mooru, Zentu Liepu un citiem Ņujorkas apkārtnē dzīvojošiem autoriem, kuŗu kopbraucienus uz Toronto organizē LPB CV priekšsēdis V. Irbe. Programmas vispusības labā nolēma lūgt piedalīties vēl Gunāru Saliņu, Voldemāru Avēnu un Jāni Kļaviņu. Tālāko sazināšanos ar autoriem kārtos cēliena vadītāja Inta Purva, bet ar diviem pēdējiem — arī M. Lorbergs. Rakstnieku cēliena laikā darbosies grāmatu galds, ko vadīt lūgs kopas valdes amata kandidātes G. Ikonu un R. Atvasaru.

Ielūgumi uz preses balli jau iespiesti. Tos izsūtīs valdes locekļi pēc saviem personīgi pieejamiem adrešu sarakstiem. Tie gan nav pilnīgi, tāpēc daudzi vēlamie balles apmeklētāji var palikt neuzaicināti, iespējama arī atkārtošanās. Ielūgumus tālākizplatīšanai tāpēc izsūtīs arī visiem kopas biedriem. Bez tam ielūgumi un ieejas kartes iepriekšpārdošanā būs dabūjamas un galdiņi rezervējami „Lotus Florists" veikalā un, visbeidzot, tos varēs saņemt vēl sarīkojuma vakarā pie kases, „Casa Loma". Tā, vienādi vai otrādi, neaicināto nebūs. Valde cer, ka balli **apmeklēs visi** latviski iespiestā vārda cienītāji, atbalstītāji un labvēļi, neatkarīgi no uzskatu atšķirībām.

Preses balles prologu, paredzams, lasīs Ingrīda Vīksna, priekšnesumos piedalīsies D. Jablokovas-Vorpas baletstudija, bet par telpu dekorējumiem, tāpat kā iepriekšējos gados, rūpēsies māksliniece Valija Mērniece, gan šoreiz citādi ievirzītā izdomā. Balles norisi vadīs R. Norītis.

Kopas jaunās valdes pirmo apkārtrakstu, Rūdolfa Norīša nevaļas dēļ, apņēmās sagatavot un izsūtīt M. Lorbergs. No kopas biedru saraksta uz pašas vēlēšanos izskaitīta Irma Grebzde, bet tajā atpakaļ ieskaitīts pirms pāris gadiem aizgājušais Eduards Freimanis. Nākamā valdes sēde 24. oktobrī.

O. L.

Olģerts Bištēviņš aizsaules ceļos

Jo dienas retākas kļūst latviešu patriotu rindas, kas, nevēlēdamies pakļauties svešai okupācijas varai, izvēlējās brīvību tālu pasaulē. 1972. gada 17. septembrī Santa Fē pilsētā, Arģentīnā, pēc ilgas un grūtas slimības uz mūžu no latviešu trimdinieku sabiedrības šķīrās prof. Olģerts Bištēviņš. Sēru vēsti, veltītu latviešu mākslinieka piemiņai, lielie Buenos Aires un Kordobas laikraksti publicēja pirmajā lappusē, kas parasti rezervēta vienīgi ļoti svarīgiem iekš un ārpolitiskiem notikumiem.

Pieminot cildeno brīvās Latvijas dēlu, kuŗa sirds tagad apstājusies pukstēt, tālo trimdas ceļu staigājot, Dienvidamerikas klasiskās mūzikas kritiķi vienprātīgi atzina zaudējumu, viņsaulē aizejot apdāvinātajam simfonisko orķestŗu diriģentam, komponistam un Arģentīnas nacionālās universitātes mūzikas katedras vadītājam Santa Fē pilsētā.

Piektdien, 22. septembrī, Kordobā Rivera Indarta teātŗa zālē notika simfoniskā orķestŗa sēru koncerts, veltīts prof. O. Bištēviņa piemiņai.

Arnis Akmentiņš

Lubors Zinks pie baltiešiem

BALTIJAS SIEVIEŠU PADOME KANADĀ ATSKATĀS UZ DIVDESMIT GADU DARBĪBU

Šogad uz divdesmit gadu darbību atskatās arī Baltijas sieviešu padome Kanadā, kas dibināta 1952. gada martā. Jubilejas sarīkojums, veltīts rosīgās darbības atcerei, notiks 22. oktobrī, plkst. 4 pēcpusdienā, Igauņu namā, 958 Broadview Ave. Kā galvenais runātājs aicināts pazīstamais žurnālists Lubors Zinks, kas, kā zināms, izšķīries par aktīvu līdzdalību arī politiskā dzīvē un kandidē Kanadas federālā parlamenta vēlēšanās Parkdale iecirknī no Progresīvi konservātīvo partijas. Sarīkojuma koncerta daļā piedalīsies baltiešu jaunās paaudzes mākslinieki, kur no latviešiem dzirdēsim čellistu Juri Ķeniņu. Būs iekārtots arī kafijas galds ar cepumiem.

Baltijas sieviešu padomes dibināšanas pirmsākumi meklējami jau Vācijā 1947. gadā, kad Eslingenā to ierosināja igauniete Johana Paetsa, latviete Angelika Gailīte un lietuviete Emīlija Jurkevičiene, kas padomes darbu atjaunoja Kanadā 1952. gadā, kad pie Latviešu nacionālās apvienības Kanadā organizējās Baltijas tautu federācija Igaunijas ģenerālkonsula J. Markusa vadībā. Līdzīgi kā BTFK, tā arī BSPK prezīdiju rotācijas kārtībā vada visu triju Baltijas tautu pārstāves. Tā divdesmit gadu darbības laikā BSPK no latvietēm ir vadījušas Irma Švanka, Johana Benjamiņa, Alma Kopmane un Laura Krasta, kas pašreiz ir vicepriekšsēde. Pašreizējā prezidija priekšsēde ir igauniete Sigrida Luitsalu.

R. N.

DV Hamiltonas nodaļas gadasvētki 21. oktobrī

DV Hamiltonas nodaļas pirmajā rudeņa valdes sēdē 4. oktobrī ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizsaukto vanadzi Mariju Vērpeli. Vanadžu kopas priekšniece E. Šteina un nodaļas valdes priekšsēdis A. Kalupnieks ziņoja, ka nodaļa vasarā izkārtojusi DV šaušanas sacīkstes Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Lielupe. Noticis arī E. Rodzes-Ķīseles referāts, pēc kuŗa referentei bija izdevība pakavēties pārrunās ar kopas vanadzēm. Septembŗa sākumā rīkots biedru izbraukums uz P. Pabērza lauku saimniecību. Vanadzes sarīkojušas pankūku vakaru 24. septembrī, kas labi izdevies.

Nodaļas gadasvētkus atzīmēs 21. oktobrī plkst. 7 vakarā Rainbow Room telpās. (King un Sanford ielu krustojumā) Tajos pēc īsa akta paredzēts solistes Daces Kārkliņas koncerts, klavieŗpavadījumus spēlējot Inai Denekampei. Ballē deju mūziku spēlēs Runči trimdā. Ieeja visam vakaram 3 dol., bet pensionāriem un studentiem puscena. Bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva.

Valde nolēma uzaicināt jaunatnes pārstāvi Lauru Rozi ar nodaļas jauniešiem apņemties nodaļas masku balles izkārtošanu.

BŠK

Latviešu k... nelija Zar... rāns un A...

Svētdien, 7. ... dienā, Kanada ... apvienības k... ar diriģenta ... Viktora Rundā... gale dziesmās ... sekoja jaunie... tautas dejas ... jumā.

KLKA kultūra... tājs K. Znotiņ... jumā iepazīsti... ar referentu k... cilvēku, lielu ... un dziesminiek... tenes ceļa so... daudz sava n... tību un skais...

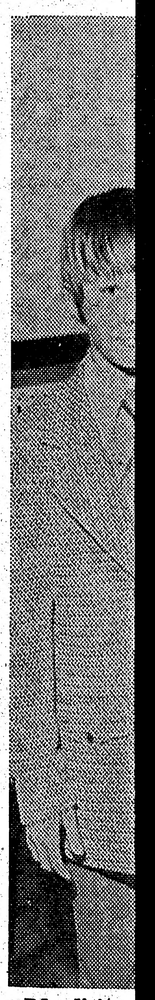

Pēc diriģen... gale dziesm... Upenieks (... (vijole).

dejām

Foto: JAK

lfa Norīša
ās sagata-
Lorbergs.
araksta uz
skaitīta Ir-
jā atpakaļ
is gadiem
Freima-
sēde 24.
O. L.

s
svētki

nodaļas
ldes sēdē
uma brīdi
aizsaukto
rpeli. Va-
šniece E.
valdes
pnieks zi-
sarā izkār-
sacīkstes
nieku un
īpašumā
arī E. Ro-
s, pēc ku-
devība pa-
ar kopas
ra sākumā
ukums uz
saimniecī-
sarīkojušas
4. septem-
es.
tkus atzī-
kst. 7 va-
oom tel-
nford ielu
s pēc īsa
stes Daces
, klavieŗ-
t Inai De-
ju mūziku
dā. Ieeja
dol., bet
studentiem
līdz 16 ga-

uzaicināt
Lauru Ro-
iešiem ap-
masku bal-
BŠK

Latviešu katoļu apvienības Kanadā jaunā valde un revīzijas komisija, pirmā rindā no kreisās: Dr. P. Cakuls, B. Logins, Kornelija Zariņa, Biruta Senkēviča, A. Budže un A. Gribusts; otrā rindā no kreisās: P. Broks, A. Zaks, V. Korolkēvics, S. Gabrāns un A. Vuciņš.

Foto: JAK

Latgale dziesmās un skaņās

Svētdien, 7. oktobŗa pēcpusdienā, Kanadas latviešu katoļu apvienības kongress izskanēja ar diriģenta un dziesminieka Viktora Rundāna referātu Latgale dziesmās un skaņās, kam sekoja jauniešu koncerts un tautas dejas Abrenītes izpildījumā.

KLKA kultūras nozares vadītājs K. Znotiņš cēliena ievadījumā iepazīstināja klausītājus ar referentu kā izcilu Latgales cilvēku, lielu mākslas draugu un dziesminieku, kas no dzimtenes ceļa somā paņēmis līdz daudz sava novada gara bagātību un skaistuma.

Referents runāja par tautas un garīgām dziesmām, pats dziedādams labā māksliniecisķā izpildījumā, un aicināja klausītājus dziedāt līdzi. Pirmā tautas dziesma bija pazīstamā „Treis jounas mōsas sēd rūžu dōrzā. Šai dziesmā viņš saskatīja lielu skaistumu: savijas cilvēcīgais skaistums, ko pauž trīs jaunās māsas, dabas skaistums, ko reprezentē rožu dārzs, un tikumiskais skaistums, ko izteic trešās, jaunākās māsas, pienākums vēl palikt mājā un gatavot pūru, kamēr pirmajām divām, kuŗas jau sev „pin vainadziņus", ir sabraukuši precinieki.

Šeit referents atcerējās savas bērnības dienas, kad, mācoties vēl katechismu, mēģinājis izprast Dieva lielumu un skaistumu. Tas viņam esot bijis iespējams daudz vieglāk, pazīstot un iemīlot Dieva radības skaistumu, kas ir izpaudies dabas un cilvēka gara bagātības skaistumā. Sevišķi viņš to saskatījis tautas dziesmās un mūzikā. Tālāk referents atcerējās trīs Latgales priesteŗus: prof. Strodu, mons. Čamani un prāv. Plōni, kas ar savu skaisto dziedāšanu svinīgu dievkalpojumu laikā uz viņu atstājuši sevišķi labu iespaidu. Ar savu skaisto balsi viņš ilustrēja, kā baznīcās priesteŗi bijuši kā solisti, skaistu koŗu pavadījumā dziedot. Tagad ar notikušām pārmaiņām baznīcā aizmirstībā aizgājusi latīniski dziedātā O Salutaris Hostia.

Ilgi aplausi sumināja viņu kā liela gara apdvestu referentu un kā jubilāru, kam piepildījušies 65 gadi. Īsus aizkustinošus vārdus par savu bērnības draugu un lielu Latgales cilvēku teica Jāzeps Grodnis.

Cēliena vadītājs K. Znotiņš, pateikdamies referentam, deva iespēju referātu papildināt dažiem paneļa dalībniekiem. Benedikts Čevers no Otavas tautas gara bagātību skaistumu definēja, pieminot Svēto Augustīnu, kas esot teicis, ka skaistums esot nevis tādēļ, ka cilvēks to par skaistu atzīstot, bet gan cilvēks to atzīstot par skaistu tādēļ, ka tas skaists jau esot.

Prāvests Pekšs no Montrealas papildināja, ka mūsu tautas dziesmās ir ne tikai aistētiskās vērtības, bet arī ētiskās, kas cilvēka dzīvi padara labāku un pilnīgāku.

Dr. E. Upenieks, runājot par iemesliem latviešu tautas aiziešanai trimdā, izvairīgi piebilda, ka arvien skaidrāk liekoties, ka tie, kas palikuši dzimtenē, riskējot ar savu dzīvību un cietumu draudiem, Latvijai vienmēr spēšot palīdzēt vairāk nekā mēs šeit, dzīvojot trimdas pārticībā un vienaldzībā. Pateicoties referentam par izcilo referātu, viņš pieminēja Latgales skaistos maija mēneša vakarus, dziedāšanu un lūgšanas pie krustiem Dievmātei par godu. Latgali viņš pieminēja kā latviešu tautas gara bastionu, kas spējis gadu simtiem apturēt slavisma izplešanos pāri visai Latvijai. Salīdzinot ar pārējo novadu tautas dziesmām un dainām, Latgalē tās esot bijušas vairāk ar garīgo noslieci, tādēļ neesot brīnums, ka Latgalē daudz spožāk esot tikuši svinēti 15. augustā Aglonas Dievmātes svētki nekā Jāņi.

Ja mēs vēl gribam savu trimdu izturēt un padarīt to par kaut cik ciešamu, mums jācienī un jāturas pie savām skaistajām tradicijām.

Rakstniece Biruta Senkēviča izteicās, ka šo referātu esot izjutusi kā mazu atgriešanos uz skaisto Latgali.

Pēc referāta klausītāji noklausījās jauniešu vijoļu, klavieŗu un tautas deju priekšnesumos. Richards Upenieks ar vijoli spēlēja Šuberta Sonatīnu un Blanch'orda Mazurku Pēteŗa Zariņa klavieŗu pavadījumā. P. Zariņam bija klavieŗu solo — Šuberta impromptu. Mūzikālo daļu beidza Andris Zariņš, vijoles spēlē atskaņojot samērā techniski grūto Le Haven „Allegro Brillante". Ņemot vērā visu šo triju izpildītāju samērā jaunos gadus (12 — 15), var droši atzīt, ka te aug ļoti daudzsološi talanti mūzikā.

Sarīkojumu beigās noskatījāmies Abrenes tautas dejas. Bija prieks vērot, ka mūsu jaunatne cenšas augt un dzīvot savu tēvu dzimtās zemes skaistuma garā.

E. L.

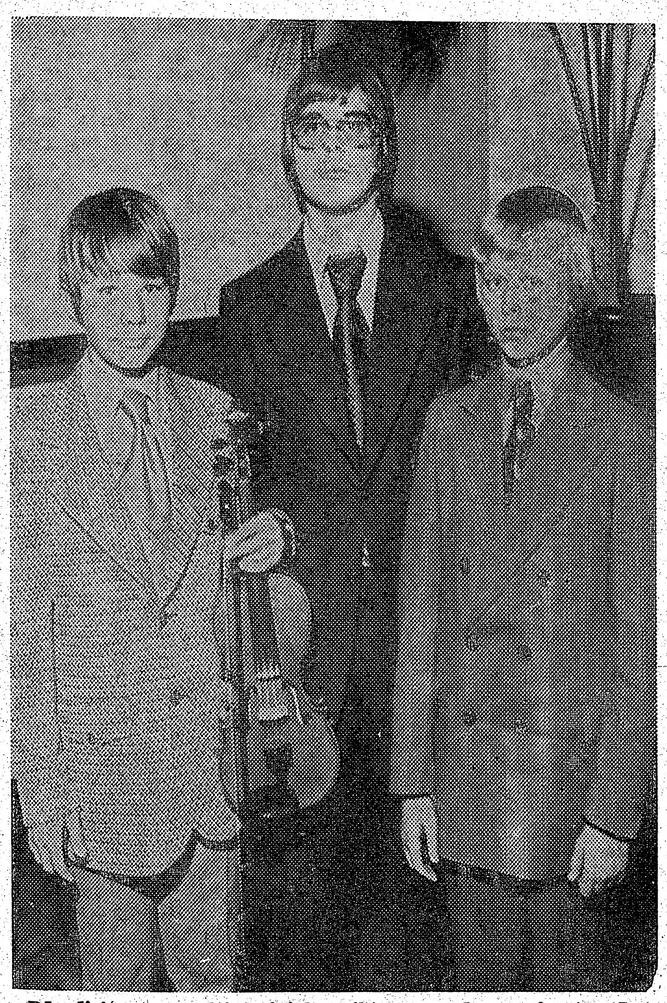

Pēc diriģenta un dziesminieka Viktora Rundāna referāta „Latgale dziesmās un skaņās" koncertēja jaunie mūziķi: Richards Upenieks (vijole), Pēteris Zariņš (klavieres) un Andris Zariņš (vijole).

Foto: JAK

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

14. okt. pl. 7.30 Latviešu nama gadskārtējais sarīkojums. Programmā soprāns Dace Kārkliņa. Saviesīgs vakars ar deju. Dāmu komitejas loterijas izloze.
14. oktobrī, Columbus zālē, DV Kanadā vīru koŗa uzvedums „Reiz tālu kaujas laukā".
15. okt. pl. 11 no rīta Rudens tirgus Latviešu namā. Rīko TLB dāmu komiteja.
15. okt. pl. 5 pēcp. DV namā Dr. Ineses Ziediņas referāts ar krāsu slaidēm par Jeruzalemi. rīko DV Toronto vanadžu kopa.
15. oktobrī, pl. 12 dienā — Toronto Latviešu Mednieku un Makšķernieku kluba rudens tītaru šaušanas sacensības Bērzainē.
21. okt., pl. 7 vak. Latviešu namā — Toronto Latviešu Mednieku un Makšķernieku kluba sezonas atklāšanas balle ar medījumu un zivju izlozi.
22. oktobrī pl. 4 pēcp. Baltijas sieviešu padomes 20 gadu darbības atcere ar koncertu un priekšlasījumu Igauņu namā. Runās politiskais komentātors Lubors Zinks.
27. okt. pl. 8 vak. — Inn on the Park viesnīcā — TLB inž. un techn. kopas gadskārtējā „Inženieŗu balle."
28. okt. pl. 7 vak. Latviešu namā — Veterānu strēlnieku grozinu vakars.
28. okt. pl. 8.00 Daugavas Vanadžu sarīkojums „Romas pagrabiņā" DV namā Toronto.
28. okt. — vīru ansambļa Kalvja 21. g. atceres koncerts Townhallē.
4. nov. pl. 7.30 Latviešu namā augšējā zālē TLB sarīkojums „Balto bērzu" vakars ar bagātīgu programmu. Ieeja $2, pensionāriem $1.
4. novembrī pl. 8 vak. Preses balle Casa Loma pilī.
5. nov. pl. 5 p.p. Sv. Andreja baznīcas zālē, Gaujas gaidu vienības Mārtiņvakars.
5. novembrī plkst. 1 pēcp. Latviešu namā Rakstnieku cēliens.
11. nov. DV Druvas nodaļas 10 gadu atcere Šelburnā, „Comunity Centre" zālē. Dziedās DV vīru koris Kanadā.
12. novembrī plkst. 8.00 vakarā St. Lawrene centrā DV teātŗa Kanadā izrāde M. Zīverta komēdija „Čūska".
12. novembrī — pl. 3.00 pēcp. Varoņu piemiņas svētbrīdis pie Kritušo karavīru piemineklja Saulainē.
18. nov. pl. 7 vak. Ītona auditorijā Latvijas valstssvētku 54 g. atcere.

LATVIEŠU APRIŅĶI

Latviešu lauksaimniecības biedrība 14. oktobrī rīko Pļaujas svētkus Šelburnas Community Center telpās. Mācītāja J. Prauliņa svētbrīdis. Priekšnesumu daļā piedalās studentu biedrības Dziesmuvara Kanadas kopa. Kopējas vakariņas un saviesīgs vakars ar Pļaujas svētku loteriju. Ieeja, vakariņas ieskaitot, 4 dol. no personas. Bērniem ieeja brīva. Sākums plkst. 7.30 vakarā.

21. oktobrī pl. 5 pēcp. Sv. Gabriela baznīcas zālē, 666 Sheppard Ave. E., Willowdale referāts —

KAS MŪS SAGAIDA NĀKOTNĒ.

Šo jautājumu iztirzās neredzīgs amerikānis **Joey Lomangino**, kas skata lietas gara acīm. Viņš stāstīs par Dievmātes vēstījumiem, kuŗu nolūks saglabāt pasauli.

Laipni ielūgti visi tautieši, bez ticības izšķirības, īpaši jaunieši. Stāstījumu papildinās krāsu filmas no Austrum un Rietumeiropas.

Tēvs Jānis

Sporta apskats

OLIMPISKĀS PIEZĪMES

JĀNIM LŪSIM PIETRŪKA 2 CM ● TIKAI DIVI LATVIEŠI ● IZCILI BALTIEŠU PANĀKUMI ● IEGŪTĀS UN TOMĒR ZAUDĒTĀS MEDAĻAS ● MAZĀ PUBLIKAS MĪLULE UN MELNAIS DABAS BĒRNS

III

Olimpisko spēļu 8. diena Minchenē latviešu sporta draugiem sagādāja vilšanos: šķēpa mešanā ar jaunu olimpisko rekordu 90,48 m uzvarēja Klauss Volfermans (R-Vācija), atstājot 2. vietā pasaules rekordistu favorītu Jāni Lūsi (Pad. savienība), kas iespēja tikai 2 cm mazāk — 90,46 m. Bronzas medaļu ieguva amerikānis Viljems Šmits ar 84,42 m. Tas bija viens no šo spēļu lielākajiem pārsteigumiem, kaut ne gluži negaidīts: Volfermans pēdējās nedēļās pirms spēlēm arvien savu sniegumu kāpināja, pirmoreiz pārspējot arī 90 m līniju, kamēr Lūša rezultāti kopš pasaules rekorda labojuma Stokholmā jūlija sākumā pamazām slīdēja lejup, tā ka viņš vairs nebija izteikts favorīts. Olimpiskajā sacensībā Lūsis veda ar 89,54 m tālumu, kamēr Volfermans ar piekto metienu šo sniegumu pārspēja. Līdzīgi Meksikositijai pirms 4 gadiem, kad Lūsis guva zelta medaļu ar pēdējo metienu, arī šoreiz viņš pēdējā sviedienā ielika visu spēku un savu rezultātu patiešām uzlaboja, taču palika par 2 cm aiz Volfermana, samierinoties ar sudraba medaļu.

☆

Salīdzinot ar līdzšinējām pēckaŗa olimpiskajām spēlēm, dalībnieku vidū maz bija latviešu — tikai divi, abi Pad. savienības ekipā. Kā jau minēts, sudraba medaļu šķēpa mešanā izcīnīja Jānis Lūsis, bet 4x100 m maiņas skrējienā, kuŗā Pad. savienība ieguva sudraba medaļu, bija iedalīts Juris Silovs. Zelta medaļu Pad. savienībai izcīnīja riteņbraucēju četrinieks uz šosejas vienību 100 km sacensībā, un tajā brauca arī rīdzinieks Valerijs Jardi, kuŗa tautība ir nezināma, bet jāšaubās, vai viņš ir latvietis.

Bijām gaidījuši, ka vismaz šķēpa mešanā Pad. savienību pārstāvēs arī vēl otrs latvietis, jo šai disciplīnā latvieši padomijā dominē, bet Jānis Doniņš šovasar nebija sava snieguma augstumos, bet Vilis Feldmanis gan izcīnīja 2. vietu Pad. savienības meistarsacīkstēs, taču nesasniedza olimpisko normu. Tā Pad. savienību Minchenē pārstāvēja tikai viens reprezentants.

Tāpat bijām cerējuši, ka arī pārējo valstu izlasēs startēs kāds latvietis, taču vīlāmies arī šai ziņā. Nopietnākie kandidāti — vidusdistančnieks Juris Luziņš (ASV) un diska metējs Juris Pūce (Kanada) savās zemēs nespēja kvalificēties, un tā uz Minchenes netika. Austrālijas basketbola komplektējumā vienmēr spēlējis viens vai vairāki latviešu, taču Minchenē tos veltīgi meklējām.

☆

Visumā baltiešu olimpisko spēļu dalībnieku vidū bija samērā daudz, it sevišķi lietuviešu. Visvairāk jāpriecājas, ka gandrīz visi arī guva izcilus panākumus un kļuva kāroto medaļu īpašnieki.

Igauņu, cik izdevās konstatēt, bija tikai 3, visi Pad. savienības ekipā. Augstlēkšanā zelta medaļu izcīnīja Jiri Tarmaks, svara celšanas smagā svara katēgorijā tāpat zelta medaļu ieguva Jans Talts, bet 800 m skrējienā sievietēm nelaimīgi priekšskrējienā krita un tālākām cīņām reizē ar to nekvalificējās Raisa Rūsa.

Smaiļošanā — kanadiešu divnieku katēgorijā — Pad. savienībai zelta medaļu izcīnīja lietuvietis Vladas Šesiunas, bet viņa tautietis Paulauskas palīdzēja pie zelta medaļas tikt padomijas basketbola vienībai. Niola Sabaite ieguva sudraba medaļu 800 m skrējienā sievietēm, bet Romualdas Bite ierindojās 7. vietā 3000 m šķēršļu skrējienā. Kestutim Šapkam, vienam no uzvaras favorītiem augstlēkšanā, šoreiz neveicās: viņš neiekļuva pat starp pirmajiem sešiem. 200 m stilu peldējumā Pad. savienību pārstāvēja Uškuraitite, arī bez redzamākām sekmēm.

Divi lietuvieši reprezentēja arī citas valstis. Spēcīgs Austrālijas basketbola vienības balsts un viens no olimpiskā turnīra teicamākajiem grozu guvējiem bija Edvardas Palubinskas, bet Rietumvācijas riteņbraucēju četrinieka uz šosejas bija iedalīts Algis Oleknavičus.

Nožēlojama likteņa ironija ir, ka pasaules prese visus baltiešus, kas ar saviem panākumiem gūst slavu Pad. savienības krāsām, apzīmē par krieviem, kaut krievu padomijas izlasē Minchenē bija pavisam maz: bez jau minētajiem baltiešiem par krieviem pārdēvēja ukraiņus, gruzīnus, armēņus, baltkrievus un citus.

☆

Ir tikai dabiski, ka olimpiskās spēlēs līdzās priekam pastāv arī bēdas, jo visi nevar iegūt medaļas, bez tam pārāk bieži nākas piedzīvot neveiksmes, tā ka ar zaudējuma rūgtumu nākas iepazīties pat visnopietnākajiem uzvaras favorītiem, pie tam visai bieži. Ir tomēr sevišķi sāpīgi, ja priekam seko bēdas, uzvarai seko sods. To Minchenē piedzīvoja zelta medaļas ieguvējs 400 m brīvā stila peldējumā Riks Desmonts (ASV), judo cīņas vieglā svarā sudraba medaļas ieguvējs Bakhavara Buida (Mongolija) un Holandes četrinieks šosejas vienību braucienā, kas izpelnījās bronzas medaļu. Visos gadījumos konstatēja, ka sacensoņi pirms cīņas ieņēmuši stimulējošus medikamentus, ko sporta teminoloģijā apzīmē par dopingu. Tas, protams, ir aizliegts, tādēļ minētajiem iegūtās medaļas atkal atņēma. Desmonts gan paguva priekšlaicīgi ar savu zelta medaļu „aizmukt" atpakaļ uz ASV, taču nav šaubu, ka viņam medaļu nāksies atdot arī tur. Konstatēja arī citus dopinga gadījumus, taču vainīgie nebija starp medaļu ieguvējiem, tādēļ nekā nezaudēja, saņemot tikai diskvalifikāciju uz ilgāku vai mazāku laiku.

☆

Olimpisko spēļu publikas mīlule kļuva 17 gadu vecā, mazā un trauslā auguma padomju vingrotāja Olga Korbuta. Viņa vingroja patiešām lieliski, riskēja ar grūtībām savā sniegumā, un par to dārgi samaksāja: 8-cīņā viņai jau tikpat kā bija rokās zelta medaļa, bet negaidīti sekoja neveiksme līdztekās un — nācās palikt bez medaļas. Varbūt tās bija viņas nevaldāmās asaras, kas bez patiešām lieliskā snieguma viņu padarīja par publikas mīluli. Dienu vēlāk Korbuta tomēr atkal smaidīja, jo kļuva 3 zelta medaļu īpašniece. Kad neobjektīvie tiesneši viņai piešķīra pārāk maz punktu līdztekās (individuālā rīku vērtējumā), publika ar svilpieniem sacēla īstu vetru. Arī tas lika Korbutai smaidīt, jūtot šo publikas simpatiju apliecinājumu un uzmudinājumu. Tūlīt arī sekoja viņas uzvaras balķa un partera vingrojumos.

Liekas, ka visvairāk un visatklātāk par savu uzvaru 400 m šķēršļu skrējienā jauna fainomenāla pasaules rekorda laikā (47,82 sek.) priecājās Džons Akī-Bua (Uganda), kas jau 2 mēnešus pirms spēlēm bija ieradies Vācijā, lai še trenētos vācu lietpratēju vadībā. Viņš izrādījās īsts dabas bērns — meta stadionā kūleņus, pēc sacensības apskrēja gandrīz vēl visu skrejceļa apli, par jaunu pārlēkdams šķēršļus, kopā ar publiku plaudēja sev, pozēja fotografiem; vārdu sakot — priecājās un atkal priecājās. Pagāja turpat pusstunda, iekām viņš atstāja stadionu. Tas arī labi saprotams, jo ar viņa uzvaru neviens nebija rēķinājies, bet — Akī-Bua pārspēja ne vien visus favorītus, bet kā pirmais sportists veica šo distanci zem 48 sek., kas arī nebija gaidīts.

Alfrēds Vinčels

Alfreds Birkhāns

Archītekta jubileja

Septembrī 75-gadnieku saimei pievienojās architekts Alfrēds Birkhāns. Jubilāra nostaigātais dzīves ceļš bijis garš un notikumiem bagāts. Piedalīšanās Latvijas atbrīvošanas cīņās, studijas Latvijas universitātē, darbošanās valsts celtniecībā un vēlākā iekļaušanās dzīvē svešumā ir bijuši iezīmīgākie posmi Alfrēda Birkhāna aizvadītajos mūža gados.

Viņš dzimis 1897. gada 2. septembrī Latgalē kā tirgotāja dēls. Beidzis vietējo skolu, uzsāk studijas Latvijas universitātē architektūras fakultātē, bet kaŗa apstākļu dēļ tās pārtrauc. Piedalās kā students Latvijas atbrīvošanas cīņās, vēlāk pildot arī Pils komandanta amatu Rīgā. Agrāk sāktās studijas nobeidz 1930. gadā, iegūstot architekta gradu. Sākumā strādā zemkopības ministrijas būvniecības nodaļā, pēc tam kā asistents LU architektūras fakultātē, līdztekus pildot arī skolotāja darbu Valsts technikumā. No 1934. gada līdz okupācijas laikam darbojas Rīgas pilsētas būvju pārvaldē, Nacionālās celtniecības komitejā, valsts uzņēmumā „Kūdra" un citās komitejās, ieņemot direktora, priekšsēža vai padomes locekļa amatus. Projektējis un cēlis namus firmām — A/S Rota un Gūtenbergs, plānojis Rīgas pilsētas krājaizdevumu kases un Lombarda namus, kā arī skolas un citas ēkas Rīgā un provincē. Vadījis Rakstnieku un žurnālistu pils pārbūves un izdaiļošanas darbus Siguldā. Latviju atstājot, bijis Cēsu pilsētas un apriņķa architekts.

Bēgļu gaitās nokļuvis Eslingenā, kur nometnes technikajā skolā vada architektūras nodaļu, vēlāk pārņemot arī skolas direktora amatu. 1948. gadā pārceļas uz Otavu, Kanadā, kur līdz aiziešanai pensijā 1968. gadā strādā Armijas štābā kā vecākais architekts. Pēc pensionēšanās daudz laika ziedojis Latvijas techniskās terminoloģijas vārdnīcas būvmateriālu nodaļas izstrādāšanai, kā arī nodarbojās ar gleznošanu.

Ir korporācijas Talavia filistrs, kuŗā sastāv no 1920. gada. Jubilāra dzīves gaitās liels palīgs bijusi viņa dzīves biedre Lora. Ģimene svētīta ar 2 meitām, 3 dēliem un 7 mazbērniem. Gavilnieku goda dienā sveica korporāciju kopa Otavā, ev. lut. Miera draudze un dāmu komiteja.

V. S.

Par Panamas kanāli

Pazīstamākie raktie kanāļi ir 100 jūdžu gaŗais Suecas un 50 jūdžu gaŗais Panamas kanālis. Suecas kanāli sāka lietot 1869. gadā, kamēr Panamas kanālis atklāts 1914. gadā. Tas atrodas Panamā, t. s. kanāla zonā, un ir 10 jūdžu plats un būvēts ar sešiem pāŗiem slūžu, lai kuģi katrā laikā varētu braukt abos virzienos. Pēc šī kanāļa atklāšanas kuģu ceļš no Ņujorkas līdz Sanfranciskai saīsinājās turpat vai uz pusi. Kanāli pārvalda Amerikas valdība ar 14.000 darbiniekiem, un par tā lietošanu amerikāņiem jāmaksā Panamas valdībai nepilni 2 milj. (1.93) dolaru gadā.

Doma par kanāli, kas savienotu Atlantijas un Kluso okeanu, ir veca — turpat vai četri simti gadu. Kanālis Amerikai bija nepieciešams Kalifornijas zelta drudža laikā 1848. gadā Toreiz nebija ne ceļu, ne vilcienu, kas šķērsotu Sav. Valstis. Tāpat arī 1898. g. Spānijas un Amerikas kaŗā. Amerika stipri izjuta kanāļa trūkumu, jo kaŗakuģiem no Sanfranciskas uz Kubu vajadzēja braukt apkārt Dienvidamerikas kontinentam.

Pirmie kanāli sāka rakt franči 1882. gadā. Pēc septiņu gadu darba atklājās plaša mēroga afēra, kuŗā bija uzpirktas amatpersonas un arī citas ļaunprātības franču akcionāru sabiedrībā, kādēļ tā 1889. gadā bankrotēja.

Par panamu vēl tagad saucam katru ievērojamu blēdību, kam sakars ar augstu valstsvīru piekukuļošanu. Septiņos gados (1882 — 1889) apmira 22.000 strādnieku, t. i. divreiz vairāk nekā vispār strādnieki tika nodarbināti, jo strādnieku skaits svārstījās ap 10.000. 1903. gadā amerikāņu valdība nopirka no franču sabiedrības atlikušo pasākumu par 40 milj. dolariem. Rakšanas darbus nobeidza desmit gados, un tie izmaksāja 380 milj. dolaru.

Kad amerikāņi pārņēma kanāļa būves darbus, sanitārie apstākļi manāmi uzlabojās. Ja desmit gadu laikā nodarbināja 39.000 strādnieku un gadā mira 663, tad attiecība 17 pret 1000 bija zemāka nekā daudzās citās pilsētās Amerikā tanī laikā.

Kādreiz Panamu uzskatīja par elli zemes virsū ar vissliktāko klimatu, bet tagad tā pati vieta ir viena no veselīgākām.

—sts

Highpark un Bloor rajonā
IZDODAMS
1 vai 2 istabu dzīvoklis
ar atsevišķu ieeju.
Zvanīt 762-9530

Sākušās DV priekšnieka vēlēšanas

DV ASV VALDES SĒDE ČIKAGĀ

DV ASV valdes sēdi 30. septembrī Čikagā vadīja priekšsēdis J. Utināns, vispirms ar klusuma brīdi godinot mūžībā aizsaukto DV organizācijas dalībnieku piemiņu — DV Klīvlendes apvienības kultūras nozares vadītāju Bernhardu Sniedzi un Kalamazū apvienības valdes locekli Rolandu Ozoliņu. Ar šo aktīvo un ilggadējo DV darbinieku (abi bija apbalvoti ar DV zelta nozīmēm) šķiršanos no dzīves DV rindās sajūtams liels zaudējums, sēdes ievadījumā teica J. Utināns.

Tālāk DV ASV valdes priekšsēdis apsveica ar atgriešanos pēc pārciestas smagas plaušu operācijas sirmo finanču nozares vadītāju Pēteri Ozoliņu, kas joprojām neatlaidīgi rūpējas par līdzekļu sagādi DV aprūpes un latviešu kultūras un jaunatnes vajadzībām. Pašlaik slimnīcā grūti slims gados jaunais sporta nozares vadītājs I. Švānfelds.

Oktobrī izdarāmas DV priekšnieka vēlēšanas. DV priekšnieka amatam kandidē 5 DV darbinieki: A. Baltiņš (Austrālija), J. Frišvalds (Anglija), A. Puķīte (ASV), V. Rolavs (Austrālija) un J. Utināns (ASV). Zemes valde sagatavojusi vēlēšanu zīmes, kuŗas izsūtītas apvienībām un kopām. Vēlēšanās tiesīgi piedalīties visi DV organizācijas aktīvie biedri. Vēlēšanu rezultāti piesūtāmi DV ASV sekretāram Ž. Pogenbergam: 4818 N. Lawndale Ave., Chicago, Ill. 60625.

Sakarā ar Čikagas DV apvienības vanadžu dubultkvarteta 10 gadu darbības atceri, valde piešķīra DV ASV Goda rakstus trim dziedātājām, kuŗas vienībā dzied jau no dibināšanas dienas.

J. Utināns ziņoja, ka DV izdotās grāmatas Latviešu karavīrs 2. pasaules kaŗa laikā 2. daļu pircēji labi pērk un grāmata sola zināmu atlikumu. 3. daļu rediģē un sagatavo V. Skultāns.

Zemes valdes priekšsēdis 23. septembrī piedalījies Minesotas DV apvienības 20 gadu atcerē, kur ar vadošiem DV darbiniekiem pārrunājis DV darbības jautājumus.

Sakarā ar Latviešu nacionālā fonda darbības nozīmi mūsu nacionālo jautājumu izgaismošanā valde piešķīra līdzekļus fonda darbības turpināšanai.

Par DV dienu norisi septembŗa sākumā Milvokos plašaku izklāstu sniedza rīcības komitejas priekšsēdis V. Aparjods. DV dienas visumā izdevušās labi, no sarīkojumiem sagaidāms atlikums. Zemes valde pateicās Milvoku DV saimei par sekmīgi izkārtotām DV dienām.

Sakarā ar 1974. g. rīkojamām DV dienām valde aicina apvienības, kuŗas vēlētos DV dienas rīkot, pieteikt tās valdei.

Kultūras nozare saņēmusi pateicības rakstu no Neredzīgo kopas Vācijā par lentē ieskaņotajiem un piesūtītajiem latviešu autoru literāriem darbiem.

ALAs valde pateicas ar rakstu DV ASV valdei par 3000 dol. piešķirto aizdevumu mācības grāmatu izdošanai latviešu skolu vajadzībām.

Valde piešķīra pabalstu DV Minesotas apvienībai radioraidījuma sagatavošanai 18. nov. atceres atzīmēšanai, kā arī Divreiz divi nometnes atbalstam.

Nopelnu stipendijas vēsturē no DV saņēmušas Laila Dzelzkalne un Berta Pūliņa.

No aprūpes līdzekļiem piešķīra pabalstu slimnīcas rēķinu samaksai kādai no dzimtenes viesos iebraukušai vecai māmuļai, kuŗai ASV izdarīta smaga operācija. Kādam kaŗa invalidam piešķīra līdzekļus klausāmā aparāta iegādei, bet sešiem aprūpējamiem piešķīra palīdzības saiņus.

Sakarā ar jaunatnes nozares vadītājas I. Rūķes ierosinājumu un izklāstu par prof. J. Leļa ievadīto praktisko latviešu valodas mācības kartīšu (ar illustrācijām) sagatavošanu mazu bērnu vajadzībām, valde piešķīra darbu ievadīšanai 300 dol. no grāmatu illustrāciju sacensībām neizmantotā konta.

DV ASV vanadžu loterijas izloze notiks 10. decembrī Detroitā. Iegūtie līdzekļi paredzēti DV speciālam fondam, kultūras un jaunatnes pasākumu atbalstam.

Minsteres latviešu ģimnazijas direktors piesūtījis valdei pateicību par 1500 dol. atbalstu ģimnazijas vajadzībām.

Sēdē bez priekšsēža piedalījās: V. Aparjods, P. Ozoliņš, Ž. Pogenbergs, P. Rudzītis, E. Peniķis, I. Rūķe un vanadžu referente A. Utināne. pe.

Kandidāti DV priekšnieka amatam

DV Centrālās valdes ģenerālsekretāriāta 15. septembŗa apkārtrakstā sniegta tuvāka informācija par pieciem DV darbiniekiem, kas kandidē uz DV priekšnieka amatu, lai organizācijas biedri varētu nodot savu balsi par to kandidātu, kas katram liktos piemērotāks DV priekšnieka amatam.

Apkārtrakstā teikts:

Tā kā šagad uz DV priekšnieka amatu kandidē 5 DV darbinieki un daži varbūt nav tik labi pazīstami visiem DV biedriem, pievienojam te konspektīvus datus par katru kandidātu. Ar šīm ziņām laipni lūdzu iepazīstināt katru DV biedru, lai dotu iespēju nodot savu balsi par to kandidātu, kas katram liekas piemērotāks DV priekšnieka amatam.

Uz DV vanadžu priekšnieces amatu kandidē tikai ilggadējā vanadžu priekšniece Marija Ķeņģe, ko katra vanadze pazīst un zina cienīt viņas lielos nopelnus DV organizācijā.

Lūdzam zemju un nodaļu/apvienību valdes izkārtot vēlēšanas tā, ka tajās piedalās iespējami lielāks biedru skaits. Jo lielāks būs nodoto balsu skaits, jo ievēlētajiem būs vieglāk uzņemties atbildīgos pienākumus, zinot, ka DV biedri tos atbalsta.

Alfabētiskā kārtībā uz DV priekšnieka amatu uzstādīti šādi DV darbinieki:

1. ALFREDS BALTIŅŠ, dzim. 1919. gada 22. septembrī Maskavā. Latvijas universitātē studējis tautsaimniecību un Austrālijā inženierzinātnes. Strādā kā Adelaides pilsētas inženieŗa palīgs. Bijis virsnieks Latviešu leģionā un kaŗa pēdējās dienās komandējis 15. divīzijas izlūku bataljonu Berlīnē.

DV organizācijā darbojies kā nodaļas un revīzijas komisijas loceklis, nodaļas valdes priekšsēdis, DV Austrālijas valdes loceklis un kopējā Latviešu informācijas centra vadītājs.

2. JĀNIS FRIŠVALDS, dzim. 1923. gada 10. jūnijā Bauskas apriņķa Codes pagastā. Beidzis vidusskolu. Strādā satiksmes resorā. Cīnījies Latviešu leģionā.

DV organizācijā sastāv no 1949. gada. Darbojies DVF Notinghamas nodaļā 10½ gadus kā nodaļas valdes loceklis un priekšsēdis un 13 gadus kā DVF valdes loceklis un Informācijas daļas vadītājs. No 1967. gada ir DVF valdes priekšsēdis. DV Centrālā valdē darbojas kopš 1955. gada.

3. ALFREDS PUĶĪTE, dzim. 1923. gada 8. februārī Smiltenes pagastā. Studējis medicīnu. Strādā kā saimniecības vadītājs lielākajā vēža slimnīcā Amerikā.

Ir DV dibinātājs Cēdelghēmā. DV amerikāņu zonas valdes pirmais sekretārs laikā no 1947.—50. gadam, kad izceļo uz Savienotām Valstīm. Bijis DV Ņujorkas apvienības priekšnieks un DV ASV valdes loceklis. Laikā no 1953.—56. gadam DV ASV valdes priekšsēdis un CV loceklis. Ilggadīgs DV ASV revīzijas komisijas priekšsēdis un valdes pārstāvis ALA. Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes loceklis 10 gadus.

4. VALENTĪNS ROLAVS, dzim. 1923. gada 19. janvārī Liepājā. Beidzis Latvijā tehnikumu, studējis Austrālijā un strādā kā konstruktors. Cīnījies Latviešu leģionā.

DV no 1947. gada. Bijis DV Memingenas nodaļas Vācijā līdzdibinātājs un valdes priekšsēdis. Ilgus gadus DV Melburnas nodaļas valdes un revīzijas komisijas loceklis. No 1965.—69. gadam DV Melburnas nodaļas valdes priekšsēdis. Latviešu apvienības Austrālijā vicepriekšsēdis 3 gadus. No 1969. gada DV Austrālijas valdes priekšsēdis un DV CV loceklis.

5. JĀZEPS UTINĀNS, dzim. 1907. gada 18. novembrī Preiļu pagastā. Beidzis Latvijas universitāti. Strādā apsardzības dienestā. Cīnījies Latviešu leģionā virsnieka dienesta pakāpē. Smagi ievainots Vidzemes kaujās un zaudējis roku.

DV organizācijas dibinātājs Cēdelghēmā. Bijis pirmās DV valdes sekretārs. Pēc tam DV angļu zonas valdes un revīzijas komisijas loceklis. 1951. gadā izceļo uz Savienotām Valstīm. No 1956. gada ir DV ASV valdes loceklis. No 1970. gada DV ASV valdes priekšsēdis. No 1967. gada CV loceklis un no 1970. gada DV CV prezidija loceklis.

Richardam Kronbergam 75 gadi

Šinīs dienās uz 75 mūža gadiem atskatījās viens no sava laika aktīvākiem politiskiem darbiniekiem Richards Kronbergs.

Dzimis 1897. g. Vecsaules pagasta Likverteņu Dzilnās kā saimnieka dēls. Skolas gadi un agrā jaunība aizrit laikā, kad pār dzimto zemi veļas pirmais pasaules kaŗš ar bēgļu gaitām un mainīgajām okupācijas varām. Piedzīvojis sajūsmas pilno laiku — neatkarīgās Latvijas nodibināšanu. Kaŗa vētrām norimstot un nodibinoties Latvijas universitātei, jau 1919. g. R. Kronbergs immatrikulējas vispirms ķīmijas, vēlāk juridiskā fakultātē. Vadījis saimniecisku uzņēmumu, vēlāk strādājis par ierēdni Rīgas apgabaltiesā, bijis arī Zemes bankas padomes loceklis. 12 gadus veicis jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas ģenerālsekretāra pienākumus. Sākuma gados partija bija maz pazīstama, bet ieliekot savu enerģiju, R. Kronbergam izdodas partijas popularitāti ievērojami celt. Nodibinājis arī Rīgas un apkārtnes mājkalpotāju slimo kasi, kuŗas priekšsēdis bija vairāk nekā 5 gadus. Baigais gads liek piedzīvot brīžus, kad dzīvība karājas it kā mata galā.

1944. g. R. Kronbergs ar ģimeni dodas uz Vāciju, sākumā dzīvojot Dancigā, tad Libekā, vēlāk Mērbekā, līdz 1946. g. ceļš ved uz Angliju un no turienes uz Kanadu. Sākuma gados te strādājis psīchiatriskā slimnīcā, vēlāk kādā būvfirmā par ierēdni. Atsācis politisko darbību, piebiedrodamies demokratisko partiju birojam, kuŗā apvienoti 7 agrāko Latvijas politisko partiju pārstāvji, līdz birojs saškeļas un darbību izbeidz. Ticis ievēlēts arī divās LNAK padomēs.

Mūža novakarē jubilārs vēl vienmēr aktīvs — daudz lasa un vienmēr labi informēts par jaunākiem notikumiem pasaules politikā. Ik piektdienu vakaros viņu jo rosīgu var sastapt Latviešu namā bridžistu sabiedrībā.

Richarda un Lilijas Kronbergu ģimene svētīta trim bērniem. Vecākais, Gunars, atdevis savu jauno dzīvību 2.

Richards Kronbergs

pasaules kaŗa laikā Kurzemē Ziemsvētku kaujās. Meita Aina precējusies ar Elmāru Zūli, audzina dēlu, bet dēlam Tālivaldim, LNAK valdes priekšsēdim, aug dēls un meita.

Meitas un znota Zūļu mājās notika arī R. Kronberga jubilejas svinības, pulcējoties ģimenes locekļiem, tuvākiem draugiem un Austruma saimei, kuŗas loceklis jubilārs ir no 1920. g. Ģimenes locekļi bija dāvinājuši jubilāra portretu, mākslinieka Vingra gleznotu, bet austrumieši mākslinieka Reinholda gleznu. Atskatoties uz aizvadītiem gadiem, jubilārs savā runā atcerējās gan baismu pilnus, gan jautrus dzīves notikumus.

—e—

Dr. Ineses Ziediņas
REFERĀTS PAR JERUZĀLEMI,
PAPILDINOT STĀSTĪJUMU AR KRĀSU SLĪDĪTĒM,
svētdien, 15. oktobrī, pl. 5 pēcp.
DV namā, 125 Broadview Ave, Toronto.
Ieeja pret ziedojumiem. **Rīko DV Toronto vanadžu kopa**

Pasūtiniet tagad labāko dāvanu uz

LATVIJU SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS

INTERTRADE EXPRESS CORP.

to jums teica pirmā un to saka jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, jo katrs SPECIĀLAIS RUBLIS ir vismaz 4 reiz vērtīgāks par parasto rubli. Tas ir apm. tā, kad jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 rubļu vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālo rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀTS.

Tikai INTERTRADE EXPRES Corp. dod jums ātru pakalpojumu. Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.35

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU.

Jūs varat sūtīt katru summu, ko vēlaties. PIEPRASIET MŪSU ILUSTRĒTOS KATALOGUS.

PASŪTINIET TAGAD TIKAI

caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street,

Fifth Floor

NEW YORK, N.Y. 10010,

tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobīļi

Tikai uz īsu laiku.

Ātra piegāde.

..... Cenas US$

ZHIGULI VAZ 2101 $3,214.-

Pasūtot ZHIGULI VAZ līdz 30. novembrim, iegūsiet $50. atlaidi.

MOSKVITCH 412 IZH $3,155.-

MOSKVITCH 408 IE $3,033.-

ZAPOROZHETS ZAZ 968 $2,026.

Pieprasiet mūsu speciālo ilustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.

PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Mums ir 23 gadu pieredze šinīs darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu **klientu.**

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 23 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgajiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastajos rubļos. Priekšmeti, kas parastajos veikalos maksātu 10 rubļu, iegūstami par 2½, vai pat lētāk.

Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos.

Speciālo rubļu cena ir $2.35. Jūs varat sūtīt, cik vēlaties, un tie tiek piegādāti jūsu piederīgiem 3 — 4 ned. laikā.

Pieprasiet jaunāko cenrādi un pārliecinieties, cik vērtīgi ir speciālie rubļu certifikāti.

Tukākai inform. rakstiet: INTERTRADE EXPRESS CORP. **125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., tālr. 932-1539.**

Kā novērst domu un pamācību atkārtošanos ievadrakstos

NEPARASTS, GANDRĪZ ĶECERĪGS TRAKTĀTS

Domu un pamācību atkārtošanos ievadrakstos varētu novērst divējādi: 1) ievadrakstus nerakstot un 2) neatkārtojoties. Diemžēl, ievadrakstu rakstīšana dažiem latviešu nogrupējumiem izvērtusies par slimību. Avīze, lūk, nemaz nevarot pastāvēt bez tā sauktajiem ideoloģiskajiem ievadrakstiem. It kā idejas būtu jādzen galvaskausos kā naglas! It kā idejas būtu nepārtraukti jāatkārto, kā to dara dažas nešpetnas diktātoriskas sistēmas savās smadzeņu skalotavās! It kā idejas tikai tad būtu idejas, kad aiz tām kāda organizācija vai, kas vēl jaunāk, kāda jau nodibinājusies vara! — Šķiet, latviešu vairākumam ir pietiekami gaišas galvas, lai šādu uzspiestu „ideju" daudzinājumus nelasītu.

Bet ir viegli „aizrauties" un aizsteigties faktiem priekšā, vēl vieglāk — „izlēkt" no temata. Atkārtošanos ievadrakstos varētu novērst, ja tas būtu jādara. Tas, patiesībā, nemaz nav jādara. Vismaz — ne šodien, šeit. Vispirms jāpaanalizē pats temata formulējums.

Ka ievadrakstiem jāsatur daudz svaigu domu, tam jāpievienojas, bet ne pamācības. Tās vairs nedod pat bērniem, kas sasnieguši 12 gadu vecumu. Ir ieteikumi un metodes, kas pamācību došanu atzīst par neietekmīgu, pat aizliedz metodes, kas atzīst katra paša individuālas pieredzes pārākumu. Pamācībām ievadrakstos tātad nav vietas, citiem vārdiem — „ievadraksti", kas satur pamācības, nav ievadraksti. Tos visbiežāk raksta savstarpējai domu izmaiņai ar cita virziena politiķiem, sevis slavināšanai un pretinieka noniecināšanai vai — ja to dara profesionāls algots rakstītājs — nesekmīgu politiķu slinkuma un nevarības aizplīvurošanai. Parasti ir tā: jo nesekmīgāka politika, jo vairāk deklarāciju, rezolūciju un ievadrakstu, kā paruna saka — neskataities uz maniem darbiem, klausaities uz maniem vārdiem!

Atliek atbilde uz jautājumu, kā ievadrakstos novērst atkārtošanos? Neatkārtojoties var atkārtot, bet kā? Trūkst receptes. Reportieriem ir rokas grāmatas, ievadniekiem uz tām vēl jāgaida, bet atbilde negaida. Kā izlīdzēties? Gandrīz katrā virtuvē būs pavāru grāmata — receptes, simtiem, pat tūkstošiem recepšu. Tās neatkārtojas.

Lūk, mūsmāju virtuves pavāru grāmatas 139. lp., zem virsraksta „Putni" iespiests tā: „Reiz Francijā dzīvoja karalis, kas rūpējās par saviem pavalstniekiem un kuram ļoti garšoja vistas, un tā viņš vēlējās, lai katra ģimene Francijā svētdienās varētu ēst vistu, kas noteikti pierāda nupat teikto: to, ka viņš mīlēja savu tautu un mīlēja vistas gaļu, gan katru savā veidā." — Tālāk seko recepte: „Cālis Indriķa ceturtā gaumē". Vai šis teikums simboliski neizsaka visu ievadrakstu būtību, nozīmi un jēgu? Tas taču nemaz nav jāpārfrazē. Kam jāsaprot — sapratīs.

Ievadniekiem parasti kas jācildina, jānoniecina, jāizlīdzina u. t. t. Šādiem gadījumiem pavāru grāmatā daudz recepšu.

Piemēram, ja kas jācildina — 367. lp. ir nodaļa „Ievārījumi":

„Ievārījumus, marmelādes, želejas tagad var vārīt divos dažādos veidos: vecajā veidā, kad ogas, augļus vāra diezgan ilgi un ievārījums krietni sarūk — un jaunajā veidā, vārot īsu brīdi, pievienojot tad šķidru vai pulvera veida pektinu, kas ievārījumu ātrāk sarecina. Katram veidam savi labumi: pie pirmā veida ievārījumiem esam vairāk pieraduši, dažs no tiem neatvietojams. Jaunā veida ievārījumi parasti stipri biezi un jādomā, ka tajos būs patvērusies arī daļa vitamīnu, kas, ilgi vārot, tomēr izzūd. Ievārījumu vārot tomēr jāizšķiras par vienu no abiem veidiem. Nav nekāda vidusceļa. Daudziem ļaudīm ievārījumi šķiet pārāk saldi. Tur nu nekā nevar darīt, cukurs pasargā augļus no bojāšanās, un Amerikas apstākļos nevar riskēt, vārot pussaldu ievārījumu."

Vai ievadniekiem kāds vēl var ieteikt ko labāku?

Gadījumos, kad ievadrakstā kādam „jāsadod", bet tas jādara „smalkā" salonspējīgā veidā, lai diplomātiskie sakari nepārtrūktu — der izlasīt nodaļu 182. lp.: Aknas, nieres, sirds un mēle". Mazliet saīsinātā veidā tā skan tā:

„Iekšējie organi — aknas, nieres, sirds, tāpat arī mēle ir viesību galda ēdieni. (Arī jūtīgākie pret dūrieniem — ref.) Tie ir tādu ļaužu ēdieni, kuriem naudas maks plāns, jo cūku aknas, vēršu nieres un un teļu mēles ir lētas. (Kāda varena leksikona izvēle! — ref.) Iekšējie organi un mēle ir arī izlepušu cilvēku ēdiens. Un aknas, nieres, sirds un mēle ir visvairāk to saprātīgo ļaužu ēdiens, kuriem rūp, lai viņi būtu ne vien paēduši, bet arī labu un veselīgu barību baudījuši. Aknās, nierēs, sirdī sevišķi daudz vitamīnu, minerālu, dzelzs. Visvairāk dzelzs ir tieši vislētākajās — cūku aknās.

Tātad, ievadrakstus rakstot, nemaz nav jālieto vārds „cīņa" desmit reizes katrā slejā, nav arī jālieto avīzes „Cīņa" terminoloģija, piem., „slepkavas", „izvirtuļi", „sapuvušie", „cūkas" u. t. t., citiem vārdiem — nav nemaz jālamājas, bet kā vecais Vaverlī teicis — viss jādara ar mēru.

Tālāk paskaidrots, kā uzbrukumus izdarīt, lai viss tiešām iznāktu „ar mēru":

„Aknām pirms gatavošanas jāizgriež vadi, ja vēlas, var novilkt arī plēvi. To vieglāk izdarīt, ja aknas viegli apbārsta ar miltiem, lai neslīd. Ja nepatīk īpatā cūku un vēršu aknu garša, kas stipra, aknām uz mirkli uzlej verdošu ūdeni. Sirdis jānomazgā, jāpāršķeļ un jāizgriež arterijas un vēnas. Ja vēlas mīkstāku gaļu, sirdis pirms gatavošanas var kādu laiku turēt paniņās vai rūgušpienā. Nieres jāmērcē sālsūdenī, lai tās zaudētu smaku. Vispirms tomēr pāršķeļ, izņem vēnas un taukus. Mēles pirms vārīšanas labi nomazgā ar suku, vāra, atdzisina, ar asu nazi pāršķeļ, pēc tam novelk balto ādu."

Paskaidrojumi un iztulkojumi te lieki. Domu dažādība tik plaša, ka katreiz var izvēlēties citu kombināciju.

Ja pretinieks ievadrakstā jāiznīcina — der palasīt nodaļas „Ēdienu atlieku izmantošana" un tai sekojošās palīgnodaļas, piemēram, par atlikušo olu dzeltenumu un zivju izlietošanu. Pavāru grāmatā, par ko pašlaik runājam, pavisam vairāk nekā 800 recepšu, kuras reizi vai divas reizes nedēļā izlietojot pa vienai, no atkārtošanās šīs trimdas laikā nav jābaidās.

Paliek vēl jautājums, kam būtu jāraksta ievadraksti: personālpolitiķiem pašiem vai to pakalpīgajiem gariem un gariņiem — redaktoriem un žurnālistiem? Arī uz to atbild pavārgrāmata resp. tās ievadnieks, rakstīdams vārdu pa vārdam tā:

„Daudzās zemēs parasts, ka ievadus raksta pavisam citi cilvēki, nevis autors; raksta tādi, kuriem ar grāmatā teikto nav nekāda sakara. Man sakars ir: esmu lielāko tiesu aprakstīto ēdienu patērējis un visi ir labi mutē."

Arī balsotājiem vēlēšanās un avīžu lasītājiem ir sakars ar idejām un to patērēšanu.

„Latvieši ir konservātīva tauta", ievadnieks turpina. „Tiem, kuriem šķitīs, ka šī grāmata pārāk amerikāniska, derētu atcerēties, ka latvisku ēdienu vispār ir maz. Tāds latvisks ēdiens, kā biguzis, aizņemts no baltkrieviem ar visu vārdu. Pīrāgi un kāposti nāk no krieviem, piena zupas strebj skandinavi, biezpiens, rūgušpiens un siļķes arī nav mūsu monopols, un muižas, no kuras nāca lepnāko saimnieču gudrības, nebija nekāds nacionāls iestādījums."

Vai nav tiesa? Vai ar visām politiskajām gudrībām nav tāpat?

Nav jābrīnās, ka avīžu lasītāji vispirms izlasa nodaļu „Lasītāju vēstules" un tikai pēc tam, kad pārskatīti arī bēru sludinājumi, ja laiks atliek, ķeras pie ievadrakstiem. Man jāliecina, ka „Lasītāju vēstulēs" bieži bijuši labu labie ievadraksti. Varbūt — labākie.

Osvalds Liepa

SĪKĀS ZIŅAS

☆ Ugandas prezidents Idi Amins ierosinājis padzīt visus izraēliešus no Vidējiem austrumiem un izsūtīt uz Angliju, piebilstot, ka viņš saprotot, kāpēc Hitlers iznīcinājis 6 milj. žīdu. Amins, kas pavēlējis 60.000 āziatiem līdz novembrim atstāt Ugandu, izklāstījis savus uzskatus Izraēlas premjērministrei Goldai Meirei un Apvienoto nāciju ģenerālsekretāram Kurtam Valdheimam. Amins sacījis: „Tagad mums jāizšķir šī problēma ļoti nopietni, kopā ar ļaudīm, kas vēlas izraidīt izraēliešus no Vidējiem austrumiem un nodot angļiem, kas atbildīgi par žīdu ievešanu Palestīnā."

☆ Izraēlas valdība steidzīgi pastiprinājusi drošības soļus saviem 1000 diplomātiem un viņu ģimenes locekļiem ārzemēs. Tas darīts pēc Izraēlas sūtniecības ierēdņa nošaušanas Briselē. Kāds arabs ievilinājis 42 g. veco ierēdni Zadoku Ofiru kafejnīcā, teicot, ka viņam ir informācija par arabu teroristu plānotu uzbrukumu Izraēlas sūtniecībai. Arabs kafejnīcā izrāvis ieroci un sašāvis Ofiru vēderā un plecā, pēc tam aizbēdzis. Sašautais bija trešais Izraēlas sūtniecības darbinieks, pret kuriem vērsti uzbrukumi divu gadu laikā. Asunsionā, Paragvajā, 1970. gadā nošāva Izraēlas sūtniecības sekretāru Ednu Pīru, bet pagājušā gadā turku nemiernieki nonāvēja ģenerālkonsulu Efraimu Elromu Istanbulā.

IESPĒJA SAMAZINĀT JŪSU 1972. G. PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKLI!!!!!

(Income Tax)

Jau šodien varat izmantot **JAUNO „Income Tax Act sec. 146".** Šis likums atļauj jums, **IENĀKUMA NODOKĻA MAKSĀTĀJIEM,** noguldīt kārtējus depositus reģistrētā, personiskā pensijas plānā un **ATVILKT** šos noguldījumus no jūs taksējamiem ienākumiem.

Šī ir vienreizēja izdevība krāt nākotnei, izmantojot **KRIETNU PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKĻA (Income Tax) IETAUPĪJUMU!**

Piezvanat man, vai iesūtat sekojošo kuponu, parādīšu jums, kā patiesi ietaupīt uz ienākuma nodokļa (Income Tax) rēķina!

Mārtiņš Grimba

Birojā: 364-8153 Mājās 757-8669

MUTUAL OF NEW YORK

2 Carlton St., Suite 1311, Toronto 2, Ontario

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

Dzimšanas gads ..... **Telefons** .....

Daugavas Vanagu Fonda 25 gadi

ATZIŅU UN DOKUMENTU KOPOJUMS, IZDEVIS DVF LIELBRITANIJĀ 1972. G., 118 LP., 59 FOTO ATTĒLI.

Recenzijas uzdevums ir sniegt lasītājam kritisku informāciju par nesen publicētu rakstu vai jauniznākušu grāmatu, izvairoties no ieteikumiem un pamācībām. Informāciju par DVF jubilejas izdevumu jau vairākkārt sniegusi A. Liepiņa gan Vācijas laikrakstā Latvija, gan citur periodikā. Ja nu savukārt atgriežamies pie šī izdevuma, tad vienīgi ar nolūku ieteikt to trim lasītāju grupām: a) Daugavas Vanagu darba atbalstītājiem — lai tie spilgtāk apzinātos sava darba vērtību; b) Daugavas Vanagu ideju un darba neatzinējiem — lai tie pārbaudītu savas nostājas pareizumu un c) tiem autoriem un izdevējiem, kā arī viņu maizes devējiem, kas pirms desmit gadiem savu melu propagandu bija sakopojuši bēdīgi slavenajā brošūriņā „Kas ir Daugavas Vanagi" — lai viņi reiz varbūt tomēr gūtu skaidrību, kas ir Daugavas Vanagi un ko veikusi šīs latviešu nacionālās organizācijas vienas trimdas zemes saime 25 gados.

Šo atmiņu un dokumentu krājumu sagatavojusi DVF informācijas daļa, rediģējusi A. Liepiņa, redakcijas kolēģijā darbojušies Fr. Kursietis, M. Ķeņģe un L. Ceriņš. Tehniskais redaktors O. Mierīgs. Trīskrāsaino vāku zīmējis mākslinieks J. Bite.

V. Plūdoņa Lāčplēšu dziesmai (DV himnai) ievadā seko DV organizācijas goda priekšnieka V. Januma, DV priekšnieka V. Haznera, Latvijas lietveža T. V. Ozoliņa, LKOK A. Skurbes, DVF priekšsēža J. Frišvalda (V. Haznera minētais DVF dibināšanas datums — 12. 12. 47. atšķiras no J. Frišvalda minēta datuma — 21. 12. 47.), LAKEC prezidija priekšsēža P. Reinharda un LNPL prezidija priekšsēža A. Abakuka apsveikumi.

Pēc P. Aigara Vanagu lidojuma un Daugavas Vanagu solījuma 25 gadu darbības atceri ievada Fr. Kursieša raksts Daugavas Vanagu Fonds Lielbritanijā, kas, ieskaitot 36 foto attēlus, aizņem 34 lappuses. Jau sākuma rindkopa norāda uz šinī rakstā sniegto informāciju: „Par Daugavas Vanagu organizāciju nācies dzirdēt un lasīt daudzus nepareizus spriedumus. Daži to uzskata par tīru aprūpes organizāciju, citi pārmet tai politiskas tieksmes un, beidzot, daži to apzīmē pat par pilnīgi militāru organizāciju. Atbilde rodama šajā 25 gadu darbības pārskatā."

Seko iekšējās informācijas daļas vadītājas A. Liepiņas atskats par veikto informācijas darbu, 6 lpp., 4 foto attēli. DVF jaunatnes daļas vadītāja L. Ceriņa Skats nākotnē aizņem 8 lpp., 5 foto attēli. L. Uijerta raksts īss pārskats par DVF darbības sākumu, 7 lpp., 2 fotokopijas, sniedz līdz šim nepublicētus datus par pirmo latviešu karavīru iecelošanu Lielbritanijā. Pēc P. Aigara dzejoļa Vanadzēm salidojot, DVF vanadžu daļas vadītāja M. Ķeņģe apskata DVF vanadžu rosmes un devumus organizācijai, 20 lpp., 10 foto attēli.

Kaut arī šinī DVF atmiņu un dokumentu kopojumā vārdā minēti pāri par 300 DVF biedru un viņu aktīvitātes dažādos pasākumos, nobeidzot darbības pārskatu Pēcvārdā konstatēts, „ka, diemžēl, izdevuma neliela apmēru dēļ nav bijis iespējams pilnīgāk raksturot nodaļu un kopu dažādās rosības un pasākumus. Nav bijis arī iespējams pieminēt visus daudzos čaklos darba veicējus, kas, veidodami nodaļu un kopu dzīvi, reizē ir veidojuši visu organizāciju." Jācer, ka DVF 30 gadu jubilejas gadījumā šis izdevums nebūs vairs brošēts un piedzīvos „lielākus apmērus"!—

Darbības pārskatam pievienoti četri pielikumi:

a. 1948. g. 6. marta DVF noteikumi; b. DVF nodaļu un kopu saraksts. (No sākotnējām 161 nodaļām un kopām pašlaik vēl darbojas 32, pie 22 nodaļām pastāv arī vanadžu kopas); c. DVF skaitliskais sastāvs 25 gadu pastāvēšanas laikā. (Lielākais dalībnieku skaits bijis 1950. g. martā — 5800; mazākais 1972. g. janvārī — 2107.); d. ar krūšu nozīmi zeltā apbalvoto DVF biedru saraksts. Tanī uzrādīti pavisam 53 apbalvotie. Pirmo krūšu nozīmi zeltā saņēmis Latvijas sūtnis un DVF goda priekšsēdis K. Zariņš. Tagadējais DVF priekšsēdis J. Frišvalds bijis 13. zelta nozīmes saņēmējs.

Publikācijas beigās ievietoti labvēļu, DVF nodaļu, laikrakstu, draudžu un uzņēmumu sludinājumi — sveicieni DVF 25 darba gadu jubilejā — pavisam 34. Jāpievienojas DVF jaunatnes daļas vadītāja L. Ceriņa pamatotai pārliecībai, ka DVF Lielbritanijā ar palāvību var skatīties nākotnē.

Jubilejas rakstu krājums iespiests uz labas kvalitātes papīra 1000 eksemplāros, tas pasūtināms DVF birojā: 72 Queensborough Terrace, London W 2, England, maksā 1 angļu mārciņu. Līdz šim nevienai citai DV saimei nav šādas publikācijas.

Ž. I.

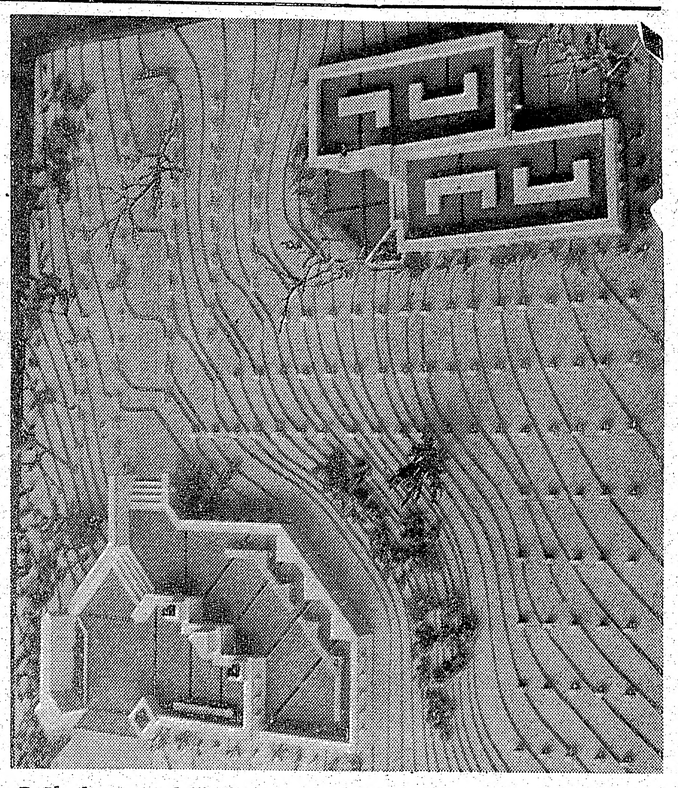

Brāļu kapu paplašināšanas projekta modelis Katskiļu kalnos. Projektu gatavojis arch. A. Ādamsons. Kapu izbūves otrā fazē paredzēta vieta vēl 600 urnu novietošanai.

J. Liģera uzņēmums

Tagad ir citādi —

Ņujorkā

Ap 800 teātŗa cienītāju 30. septembrī divās izrādēs Ņujorkā noskatījās A. Straumaņa jauno lugu Tagad ir citādi, ar kuŗu Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansamblis pašlaik viesojas Ziemeļamerikas latviešu centros. Abas izrādes bija izkārtojusi šejienes Daugavas Vanagu apvienība. Pēcpusdienas izrādē bija ap 330 skatītāju, bet vakara izrādē ap 450, kaut gan zāle, kuŗā izrādes notika, varēja uzņemt ap 1000 apmeklētāju.

Lugas saturs, kā tas jau minēts laikrakstu recenzijās pēc izrādēm citos latviešu centros, lasītājiem zināms. — Tēlota divu latviešu profesoru darbošanās Amerikas mazpilsētas universitātes vidē, kāda tā ir visur šajā kontinentā. Radikālo studentu trokšņainās demonstrācijas un saukļi, tāpat kā viņu sarkanā krāsa, mums nevienam nav sveša lieta. Bet tā ir tikai ārējā čaula, kuŗu redzam no ārpuses, kuŗa apņem cilvēkus, kas tajā ieslēgti ar visām savām problēmām, savām lielajām un mazajām rūpēm. Likās, ka Ņujorkas skatītājus pietiekami nesaistīja lugas laikmetīgais saturs. Tie neiedziļinājās mūslaiku problēmās augstākajās mācību iestādēs, nesaprata profesora atlaišanu no darba tieši Ziemsvētku vakarā, un laikam nesaprata arī filozofijas profesora lekcijas saturu, to ieskaņojot skaņu lentē.

Ņujorkas latviešu teātŗa cienītāji tomēr prata novērtēt aktieŗu labo spēli. Sevišķi pievilcīgs bija O. Uršteina tēlotais un no latviešiem aizgājušais profesors Ležērs, agrākais Lēģeris. Hipija melnā bārda labi izcēla viņa tēlojumu. Reāls bija arī R. Mucenieka tēlotais filozofijas profesors Kārlis Ābele, kam līdz pensijai vēl palikuši pieci gadi. Ilgie aplausi un aktieŗiem pasniegtie ziedi liecināja, ka skatītāji apbrīnojuši tēlotāju spējas.

Apmeklētāju skaitā bija arī jaunatne. No literātiem bija redzami T. Zeltiņš, O. Bergmansons, G. Saliņš u. c. Henrijs Moors ar dzīvesbiedri bija tikko atgriezušies no atvaļinājuma Itālijā, bet preses fotografs B. Rozītis ar savu „otro pusi" no atvaļinājuma Spānijā. Priekšējās rindās bija redzama arī Ņujorkas latviešu aktieŗu saime.

V. Irbe

Svešā valoda latviešu akadēmiķu saimē

LATVIJAS UNIVERSITĀTES GADASVĒTKI VINIPEGĀ

Lai gan Vinipegas pilsētā dzīvo tikai ap divi simti latviešu, spriežot pēc universitātes gadasvētku viesu skaita, rīkotājiem būtu iemesls lielīties. Kopš 14 gadiem, kad Vinipegā sāka rīkot Latvijas universitātes dibināšanas atceri, apmeklētāju skaits visu laiku bijis stabils. 1958. gadā atceres svētkos bija pulcējušies 70 dalībnieku, un šis skaits palicis nemainīgs visus gadus; arī šogad apmeklētāju bija tikpat daudz.

Ievērojami turpretim mainījies apmeklētāju sastāvs. Pirmajos gados Latvijas universitātes gadasvētkus apmeklēja vienīgi vecākā paaudze. Tagad aina mainījusies — lielais vairums apmeklētāju nāk no jaunās paaudzes. Ir daļa jauniešu, kas nerunā vairs latviešu valodu, taču Latvijas universitātes gadasvētkos tie ierodas, kaut runājot svešu valodu...

Vakaru no Vinipegas akadēmiskās kopas atklāja agronoms Alfrēds Vītiņš. Viņš savā runā uzsvēra, ka Latvijas universitāte bijusi latviskās vides centrs gadu desmitos. Dzirksts, kas liesmojot latviešu jauniešos, cauri paaudzēm tiekot nesta tālāk. Tad viņš nolasīja Latvijas universitātes himnu. (Citus gadus to dziedāja!) Nolasīta tā atstāja labāku iespaidu nekā slikti nodziedāta...

Latvijas universitātes gadasvētkos Vinipegas akadēmiskai saimei paraža pasniegt grāmatas vidusskolu un universitāti beigušiem. Par universitātes beigšanu grāmatu saņēma Ināra Kļaviņa, bet par vidusskolas — Kristīne Stafecka un Silvija Burka, kas ir Kanadas ātrslidošanas meistare vairākās distancēs. Pagājušo ziemu viņa piedalījās kā Kanadas pārstāve Ziemas olimpiadā Japānā. Sacensībā, kur viņai bija izredzes uzvarēt pasaules mērogā, Silvija nelaimīgi krita. Pieceļoties viņa tomēr vēl paspēja izskriet mērķim cauri, tā iegūstot astoto vietu. Kristīne Staficka šovasar uzvarēja etnisko grupu sacensībās, iegūstot „Miss Folklorama 72" titulu. Viņai par godu Vinipegas organizācijas oktobŗa beigās veltīs īpašu sarīkojumu, kur piedalīsies visu etnisko grupu pārstāvji.

Akadēmisko runu bija uzrakstījis T. Puisāns, kas pats bija aizkavēts dienesta pienākumos Kanadas ziemeļos. To nolasīja A. Vītiņš. Temats: Latviešu nacionālie centieni. T. Puisāns savā referātā lika klausītājiem pārdomāt, ko mēs šodien darām nacionālā plāksnē. Atbilde būtu vienkārša, — neko! Tas līdz šim nav atradis dzirdīgas ausis arī mūsu jaunatnē. Ļoti ietekmīgi referents bija apskatījis nacionālisma izpausmes Latvijas valsts tapšanas laikā. Pēc akadēmiskās runas svinīgā akta dalībnieki nodziedāja studentu himnu Gaudeamus igitur.

Saviesīgais vakars sākās ar polonēzi, ko vadīja agr. A. Vītiņš. No Graftonas, ASV, bija ieradušies viesi — Dr. A. Vitums ar dzīves biedri baltu filoloģi Ēriku. Viņi priecājās redzēt tik daudz jaunās paaudzes un izteica vēlēšanos ierasties arī nākamgad. **V. Z.**

Zemes iemērīšanas darbi Brāļu kapu paplašināšanai Katskiļu kalnos, no kreisās Andrejs Lācis, Ernests Kundziņš un projekta autors arch. Arvids Ādamsons.

J. Liģera uzņēmums

Čikagas impresijas

Jo dziļāk iestiegam civilizācijā, jo vairāk mums darīšanu ar skaitļiem. Numuri, cipari, skaitļi — braukšanas atļaujas, auto, pensiju fondu, mājas, istabas, stāva. Uzvalka, apkaklītes, miesas izmēru, kurpju. Patlaban nāk klāt aptuvenības procenti. Vakar vakarā bija 80% izredzes uz lietu, šorīt — tikai vairs 30%. Dzeltenās lapas Superior ezera tuvumā parādījušās jau uz 75% kokiem, Čikagas apkaimē — tikai 20%. Var notikt, ka šai sistēmai progresējot, varam turpināt... ir 35% izredžu, ka mans vīrs būs uzticīgs joprojam firmas komandējumā Toronto, bet tikai 15% — izbraukumā uz Luiziānu, kur mājo skaistās francūzietes. Agri no rīta likās, ka ir tikai 19% izredžu saņemt algas pielikumu, jo šefs izskatījās īgns. Pusdienas laikā viņa seja apskaidrojās un izredzes uz pielikumu bija 56%! Viss, kas darbiniekam jādara — jānogaida, līdz % uzkāpj līdz 90 vai 95%, tad prasīt algas pielikumu ir droša lieta.

☆

Ornitologi noskaidrojuši, ka Čikagā izzuduši vērtīgie putni. Viņus aizstāj „mazvērtīgie" zvirbuļi, kas arī sāk atkal pakāpeniski skaitliski samazināties. Toties vairojas kaķu skaits. Hm . . . Kas tur liels par tādu statistiku ko rakstīt? Putni kaķus neēd, bet kaķi putnus — labprāt! Ja putni ēstu kaķus, samazinātos kaķu skaits, bet uz to nav ko gaidīt. Lai putniem būtu kur apmesties un tos neapēstu, pilsētas vidū, kādā parkā ierīkota „putnu svētnīca" — „bird sanctuary". Varbūt tulkojums nav labākais, bet grūti šim pasākumam atrast piemērotu vārdu latviešu valodā. Viss būtu labi, bet — putni uz šo miera vietu nenāk! Tāpat, kā dažs labs cilvēks, viņi nolēmuši dzīvot īsu, bet interesantu mūžu, nevis — mierīgu, ilgu un garlaicīgu...

☆

Ir skaisti būt tālā dārzā, kur aug augsti koki un brīnumainas puķes. Rokās nonākusi maza, olīvzaļa grāmatiņa — Zinaīdas Lazdas „Dzīvības lauki"., lirikas izlase.

Zvīļo vasara augstu,
Upē ūdens spīd;
Kā pār Dieva plaukstu
Viss slīd.

Tikai 12 īsi vārdi, bet kas par gleznu! Pēdējo reizi sastapu Zinaīdu Lazdu 1. dziesmu svētkos Čikagā. Atcerējāmies „Tālā dārza" izdošanas dienas — vajadzēja 3 tauku bundžas un tūkstoš papīra marku iemaksai papīram. Līgumu parakstot nezinājām, vai papīru dabūsim un vai „Tālā dārzā" iznākšanu nevajadzēs atlikt. Nosvinējām notikumu — Zinaīda Lazda izcepa siļķi. Mazliet vēlāk mums piebiedrojās docents, tagad prof. Dr. K. Kaufmanis, arī Lazdas dzejas cienītājs. „Tālais dārzs" iznāca Harija Gricēviča grafiskā ietērpā.

Gadus vēlāk satiku Lazdu tautu meitu vidū, 1. Čikagas dzesmu svētkos. „Kā jūtaties?" Viņa skumji pasmaidīja: „Tagad — labi."

Mazo grāmatiņu izdod apgāds „Ceļinieks", liriku sakārtojusi (lieliski!) Ilze Šķipsna, redaktori — Ojārs Jēgens, Lalita Muižniece un Rasma Sināte. Zinaīda Lazda aizgājusi, Zinaīda Lazda palikusi mūsu vidū. Krājumiņa darinātāji veikuši klusu, svētīgu darbu, kamēr skaļie un nesavaldīgie kaisījuši sēnalas vējā.

K. Ezermalietis

Apgroziti ap 50.000 dolaru

ŅUJORKAS LATVIEŠU DRAUDZES BĒRNU NOMETNES DEVĪZE: „RUNĀSIM LATVISKI!"

Ņujorkas draudzes bērnu vasaras nometnē Elka Parkā, Katskiļu kalnos, šovasar piedalījušies 378 nometņotāji. Vairāk nekā puse no visiem dalībniekiem nākuši no citām vietām, no Ņujorkas draudzes 184, no citurienes 194. No Vašingtonas bijuši vairāk nekā 30 dalībnieku, no Filadelfijas 15, no Montrealas 13, no Menčestras 14. Tālākie nometņotāji bija no Venecuelas un no Takomas, Vašingtonas pavalstī, bet viena audzinātāja no Anglijas.

Jaunākie nometņotāji bijuši 5 gadu veci, vecākie 17 gadīgi. Parastajiem četriem divnedēļu nometņošanas periodiem jāpieskaita vēl jaunatnes periods, kas notika augusta beigās un septembra sākumā. Nodarbības noritēja pēc Divreiz divi nometnes parauga, un jaunieši bija sadalīti trijās interešu grupās, katrā pa 19 dalībnieku. Paidagoģisko grupu vadīja skolotāja Mirdza Paudrupe no Kalamazū, latviešu valodas nostiprināšanas grupu Z. Lapiņa un N. Valtere, bet nacionālpolitisko interešu grupu nometnes vadītājs M. Lapiņš. Lektori bija vairāki latviešu sabiedriskie darbinieki.

Vēl nav galīgo rezultātu, bet apgrozība bijusi apmēram 48.000 dolaru. Zināmu atlikumu nodos draudzes īpašuma komitejai nometnes uzturēšanai un uzlabošanai.

Pēc vispārēja vērtējuma šogad nometņotāju stāja un disciplīna bijusi priekšzīmīga, respektējot devīzi: „Runāsim latviski".

Vasaras nometnes laikā notikuši 26 brīvdabas dievkalpojumi. Katrā periodā bijušas kā reliģiskas, tā latviskas apceres, dziedāšanas un mūzikālā programma, sports. Iznāca nometnes laikraksts „Nometnes taure", bet nedēļu nogalēs bija lielāki sarīkojumi, teātŗa izrādes un koncerti. Daudzi pievienojās koklētaju grupai, gleznošanai un latviešu valodas kopšanas nodarbībām.

Draudze šaruden uzcēlusi jaunu mītni bērniem. Ierīkots arī papildu mašīnu novietošanas laukums, jo nedēļu nogalēs bija grūtības novietot daudzo viesu mašīnas. **Vk**

☆ Rietumvācija izveido kustīgus spēkus terroristu apkarošanai. Tie būs novietoti Bonnā un apgādāti ar helikopteriem. Vienībā ietilpst arī eksplozīvo vielu eksperti un techniskie speciālisti. Viņi spēs 45 minūtēs sasniegt ikvienu lidlauku valstī.

☆ Pāvests Pauls VI nosvinēja savu 75. dzimšanas dienu un norādīja, ka viņš arī turpmāk vadīs 600 milj. pasaules katoļu. Vatikāns saņēmis apsveikumus no daudziem pasaules valstu vadītājiem. Pāvests bija uzaicinājis bīskapus un kardinālus ar 75 mūža gadiem aiziet atpūtā, kas radīja minējumus par pāvesta atkāpšanos.

Dan's Esso Service

66 Bayview Ave., Richmond Hill. Tel. 884-5641
ATVĒRTS PIRMD. — PIEKTD. NO PL. 7 — 10,
SESTD. NO PL. 7 — 7 VAK.

ESSO

Atlasa riepas, baterijas un daļas. Modernākā motoru „tune-up". Visi darbi garantēti.

Ed Taurin's Esso Service

663 Kingston Rd. pie Main St. Toronto, Ont. Tel. 691-9547
ATVĒRTS PIRMD. — SESTD. NO PL. 7 — 7 VAK.

Reiz tālu kaujas laukā...

DV vīru koŗa Kanadā uzvedums dziesmās un skatos ar sekojošu saviesīgu vakaru sestdien, š. g. 14. oktobrī, plkst. 19.00
Columbus zālē — Sherbourne un Linden.

Goda viesis *VILIBALDS DROSMIŅŠ* *(Edgars Ābele)*

Režisors V. PUKATS
EDGARA KRAUJIŅA teksts
Diriģents ARNOLDS SAULĪTE

Goda viešņa *LAMCADRICU* *ELLA (?)*

Solistes: *DACE KĀRKLIŅA un MIRJAMA BĒRZIŅA*

Mūzikālās daļas vadītājs IMANTS SAKSS
Dekorātors KĀRLIS BĒRZIŅŠ
Apgaismotājs VALDIS TURĶIS
Skaņu meistars IMANTS ĶIPIS
Komandants ELMARS KRŪKA

PILNA BUFETE ■ DEJA ■ „RUNČI TRIMDĀ" (pilnā sastāvā)

Ieeja 1. v. $4-, 2. v. $3.-; saviesīgajam vakaram $2.-, kopbiļete 1. v. $5.-, 2. v. $4.-. Biļetes iepriekš pārdod DV grāmatnīcā, 491 College St.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
RĪKO
GADSKĀRTĒJOS
Gada svētkus
14. oktobrī pl. 7.30 vakarā
Programmā: **soprāns Dace Kārkliņa**
Saviesīga dzīve ● Arro deju kapella ● Pilna bufete
Sarīkojuma laikā notiks dāmu komitejas rīkotās loterijas izloze. Ieeja $3.00

Fotografiski darbi
ar izcilu kvalitāti!

Pieprasiet informāciju par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājumu nodošanai

tālr. 863-1166
Benjamiņa filmu laboratorija

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont. tālr. 533-2837

RELIĢISKĀ DZĪVE

Kristīgais optimisms

Ir seklais optimisms un ir dziļais optimisms, bet ir arī kristīgais optimisms.

Seklais optimisms parādās tur, kur kādam uzsit uz pleca un teic: Tu esi izveicīgs! Turi galvu paceltu, bet aizmiedz acis, tad tevi nekas nepārsteigs! Bet kad nāk pārbaudījumi dzīvē, tad šie optimisti pazuduši no sadzīves skatuves. Šāds optimisms ir cilvēkam kā kāda virsēja kārta, kuru nokasot, parādās pesimists. Seklā optimisma lozungs ir: Smaidi, vienalga, lai kāds būtu tavs iekšējais noskaņojums. Seklo optimismu kāds ir tā definējis: Optimists ir tas, kam nerūp, kas notiek, kamēr notiekošais neskar viņu pašu. Viņš bāž savu galvu smiltīs kā strauss. kāds dzejnieks tā izteicies: Optimists ir tas, kas redz gaismu, kur gaismas nav; pesimists ir tas, kas izdzēš gaismu, kur tāda ir.

Ir cits optimisms, kas ir pamatā visai civilizācijai. Sauksimto par dziļo optimismu. Dziļajam optimismam ir stipras saknes ticībā, cerībā, neatlaidībā, uzņēmībā, drosmē. Kad nāk pārbaudījumi, dziļais optimists nepazūd, bet griež muguru pretī katrai vētrai. Viņš saprot, ka viņš visu, kas notiek viņam, nevar kontrolēt, bet viņš zina, ka viņš var kontrolēt savas reakcijas pret visu, kas notiek viņā.

Pagātne aizgājusi, tagadne aiziet, mēs dzīvojam cerībā un ticībā, ka būs rītdiena. Rītu būs labāk nekā šodien. Mēs uzliekam acenes ar rozā krāsainiem stikliem un piemānam sevi. Optimists, turpretī, skatās nākotnē ar valējām acīm, skaidru prātu, norūdītu mugurkaulu, stipru gribu. Un šie ir tie cilvēki, kas bīda uz priekšu progresu civilizācijā.

Piemēram Otrā pasaules kaŗa laikā pēc Denker kas un Francijas sabrukuma, Anglija palika viena pret Hitlera pārspēku, jo vācu lidmašīnas katru nakti izbēra savu bumbu kravu uz lielākām pilsētām Britu salās. Tas bija laiks izmisumam. Bet tā nedomāja Čērčils. Kādā savā runā 1941. gada 12. aprīlī viņš izteicies tā: „Cik man laiks atļauj, es izbraucu uz vietām, kas ir ienaidnieka bumbu sagrautas. Bet ko es redzu? Starp drupām es redzu cilvēkus smaidošām sejām un gaišām acīm, drošus un paļāvīgus. Šo cilvēku gars ir izaudzis brīvībā un ieaudzis brīvās tradicijās, kas veidojušās gadsimtos. Tagad šo angļu nesalaužamo brīvo garu var redzēt starp drupām. Ticība brīvībai mūs glābs!" — Dziļš optimisms.

Piecus gadus Kolumbs centās sakollektēt naudu savam izsapņotajam braucienam meklēt jaunas zemes. Visbeidzot viņš pārliecināja spāņu ķēniņieni Izabellu pārdot savas dārgakmeņu rotas un financēt viņa pasākumu. Kad Kolumbs atradās lielajā okeanā, viņa kuģa ļaudis sadumpojās. Viņa ticība un rosme uzvarēja, un Kolumba dziļais optimisms atrada jaunu zemi — Ameriku.

Galilejs uzdrošinājās meklēt jaunus ceļus astronomijā. Ar paštaisītu teleskopu viņš skatījās debesīs tumšajās bezmākoņu naktīs. Viņa pirmais teleskops palielināja visu tikai divkārtīgi. Viņa otrais teleskops bija ar 32-kārtīgu palielināšanas spēju. Viņš atrada, ka tā sauktais Piena Ceļš sastāv no neskaitāmām zvaigznēm un planētām, un mūsu zeme griežas ap sauli un ne saule ap zemi. Tā laika inkvizīcija tiesāja Galileju un lika viņam atsaukt savu mācību. Galilejs atsauca, bet pa tiesas nama durvīm ārā ejot viņš nosaucis: Un tomēr zeme griežas ap sauli! Galileja dziļais optimisms pavēra durvis astronomijas tālākam progresam, un šodien Kalifornijā, Palomara kalna observātorijā uzstādītā teleskopā var redzēt zvaigznes, kas ir biljoniem gaismas gadu atstatu no mūsu zemes.

Un tā mēs varētu atrast daudz piemēru dažādos laukos, kā zinātnē un mākslā, tā arī reliģijā. Reliģijas laukā Jēzus bija lielākais optimists. Pirms krustā sišanas Jēzus tā teica saviem bailīgiem mācekļiem: „Es pasauli esmu uzvarējis... turiet drošu prātu!" Mācekļi bija sava Kunga optimismu sevī uzņēmuši un Svētais Gars Vasarsvētkos to atraisīja, un tie aizgāja kā pasaules uzvarētāji, lai gan visi, izņemot mācekli Jāni, aizgāja no šīs pasaules pa mocekļu ceļu.

Lai kristietis varētu būt kristīgs nekristīgā pasaulē, viņam dziļais (kristīgais) optimisms ir nepieciešams. Kristus ir uzvarējis pasauli, Kristum pieder pasaule, kristīgā draudze ir neuzvarama. Tāds ir kristīgā optimisma pamats.

Edvarts Tūters

PELĒKAS DIENAS

Ēnas gaismu sedz,
Pelēks dienām vaigs.
Kūmās neatnāk
Sen vairs sapnis maigs.

Sveša pilsēta,
Miglas skūpstīta,
Sauli neatnes
Man uz palodas.

Ielās pelēkās
Pūlis kūņājas;
Dievu aizmirsis
Baudās apmaldas.

Dienas vadu es
Skumjām aplipis,
Gala neredzu —
Kā še beigsies viss?

Te, kur valdīt grib
Pūlis — diedelnieks;
Skrandām līdzinās
Dienas, dienu prieks.

DOMĀSIM

„Ja tu, Kungs, pielīdzinātu noziegumus, kas tad, ak Kungs, varētu pastāvēt?"
Es esmu priecīgs patiesi,
Psalms 130:3.

Kungs, ka Tu proti un spēji un gribi atkal izdzēst skaņu lentes! Kā es varētu izturēt, ja manu zemes dzīvi atskaņotu kaut kur izplatījumā un man pašam vajadzētu tajā klausīties. Tā man būtu elle! Bet Tu, Kungs, piespied taustiņu, ritenis ar lenti gan griežas, bet es nekā nedzirdu. Tās ir debesis! Cik Tu esi labs, Kungs, ka Tu esi gatavs izdzēst manu pagātni! Tagad es saprotu psalmistu vārdus: „Cik tālu ir rīti no vakariem, tik tālu Viņš liek mūsu noziegumus nost no mums... Teici to Kungu, mana dvēsele!"

LŪDZU KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas
raidījumu 17. gadagājumā
radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no
pl. 9 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs
(vilnis 1270)
Informācija — tālr.
Toronto 261-4218.
Adrese: 106 Dorset Rd.
Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

Kristīgs latviešu
radio raidījums
PRIEKA VĒSTS
katru svētdienu pl. 2.45 p.p.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis: 749-0832

Dievkalpojumi Kanadas baznīcās

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

15. oktobrī — plkst. 11 rītā — mācītājs Ā. Čops. Dievkalpojumam sekos filmas izrāde bērniem un Svētdienas skolas skolotāju un bērnu vecāku apspriede.

22. oktobrī, plkst. 11 — archibīskaps A. Lūsis. Svētdienas skolas darba atsākšana.

29. oktobrī, plkst. 11 rītā — Ticības atjaunošanas svētki. Archibīskaps A. Lūsis. Jauniešu grupas nodarbības (14—15 g. v.) plkst. 10 rītā. Svētdienas skola plkst. 10.30. Iesvētes mācība — pēc dievkalpojuma.

Jauniešiem, kas grib iesvētīties 1973. g. maijā, jāpiesakās līdz 22. oktobrim.

Māc. Ā. Čops, 38 Baliaby Cr., Don Mills, tālr. 449-4087; Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

15. okt. dievkalpojuma nebūs. Mācītājs notur dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā pl. 11.

22. okt. p. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola.

29. okt. pl. 3 Reformācijas svētku dievkalpojums. Svētdienas skola. Pl. 5 prof. T. Ķeniņš stāstīs par saviem pieredzējumiem un vērojumiem Eiropas mūzikas dzīvē.

Iesvētes mācība sāksies 1. adventes svētdienā, 3. decembrī. Iesvētāmiem jāpiesakās pie mācītāja.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

15. oktobrī plkst. 2 pēc p. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma mācību stunda priekšiesvētes jauniešu grupai.
29. oktobrī plkst. 2 pēc p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma, plkst. 3 pēc p., draudzes bazārs baznīcas apakšējā zālē.

BRAMPTONĀ

22. oktobrī plkst. 1.30 pēc p. dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze, 18. Victoria Avenue South.

15. oktobrī, plkst. 10.30 rītā dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem; pl. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

Spoki

Spoki tomēr eksistē! Tu vari tos noliegt, bet viņi tevi nenoliedz. Spoki ir bailīgas sirds un slimas fantazijas veidojumi. Spokiem ir visādi vārdi: neizdošanās, mazvērtības sajūta, sevis nožēla, vainas apziņa, neizmantotās izdevības un miljoniem citu nosaukumu. Viņi ir. Mums ar viņiem ir darīšana katru dienu. Spoki eksistē.

Bet nebīsties no spokiem! Ej tiem pretī. Sniedz tiem pat roku. Skaties tiem acīs. Uzklausi viņu vārdus un čukstus. Bet ļad, — saņem dūšu un padzen tos. Nebīsties no spokiem!

Ja tu ļausi viņiem vaļu, viņi tevi sadrupinās. Viņu mājvieta irtavā prātā un tavas sirds tumšākos kaktos Viņus var pazīt no negātīvas valodas. Piemēram! Redzi, tev neizdevās... tev nekad nav izdevies... tev nav vērts censtīes kaut ko sasniegt!— Visa tava dzīve ir liela kļūda... nav vērts! — Tu neesi dzimis darīt lielus darbus... nemēģini peldēt dziļos ūdeņos, pabradājies krastmalā!

Ja es toreiz to nebūtu darījis, tad šī vainas apziņa mani tagad nevajātu! — Ja es nebūtu tāds, kāds es esmu... ja man būtu Cicerona runas spējas, ja man būtu Einšteina smadzenes, ja man būtu tikai puse no Mocarta mūzikālās apdāvinātības, ja man būtu... tad gan jūs redzētu, kas no manis iznāktu, bet tagad — nekas!

Šis un citi līdzīgi spoki tevis paša radīti. Viņi uzbāžas kā istabā iekļuvis ods, kas te pie vienas auss, te pie otras, un ātrāk tu no tā neatbrīvosies, līdz tu to nebūsi nositis (!).

Tu pats radi spokus, kas neļauj tev izveidot pilnvērtīgu dzīvi, tādēļ — nebīsties no pašradītiem spokiem!

Jēzus tā teica: „Ieeita caur šauriem vārtiem." Tie vārti ir tik šauri, ka tu un tavi spoki nevar tiem izspraukties cauri. Ja tu ej, tad tev viss jāatstāj šaipus vārtiem.

Viņpus vārtiem tevi sagaida Dieva piedošana, kas atņem visas tavas kļūdas, vainas, neizdošanos, un mazvērtības sajūtu ar sevis nožēlu tu aizmirsti kā nelabus murgus, jo kam Dievs piedevis, tas ir tapis par Dieva bērnu, un Dieva bērns ir brīvs no visiem spokiem!

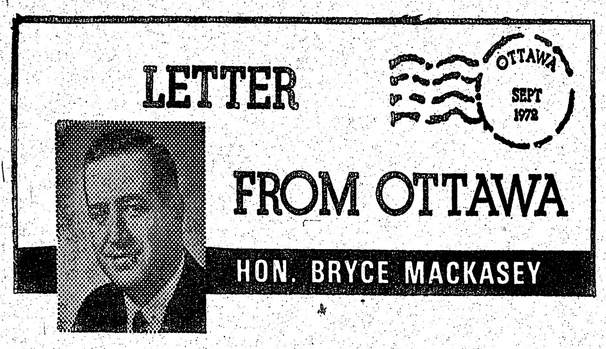

VĒSTULE NO OTAVAS

Nesen parlamentā paziņoju, ka manā departamentā uzsākta tūlītēja rīcība, lai samazinātu sastrēgumu, kāds radies 13.000 personām, gaidot uz izziņu kā iebraucējiem - ieceļotājiem. Ierosināta arī apspriede par lietām, kas atrodas Ieceļošanas pārsūdzības komisijas izlemšanai. Mans nolūks ir gan novērst nevēlamo sastrēgumu ieceļošanas lūgumu lietās, bet nevis atļaut ieceļot it visiem gribētājiem.

Lai šo sastrēgumu mazinātu, esmu pieņēmis darbā 260 jaunus darbiniekus. Tiks pārbaudītas visas nokavētās lietas, kā arī novērsti kavēkļi tekošo iesniegumu kārtošanā. Kam ieceļošanas stāvoklis vēl nav noskaidrots, viņu lietas vēlreiz apsvērs, pārbaudot šo personu piemērotību palikt Kanadā un spējas iekļauties Kanadas dzīvē.

Ieceļošanas lietas kārtojot, apsvērs arī paredzamo ieceļotāja uzvešanos Kanadā. Mans departaments noraidīs tādus ieceļot gribētājus, kuŗu nostāja ir vai varētu būt nevēlama no valsts drošības viedokļa vai arī veselības stāvokļa, kas varētu būt par slogu valsts aizgādībai. Apsvērs arī paredzamā ieceļotāja financiālo stāvokli, aroda un valodas pārvaldīšanu, piedalīšanos sabiedriskā dzīvē un nodarbināšanas iespējas.

Sākot ar 1973. g. 1. janvāri paredzamo, Kanadā esošo, ieceļotāju lūgumus izšķirs viena mēneša laikā, bez kavēšanās ievācot arī papildziņas, ja tādas būtu vajadzīgas.

Esmu noteicis, ka izziņu sastrēgums novēršams līdz 1974. g. 1. aprīlim.

Kanadas ieceļošanas politikas pirmais mērķis — atvieglot tādu personu ieceļošanu, kam ir arods un spējas šajā zemē svarīgās nozarēs. Mēs rūpēsimies arī par ģimeņu apvienošanu un bēgļu grūtību pārvarēšanu.

Personīgi es uzskatu ģimeņu apvienošanu, neatkarīgi no rases, ticības, krāsas vai vecuma, kā vienu no svarīgākiem jautājumiem mūsu ieceļošanas politikā, un ar šādu humānitāru pieeju es apkaŗošu diskrimināciju un aizspriedumus, kur vien tie pastāvētu.

Piemēram, Kanada atzinusi starptautiski izteiktu „bēgļu" apzīmējumu, kāds ietilpināts 1951. gada Konvencijā par bēgļu statusu. Uz šo noteikumu pamata Kanadā ielaižami bēgļi, kas spējīgi iekļauties tās dzīvē, pat nepieturoties pie stingrajām prasībām, kādas uzstāda parastajiem ieceļotājiem. Tā 1968. gadā Kanada laipni uzņēma 10.975 čechoslovakus. 224 tibetiešiem, kas iebrauca Kanadā 1970./71. gadā, bija dota iespēja iemācīties valodu un arodu, kas viņiem palīdzēja iekļauties vietējā sabiedrībā.

Tie ir tikai divi piemēri, kā mūsu ieceļošanas politika pakļaujas humānitāriem mērķiem. Protams, piemēru daudz vairāk.

Interesanti piezīmēt, ka 1971./72. fiskālā gadā Kanada uzņēma 117.568 ieceļotājus, un apsveica Dr. Ričardu Svinsonu no Liverpūles, Anglijā, ka 10. miljona ieceļotāju. Kopš 2. pasaules kaŗa vairāk nekā 3½ milj. ieceļotāju visu rašu un ticību, uzņemti Kanadā no daudzām zemēm.

Ap 58.268 personas iekļāvušās šejienes darba procesā, ienesot Kanadas saimniecībā vairāk nekā 340 milj. dolaru.

Valdība tic, ka Kanadai jāturpina tās attīstība, pārsniedzot to, ko panācām pēdējos gados, un ka mūsu zeme prasa vairāk ieceļotāju nākamos gados.

Mums vajadzīgi cilvēki ar gara dāvanu un aroda spējām. Mēs apsveicam, ka Kanadas dzīve kļūst bagātāka ar kultūru dažādību, valodām un tradicijām. Kanada kļūst vislabākā zeme, kur dzīvot.

Bryce Mackasey

B. E. Ring Funeral Home
7783 YONGE STREET
THORNHILL, ONTARIO
TELEPHONE:
889-7783

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTU PĀRKARES (Soffit & fascia)

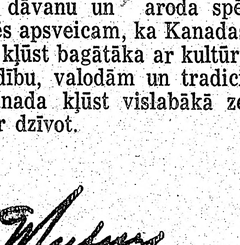

Īpašnieks Artūrs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave., North

WEST ARKA
PIEDĀVĀ LIELĀ IZVĒLĒ
- DĀVANAS
- ROKDARBUS
- SKAŅU PLATES
- GRĀMATAS

2282 Bloor Street West — Toronto 9, Ontario.
Tel. 762-8751

333 LOTTERY
Latviešu
lielloterija
latviešiem

GALVENAIS LAIMESTS
$33,333.33
KOPĀ LAIMESTOS
$52,909.92

Nākošā izloze jau 21. okt.	3333.33
	333.33
	33.33
tad 21. dec.	3333.33
	333.33
	33.33
Galvenā izloze 21. martā	33333.33
	3333.33
	333.33

Tā pati loze piedalās visās izlozēs!

Pievienoju čeku ☐ m.o. ☐ uz 333 Lottery nosaukuma,
☐ $13.50 par 1 grāmatiņu
☐ $ 1.50 par 1 lozi
☐ Lūdzu piesūtīt vēl ..... grāmatiņas,
samaksāšu pēc pārdošanas
Vārds .....
Adrese: .....
333Loterija, 16 Queen St. N., Hamilton 13, vai
P.O. Box 6280, Sta. F, Hamilton, Ontario

IZNĀKUSI
jauna skaņu plate.
Deju mūzika Nr. 2
DV Kanadā izdevums — Stereo. — Cena $6.50..
Saturā:

1. PUSĒ
1. Neapoles naktis, valsis
2. Vecais ratiņš, fokstrots
3. Atvadu valsis
4. Vēlreiz dzirdēt, tango
5. Sudmaliņas

2. PUSĒ
6. Skaistā dārzniece, valsis
7. Ceriņi kad dārzos, lēns fokstrots
8. Kā tev, tā man, angļu valsis
9. Bellami, fokstrots
10. Tev mana sirds, tango
11. Rozamunde, polka.

Piedalās:
Pēteŗa Daimonda orķestris, Silvio Camilleri — cordovax, DV Kanadā vīru koris un solisti: Dace Kārkliņa, Mirjama Bērziņa, Ženija Vītola, Viesturs Brants, Arturs Bērziņš un Edgars Kraujiņš. Skaņu meistars: Imants Ķipis. Vāku zīmējis: Ēriks Dzenis.
Skaņu plate pieprasāma DV KV skaņu plašu ekspedīcijai 16 Queen St. N. Hamilton 13, Ont. Canada. Tel. 52-9-7939.
Ekspedicijas vaditājs: Vilis Rudzitis.
Ekspedīcijai ir vēl krājumā visas Kanadas DV izdotās skaņu plates, kā karavīru dziesmas nó Nr. 1 līdz Nr. 4. Deju plate Nr. 1, Ziemsvētku plate un plate bērniem. DV apvienībām un nodaļām, kā arī atkalpārdevējiem atlaide.
Sagatavošanā latviešu karavīru dziesmu plate Nr. 5

L. LUNSKY

OPTIĶIS

Atvērts no pl. 9.30—6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos.
470 College St., Toronto.
Tel. 921-3924

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

☆

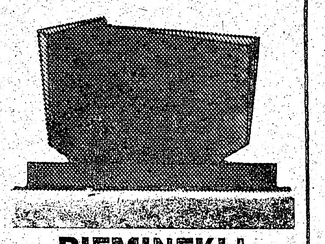

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

☆

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

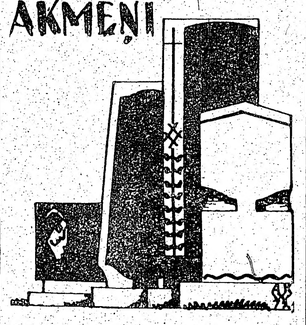

latvieša
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6,
Tālr. 466-5126

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz sestd. **no pl. 12 dienā — 1 naktī,**
svētdienās no pl. 12—9 vakarā

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

DĀVANAS KATRAM GADIJUMAM —
KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICĀ —
Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto 174
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak.,
sestdienās no pl. 9 — 1 dienā, svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju
(pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvaniet
921-7121

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- **VIZĪTKARTES**
- **IELŪGUMI**
- **BIĻETES**
- **VĒSTUĻU GALVAS UN APLOKSNES**
- **GRĀMATAS**
- **KALENDĀRI**
- **MĒNEŠRAKSTI**
- **AVĪZES**
- **UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI**

VEICAM

- **LAIKUS**
- **LABI**
- **UN PAR MĒRENĀM CENĀM**

vienā no lielākām latviešu akciju sabiedrībām Kanadā

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO 250, ONT.
(416) 466-1514

Godājamie lasītāji!

Lielu daļu no ienākuma Latvija Amerikā apgādam dod sludinājumi.

Uzņēmēji, ievietojiet sludinājumus mūsu laikrakstā.

Lūdzam arī visus laikraksta lasītājus atbalstīt sludinātājus, iepērkoties viņu veikalos un izmantojot to pakalpojumus.

The Peoples Denture Clinic

Ontario Zobu Techniķu Savienības locekle
661 Greenwood Ave., (pie Danforth pazemja pieturas)

IZGATAVOJAM NO LABĀKĀ MATERIĀLA PILNAS UN DAĻĒJAS PROTEZES, KĀ ARĪ PAPILDINĀJUMUS JŪSU PAŠREIZĒJĀM PROTEZĒM.
MŪSU DARBS IR GARANTĒTS.

Klinika atvērta no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9 rītā — pl. 1 pēcp. 7 minūtes no Don Mills Rd. un Eglinton Ave.

Tel. 461-0833

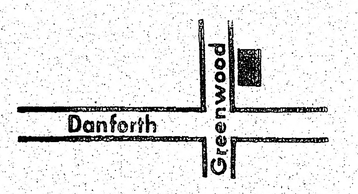

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — **782-7246.** Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTIGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

A. Eglītis — TV RENTAL
17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen). Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson Street, Toronto 17. Tālr. 534-0563

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. BERZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
tip-top MEATS
DELICATESSEN
Katru nedēļu kaut kas sevišķs
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. / Don Valley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 & 5

Mūsu draudzes loceklis

Viktors Bucenieks

dzimis 1907. gada 28. decembrī,
miris 1972. gada 6. oktobrī North Bay, Kanadā.

Piemin

Sadberijas latviešu ev. lut. draudze

Politiskā arēna bez jauniem gladiatoriem

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Tuvāko nedēļu laikā trīs vēlēšanu rezultāti trijās valstīs — Kanadā 30. oktobrī, Savienotajās Valstīs 7. novembrī un Rietumvācijā 19. novembrī — var pārveidot rietumu alianses turpmākās politikas sejas vaibstus. Maz domājams, ka šīs vēlēšanas radīs drastiskas pārmaiņas.

Kanadas pretrunīgais ministru prezidents Trudo aizvadītajos trijos gados nav radījis solīto taisnības valsti un demokratiju, kuŗā uzklausa katra pilsoņa balsi. Gluži otrādi, ministru prezidents radījis savas varas īstenošanai iespaidīgu, pāri par 200 ierēdņu lielu sekretariātu, kas faktiski ir atbildīgs par Kanadas ārpolitiskiem kūleņiem un vainojams sasāpējušos iekšpolitiskos jautājumos. Ārpolitikā īstenota vieglprātīga sadarbības tilta izveidošana starp Otavu un Maskavu un Otavu un Pekingu. Tajā pašā laikā Kanada pēkšņi nāca pie atziņas, ka jāsamazina gandrīz uz pusi bruņoto spēku kontingents, ko tā līdz šim deva NATO ietvaros Eiropas pasargāšanai no Pad. savienības tālākas invāzijas vecajā kontinentā. Trudo vēlēšanu runās apgalvo, ka ārpolitikā viņš esot īstenojis Kanadas tautas vairākuma vēlēšanos, kas nepārliecina. Caurmēra kanadietis nekad nav vēlējies un arī tagad nevēlas pārāk draudzīgas attieksmes ne ar Kremli, nedz Pekingu. Bez šaubām, kanadiešu farmeris vēlas pārdot savus kviešus, un parasti tos izdodas pārdot valstīm, kas pašas nespēj pabaŗot savus pilsoņus. Konkrētā gadījumā Kanadas kvieši uz Pad. savienību un sarkano Ķīnu netiek pārdoti tādēļ, ka šo zemju valdības izrādītu kādu pretimnākšanu Kanadai, bet gan tikai tādēļ, ka šīs komūnistu valstis nespēj pašas pieražot nepieciešamo pārtiku savu vergu miljonu pabarošanai.

Vašingtonas un Otavas attieksmes nekādā gadījumā nav palikušas sirsnīgākas pēc Trudo kritiskiem izteicieniem par Savienoto Valstu lomu Indoķīnas konfliktā un vēl nekorrektākā Vašingtonas un Kanadas sadarbības novērtējumu nesenā Maskavas apmeklējuma laikā. Trudo ar saviem divdomīgajiem komentāriem tādējādi uzlej aukstu ūdens šalti citkārt patiesi draudzīgām amerikāņu un kanadiešu attieksmēm. Ja Trudo 30. novembŗa vēlēšanās izdosies paturēt valdības mandātu, tad sagaidāma vēl tālāka Vašingtonas un Otavas atsvešināšanās. Ja kanadieši vēlēšanu karstumā runā par pārspīlētu amerikāņu kapitāla lomu Kanadas saimniecībā, tad tā varbūt ir zināma veida kanadiešu nacionālās pašapziņas izpausme. Ir jājautā, vai Savienotās Valstis būtu ieguldījušas 350 bilj. dolaru fantastisku summu Kanadas saimniecībā, ja tās uzskatītu Kanadu par nestabilu politiskā un arī savstarpējās draudzības ziņā. Pats zīmīgākais ir tas, ka šis amerikāņu milzu kapitāla ieguldījums ir bijis tīri komerciāls, bez jebkādām politiskām pretenzijām. Ja amerikāņi pieminētos 350 bilj. dolarus Kanadas saimniecībā nebūtu ieguldījuši, tad varbūt Kanada šodien saimnieciskā ziņā būtu tikpat atpalikusi „lielvalsts" kā viena otra Dienvidamerikas republika vai pat Pad. savienība. Trudo tuvināšanās Maskavai „lai līdzsvarotu Kanadas nacionālās intereses" ir ļoti mistisks solis, un agri vai vēlu amerikāņi būs spiesti uz to reaģēt. Nav jāaizmirst, ka 350 bilj. dol. ieguldījumam Kanadas saimniecībā līdztekus ir radies arī politisks svars, kas vēl nav likts lietā tikai tādēļ, ka tradicionālās amerikāņu un kanadiešu sadarbības dēļ nebija nekādu nopietnu domstarpību un pozitīvos augļus vienādi baudīja kā kanadieši, tā arī amerikāņi.

Ja 30. novembrī uzvarētu konservātīvo partija, tad aina droši vien krasi mainītos. Te jāpiezīmē, ka konservātīvie var rēķināties ar tā dēvēto Kvebekas sociālkreditistu partijas atbalstu un varētu radīt koalīcijas valdību. Tādā gadījumā Otavas un Vašingtonas attieksmēs notiktu krass pagrieziens pozitīvā virzienā par svētību abām valstīm. Šāda iespēja nav izslēgta. Trudo ir gan veikls politiķis, bet diemžēl viņš nežēlīgi ignorē mazā cilvēka prasības un vajadzības. Patlaban bezdarbnieku skaits Kanadā sasniedzis rekorda līmeni, un uz katriem 14 nodarbinātiem kanadiešiem viens ir bez darba. Tas nozīmē, ka bezdarbnieku skaits jau pārsniedzis 7% robežu. Tanī pašā laikā vieglprātīgi mainot bezdarba pabalsta noteikumus, Trudo valdība šo fondu ir tikpat kā izsaimniekojusi, un tas noslēgsies šogad ar 800 milj. dolaru lielu deficītu. Kā ironija izklausās, ka tanī pašā laikā Trudo vēlēšanu kampaņā kanadiešiem tiek apgalvots, ka tiem nekad nav bijusi tik laba

(Turpinājums 9. lp.)

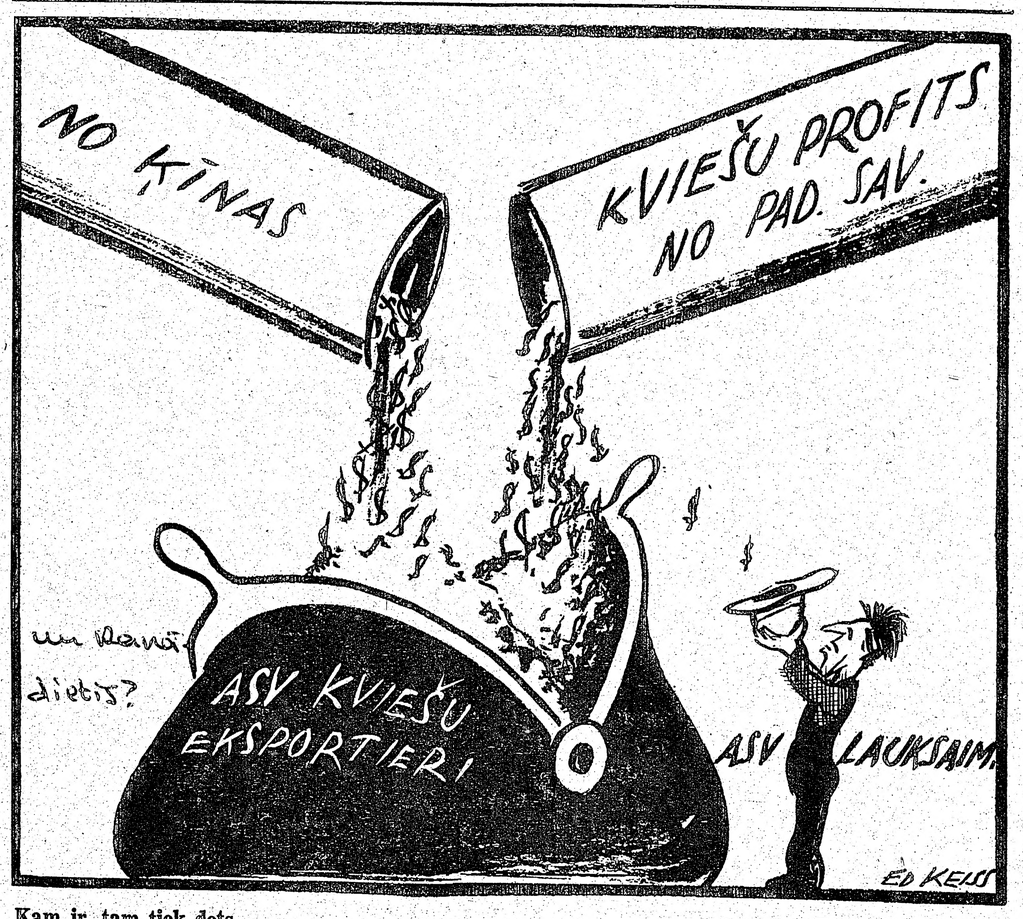

Kam ir, tam tiek dots . . .

Ed. Keiša skatījums

Vai bēglis no Latvijas?

Par neizdevušos bēgšanas mēģinājumu uz Zviedriju, par ko jau īsumā ziņojām Latvija Amerikā iepriekšējā numurā, mums no Stokholmas papildus ziņo:

Baltijas jūrā pie Gotlandes salas dāņu zvejas kuģis ar 4 vīru apkalpi 8. septembrī uzņēmis no kādas krievu motorlaivas apm. 50 gadu vecu vīrieti, bet jau pēc dažām stundām zvejas kuģim piebraukusi krievu lielgaballaiva un svešinieku ar ieroču varu aizvedusi.

Pēc atgriešanās 28. septembrī Dānijā kuģa kapteinis par notikušo ziņojis dāņu iestādēm. Tas izraisīja lielu aktīvitāti dāņu ārlietu un tieslietu ministrijās, jo krievu lielgaballaivas uzbrukums dāņu zvejas kuģim un bēgļa aizvešana notikusi neitrālos ūdeņos.

Zvejas kuģa kapteinis, 36 g. vecais Berje Larsens stāsta:

— Mēs zvejojām lašus apm. 30 jūŗas jūdzes austrumos no Gotlandes. 8. septembrī guļot kajītē, dzirdēju uz klāja savādu troksni. Devos uz klāja un redzēju, ka mūsu kuģim piebraukusi kāda liela motorlaiva un viens vīrs no tās sviež uz kuģa klāja tukšas pudeles. Likās, ka vīrs bija tā noguris, ka nespēja kliegt. Viņš bija pilnīgi slapjš un nosalis.

Mēs uzvilkām svešinieku uz mūsu kuģa. No sākuma viņš uzdevās par somu. Runāja labi vāciski un angliski, kā arī zināja dažus vārdus dāniski. Bija redzams, ka viņš baidījās no mums un jautāja, kā mēs skatoties uz ASV? Bet kad uzzināja, ka esam dāņi, viņš atklāja, ka esot Pad. savienības pavalstnieks un viņa mērķis esot sasniegt Gotlandi, bet pietrūcis benzīna, jo esot jūŗā pavadījis 21 stundu. Viņš ne ar vārdu neminēja, ka ir vajāts bēglis, neteica arī, kā viņu sauc un no kurienes nāk. Kad viņš atstājis Padomiju, laivai bijis 280 litru benzīna, bet tagad esot vairs tikai 45 litri.

„Man ir tikai 45 rubļi, tas varbūt nepietiek, un jūs mani nevedīsit uz sauszemi..." žēlojās svešinieks. Kad mēs paskaidrojām, ka to labprāt darīsim bez naudas, viņš bija ļoti priecīgs. Svešinieks vēl pastāstīja, ka 4 gadus viņš esot strādājis ASV.

Ieģērbām bēgli sausās drēbēs, paēdinājām ar sviestmaizēm un noguldījām kajītē. Paņēmām motorlaivu tauvā un uzņēmām kursu uz tuvāko Gotlandes ostu. Jūŗā nebija redzams neviens cits kuģis.

Pēc apm. pusstundas ieraudzījām mums tuvojamies kādu krievu lielgaballaivu. Arī jau pirms dažām dienām bijām jūŗā redzējuši dažāda tipa krievu kuģus. Lielgaballaiva piebrauca mūsu kuģim pie sāniem un kaut ko sauca skaļrunī, laikam pieprasīja apstāties. Tad divi krievu jūŗas virsnieki ar pistolēm rokās uzkāpa uz mūsu kuģa. Tie neko neteica, tikai vicināja savas pistoles un devās kajītē, kur gulēja jūŗā uzņemtais svešinieks. Devos viņiem līdzi. Pieprasīja man kuģa papīrus, laikam, lai redzētu, cik vīru ir uz kuģa. Tad krievi pavēlēja man atstāt kajīti, un kad es liedzos to darīt, vērsa pret mani savas pistoles. Biju spiests paklausīt.

No augšas dzirdēju, ka bēglis krieviem neatbildēja ne vārda krieviski. Bija redzams, ka krievi nebija īsti pārliecināti par gulētāja personību. Jau iepriekš biju tiem paskaidrojis, ka motorlaivu atradām jūŗā tukšu.

Tad krievu virsnieki atstāja mūsu kuģi un iekāpa motorlaivā. Tur tie bija atraduši bēgļa pasi ar ģīmetni. Ar to arī bēgļa liktenis bija izšķirts. Krievi ar pistoli pie muguras aizveda bēgli uz savu lielgaballaivu. Mēs redzējām, ka viņš, galvu saņēmis rokās, raudāja.

Bēgļa laiva bija liela ātrlaiva ar diviem motoriem un izskatījās pēc krievu armijas laivas ar apzīmējumu „T-245". Būtu mēs ātrāk zinājuši, ka svešinieks bēg no krieviem, mēs būtu viņa motorlaivu nogremdējuši un tūliņ ar vislielāko ātrumu devušies uz tuvāko Gotlandes ostu — nobeidz savu stāstu dāņu zvejnieks.

Dāņu ārlietu ministrija presei paskaidroja, ka valdība iesniegs Pad. savienībai oficiālu protestu par notikušo, jo krievi dāņu zvejas kuģi aizturējuši un ar ieroču varu nolaupījuši cilvēku neitrālos ūdeņos.

O. F.